

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Simenon_Georges-Maigret_v New_Yorku.pdb

PDB Name: Maigret v New Yorku
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 12.6.2007
Modification Date: 12.6.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Georges SIMENON
Maigret v New Yorku

I.

Loď dosáhla karantény ke čtvrté hodině ranní, kdy většina pasažérů ještě spala. Někteří byli lehce probuzeni hlukem řetězů kotvy, ale jen málokdo měl přes všechna dobrá předsevzetí odvahu vystoupit na palubu a s obdivem se podívat na světla New Yorku.

Poslední hodiny cesty byly nejtvrdší. Ještě nyní, v ústí, několik set metrů od sochy Svobody, zdvihaly loď silné vlny. Pršelo. Spíše mrholilo. Na všechno padala chladná vlhkost, všechno napouštěla, dělala palubu temnou a kluzkou, ulpívala na zábradlí, můstcích i na kovových přícházkách.

Maigret si ve chvíli, kdy se stroje zastavily, natáhl přes pyžamo svůj těžký převlečník a vystoupil na palubu. Několik stínů tu klikatě chodilo velkými a nejistými kroky. Díky kymáčení lodi je bylo vidět jednou nahoře a jednou dole.

Kouřil dýmku a díval se na světla a na ostatní lodě, které také čekaly na příchod zdravotníků a celníků.

Jeanu Mauru vůbec nespátl. Šel kolem jeho kajuty, viděl, že se tam svítí, a měl zaklepat. Ale k čemu by to bylo dobré?

Vrátil se do své kabiny, aby se oholil. Napil se – i na to si měl později vzpomenout, jako se vzpomíná na podrobnosti bez důležitosti – z úzkého hrdla láhve matolinové kořalky, kterou mu paní Maigretová podstrčila do zavazadla.

V šestapadesáti letech to byla jeho první cesta přes oceán a sám byl udiven tím, jak málo je v něm zvědavosti a jak je k celé té pitoresknosti necitlivý.

Loď ožívala. Bylo slyšet stevardy tahat v chodbičkách podél kabin zavazadla. Cestující jeden po druhém zvonili na službu.

Když byl připraven, vystoupil znovu na palubu, kde se drobné mrholení přeměnilo v mléčnou mlhu a světla betonové pyramidy Manhattanu zbledla.

„Vy se na mne zlobíte, komisaři?“

Byl to mladý Maura, který se k němu přiblížil, aniž ho slyšel přicházet.

Byl bledý, ale všichni na palubě měli to ráno zakalené oči i unavenou plet’.

„Zlobit se na vás, proč?“

„Vy dobře víte... Byl jsem příliš nervózní, příliš napjatý... A když mne ti lidé pozvali, abych se s nimi napil...“

Všichni pasažéři příliš pili. Byl to poslední večer. Bar se zavíral. Zejména Američané chtěli ještě využít poslední příležitosti a vychutnat francouzské likéry.

Jenže Jeanu Maurovi bylo sčítá devatenáct let. Prošel dlouhým obdobím nervového napětí a opil se velmi rychle a nepříjemně. Plakal a hrozil jednomu po druhém. Maigret všechno skončil tím, že ho uložil ve dvě hodiny ráno do postele. Musel v jeho kabině použít síly. Chlapec protestoval, svaloval na něj vinu a zuřivě vykřikoval:

„Přestože jste slavný komisař Maigret, nemáte právo se mnou jednat jako s dítětem... Jediný muž, rozumíte, jediný muž má právo mi dávat příkazy, a to je můj otec...“

Nyní se styděl, srdce i žaludek měl jako na vodě a bylo zase na Maigretovi, aby ho povzbudil. Položil mu ruku na rameno:

„To mne kdysi také potkalo...“

„Byl jsem zlý, nespravedlivý... Víte, myslel jsem celou tu dobu na otce...“

„Ale ano...“

„Tolik se těším, že se s ním setkám a přesvědčím se, že se mu nic nepříhodilo.“

Maigret kouřil dál v dešti svou lulku a díval se na šedý člun, který vlny zdvihaly do výše a opět ho nechávaly klesnout, jak obratně manévruje, aby přirazil k loďním schůdkům.

Důstojníci přešli jako akrobaté na palubu lodi a mizeli v kapitánské kajutě. Otevíraly se skladovací prostory v podpalubí. Vratidla již pracovala.

Na palubě bylo stále více pasažérů a někteří se navzdory rannímu šeru snažili umíněně fotografovat. Byli tam i tací, co si vyměňovali adresy, slibovali si, že se sejdou, že si napíší. Jiní vyplňovali v saloncích celní prohlášení.

Celní úředníci odjeli, šedý člun se opět vzdálil, potom přirazily dva motorové čluny s lidmi od imigračního úřadu, policií a zdravotníky. Ve stejnou dobu se v jídelně podávala snídaně.

Kdy se vlastně Jean Maura ztratil Maigretovi z očí? To bylo těžké následně stanovit. Šel si vypít šálek kávy a potom

rozdával spropitné. Lidé mu tiskli ruce, ačkoliv je stěží znal. Stoupl si do fronty a konečně v salonku první třídy mu lékař ohmatl paži a prohlédl jazyk, zatímco ostatní úředníci zkoumali jeho doklady. Pojednou byla na palubě tlačenice. Dozvěděli se, že na loď nastoupili žurnalisté a fotografovali nějakého evropského ministra a filmovou hvězdu.

Jeden detail ho pobavil. Slyšel jednoho žurnalistu, jak říká – nebo snad říká, protože Maigretovy znalosti angličtiny pocházely ze studia na střední škole – při prohlížení seznamu cestujících:

„Hele, tady je jedno stejné jméno, jako má ten slavný komisař kriminální policie.“

Kde byl Maura v této chvíli?

Zaoceánská loď tažená nyní dvěma remorkéry se blížila k soše Svobody. Cestující ji pozorovali opření o zábradlí.

Dvě malé lodi, nacpané lidmi jako vagony metra, byly stále blízko lodi: to lidé z předměstí, z Jersey City nebo Hobokenu, přijížděli takovým způsobem do práce.

„Tudy prosím, pane Maigrete.“

Zaoceánská loď byla ukotvena u přístavního mola společnosti French Line a cestující sestupovali jeden za druhým husím pochodem po schůdcích. Strachovali se, zda najdou svá zavazadla v hale celní správy.

Kde byl Jean Maura? Hledal ho. Potom musel také sestoupit, protože ho znovu volali. Říkal si, že najde mladého muže tam u zavazadel, protože na nich měli stejné iniciály.

Ve vzduchu nebyla žádná nervozita, nic dramatického. Maigret se cítil těžký, celý rozlámaný obtížnou plavbou a měl pocit, že udělal chybu, když opustil svůj dům v Meung-sur-Loire.

Měl takové výčitky, že se necítil dobře. V takové chvíli se rád stával bručounem. Měl hrůzu z davu i z formalit, z toho, že těžko chápe, co mu říkají v angličtině, a jeho nálada se kazila stále víc a víc.

Kde byl Maura? Musel hledat klíčky od kufru. Měl ve zvyku hledat nekonečně dlouho po všech kapsách, až je našel na místě, kde fatálně musely být. Neměl nic k proclení, přesto musel rozbalit všechny malé balíčky, které mu paní Maigretová, snad právě proto, že nikdy necestovala za hranice, převázala provázkem.

Když to skončilo, spatřil palubního komisaře.

„Viděl jste Jeana Mauru?“

„Rozhodně již není na palubě... A tady také není. Chcete, abych se informoval?“

Vypadalo to tu jako v nádražní hale, s ještě horečnější atmosférou, s nosiči, kteří vám zavazadly otloukali nohy. Neznal drobné mince, kterými ho včera vyzbrojil barman, a nevěděl, jaké dát spropitné. Doslovně ho strčili do žlutého taxíku.

„Hotel Saint Regis,“ opakoval čtyřikrát nebo pětkrát, než mu řidič porozuměl.

Bylo to pitomé. Neměl se nechat ovlivnit tím chlapcem. Protože to nakonec byl jen chlapec. Co se týče pana d'Hoquéuse, Maigret se začal ptát, byl-li serióznější než ten mladík.

Pršelo. Projížděli špinavou čtvrtí s tak ošklivými domy, že z toho bylo na zvracení. To byl ten slavný New York?

Deset dní... Ne, přesně devět dní předtím, seděl Maigret na svém obvyklém místě v kavárně U bílého koníčka v Meungu. Ostatně také pršelo. Prší stejně na březích Loiry jako v Americe. Maigret hrál karty, belotu. Bylo pět hodin odpoledne.

Cožpak nebyl úředníkem na odpočinku? Neradoval se naplno ze své penze a z domu, který s láskou zabydlil? Dům, který si celý život přál, dům na venkově, kde voní zrající plody, pokosená tráva a také ragů, které se vaří. Bůhví, jestli si tam paní Maigretová vaří ragů.

Hlupáci se ho čas od času ptali s úsměvem, který ho rozzušoval:

„A co vaše nostalgie, Maigrete?“

Nostalgie po čem? Po prostorných ledových chodbách kriminální policie, po nekonečných pátráních, po dnech a nocích strávených pronásledováním nějakých lumpů?

Dobrá! Byl šťasten. Nečetl již dokonce ani v novinách o zločinech a různých zvrácených skutečích. A když se na něho přijel podívat Lucas, který byl patnáct let jeho nejoblíbenějším inspektorem, bylo samosebou, že nepadla ani zmínka o nábreží.

Hraje belotu. Hlásí vysokou terčku v trumfech. Právě v tom okamžiku mu číšník sděluje, že ho žádají k telefonu. Jde tam a karty si drží v ruce.

„Jsi to ty, Maigrete?“

Jeho žena. Protože jeho žena se nikdy nenaučila oslovovat ho jinak než příjmením.

„Je tady někdo. Přijel z Paříže, aby se s tebou setkal...“

Šel tam, samozřejmě. Před jeho domem stál vyleštěný starý model vozu se šoférem v uniformě na předním sedadle.

Maigret vrhá letmý pohled do interiéru a má dojem, že vidí starého pána, zabaleného do pokrývky.

Vstupuje. Paní Maigretová ho jako vždycky v takových případech čeká hned za dveřmi. Šeptá:

„Je to mladý muž... Zavedla jsem ho do salonu... V autě je ještě jeden starý pán, možná jeho otec... Chtěla jsem, aby ho také pozval do domu, ale odpověděl, že to není třeba...“

Vida, jak hloupě se člověk, který si jinak klidně hraje karty, nechá nalákat na cestu do Ameriky!

Pořád stejná písnička. Se stejnou nervozitou na začátku, ruce, které se svírají, malé postranní pohledy:

„Znám většinu vašich pátrání... Víím, že jste jediný člověk, který... a že... a tohleto a tamhleto.“

Lidé mají neměnné přesvědčení, že drama, které prožívají, je nejvýjimečnější na světě.

„Jsem jen mladý muž... budete se mi asi vysmívat...“

Všichni mají také jistotu, že se jim někdo bude vysmívat, ale že jejich případ je tak jedinečný, že ho nikdo nemůže pochopit. „Jmenuji se Jean Maura... Studuji na právnické fakultě... Můj otec je John Maura...“

A co? Chlapec to řekl tak, jako by celý vesmír musel znát Johna Mauru.

„John Maura z New Yorku.“

Maigret zabručel s dýmku v puse.

„Mluví se o něm často v novinách... Je to velmi bohatý muž, v Americe velmi známý, promiňte, že vám to tak říkám... Je to nezbytné, abyste mohl pochopit...“

A vykládá komplikovanou historii. Maigret, který se nudil, kterého to vůbec nezajímalo, který pořád ještě myslel na své karty, si mechanicky nalil sklenku matolinové kořalky. Slyšel paní Maigretovou chodit sem a tam po kuchyni. Kočka se přišla otřít o jeho nohy. Skrze záclony viděl starého pána a zdálo se, že vzadu v autě podřimuje.

„Můj otec a já, víte, nejsme jako ostatní otcové a synové... Nemá na světě nikoho než mě... Jsem to jen já, s kým počítá... Přes všechno své zatížení mi píše každý týden dlouhý dopis... A každý rok v době prázdnin spolu travíme dva nebo tři měsíce v Itálii, v Řecku, v Egyptě, v Indii... Přinesl jsem vám jeho poslední dopisy, abyste pochopil... Přestože jsou napsané na stroji, nevěřte, že je diktoval písaře... Můj otec píše osobní dopisy sám na malém přenosném psacím stroji.“

Můj drahoušku.

Byl to tón, který by se spíše hodilo užít pro milovanou ženu. Tatínek z Ameriky se znepokojoval vším, jeho spánkem, jeho vycházkami, jeho náladami a dokonce jeho sny; obával se o zdraví svého syna. Těší se na příští prázdniny. Kam spolu pojedou tento rok?

Je to velmi něžné, současně mateřské i mazlivé.

„Chtěl jsem vás přesvědčit, že nejsem nervózní chlapec, který si pracně vymýšlí... Je to přibližně asi šest měsíců, co se přihodilo něco vážného... Nevím co, ale jsem si jist... Dá se vycítit, že můj otec má strach, že již není takový, jaký byl, že je si vědom nějakého nebezpečí. Ostatně jeho způsob života se náhle změnil. Během posledních měsíců bez přestání cestoval, z Mexika do Kalifornie, z Kalifornie do Kanady, vše v tak překotném rytmu, že z toho mám dojem noční můry. Myslel jsem si, že mi to nebudete věřit... Podtrhl jsem v dopise tu část, kde hovoří o budoucnosti způsobem, který vyjadřuje jakýsi druh nepopsatelné hrůzy.“

Vidíte, že některá slova se stále vracejí, slova, která dříve neužíval:

Kdyby se stalo a ty jsi zůstal sám...

Kdybych zemřel...

Až budeš sám...

Až tu nebudu...

Taková slova jsou nejčastější, jsou jako utkvělá myšlenka. A přece vím, že můj otec má železné zdraví. Telegrafoval jsem jeho lékaři, abych se o tom ujistil. Mám jeho odpověď. Vysmívá se mi a ujišťuje, že pokud by nedošlo k nečekané nehodě, čeká mého otce ještě víc než třicet let života.

Chápete to?“

Slova, která všichni říkají:

Chápete to?

„Šel jsem navštívit svého notáře, pana d'Hoquéuse, kterého bezpochyby znáte podle pověsti... Je to stařec, víte, ale muž se zkušenostmi... Ukázal jsem mu poslední dopisy... Znepokojily ho stejně jako mě...“

A včera se mi svěřil, že můj otec ho pověřil nevysvětlitelnými operacemi.

Pan d'Hoquéus je otcův obchodní partner ve Francii, jeho spolehlivý člověk. To on byl pověřen mi dávat všechny peníze, které bych potřeboval... Ale v poslední době ho otec pověřil dát rozličným osobám významné dary. Ne aby mne vydědil, můžete mi věřit. Naopak. Je přesvědčen, že těmito soukromoprávními listinami ujednává, že tyto částky mi budou později vráceny z ruky do ruky...

Proč, když jsem jediným dědicem?

Protože se obává, že jeho jmění mi nebude možné normálně předat...

Přivedl jsem pana d'Hoquéuse s sebou. Je ve voze. Pokud byste si přál s ním mluvit?“

Jak nebýt ovlivněn vážností starého notáře? Zvláště když mluví skoro stejně jako mladý muž.

„Jsem přesvědčen,“ říká a váží každé slovo, „že se událo něco důležitého v životě Joachima Maury.“

„Proč mu říkáte Joachim?“

„Je to jeho skutečné křestní jméno. Ve Spojených státech přijal běžnější John... Jsem také přesvědčen, že se cítí být ohrožen vážným nebezpečím...“

Jean se mi svěřil se záměrem tam jet, neměl jsem odvahu ho od toho odradit, ale poradil jsem mu, aby se nechal doprovázet někým se zkušenostmi...“

„Proč ne vámi?“

„Především kvůli mému věku... Potom z důvodů, které pochopíte možná později... Jsem přesvědčen, že v New Yorku je třeba muže, který má zkušenosti s kriminálními věcmi... Dodávám, že dosud byly mé instrukce dávat Jeanu Maurovi peníze, o které mne požádá, a že za současných podmínek nemohu než schvalovat jeho přání...“

Rozhovor trval dvě hodiny, polohlasem, a pan d'Hoquéus nepohrdl starou matolinovou kořalkou. Občas slyšel Maigret svou ženu, jak přišla za dveře, ne ze zvědavosti, ale aby se ujistila, zda bude konečně moci prostírat stůl k večeři.

Jaké překvapení, když jí řekl, jakmile vůz odejel, bez hrdosti na to, že se nechal přesvědčit:

„Odjíždím do Ameriky.“

„Co to povídáš?“

A nyní jej žlutý taxík odvázel neznámými ulicemi v jemném dešti, který dával všemu nevlidný vzhled.

Proč Jean Maura zmizel přesně ve chvíli, kdy dopluli do New Yorku? Dalo se věřit tomu, že někoho potkal a že, spěchaje za svým otcem, nechal nekavalírsky svého společníka na holičkách?

Ulice byly stále elegantnější. Zastavili na rohu ulice, o které Maigret ještě nevěděl, že je to ta slavná Pátá avenue.

Vrátný k němu pospíšil.

Nová potíž se zaplacením řidiči taxi zcela neznámými penězi. Potom hala hotelu Saint Regis a pult recepce, kde konečně našel někoho, kdo mluvil francouzsky.

„Chtěl bych vidět pana Johna Mauru.“

„Okamžik, prosím.“

„Můžete mi říct, zda již přišel jeho syn?“

„Nikdo se dnes ráno po panu Maurovi neptal.“

„Je u sebe?“

Chladně zdvořilý, zdvihaje sluchátko, mu recepční odpověděl:

„Zeptám se jeho sekretáře.“

A potom do aparátu:

„Haló!... Pan Mac Gill... tady recepce... Je tu jedna osoba, která si přeje vidět pana Mauru... Co říkáte?... Zeptám se...“

Můžete mi laskavě říct své jméno, pane?“

„Maigret.“

„Haló! Pan Maigret... Dobře... Okamžik...“ A když zavěsil:

„Pan Mac Gill mne prosil, abych vám vyřídil, že pan Maura přijímá jen po sjednání schůzky... Chcete-li mu napsat a nechat svou adresu, určitě vám odpoví.“

„Buďte tak laskav a ohlašte tomu panu Mac Gillovi, že přijíždím z Francie výhradně proto, abych se setkal s panem Johnem Maou, a že mu musím sdělit důležité věci.“

„Lituji, ale ti pánové by mi neprominuli, kdybych je znovu obtěžoval... Ale kdybyste napsal několik řádek tady v salonku, pošlu potom s nimi nahoru poslíčka.“

Maigret se vztekal. Ještě víc na sebe než na toho Mac Gilla, kterého neznal, ale již si ho začínal ošklivit.

Jako cítil odpor vcelku a ke všemu, co ho obklopovalo, k přezlacené hale, k poslíčkům, kteří ho s ironií pozorovali, ke krásným ženám, které přicházely a odcházely, i sebejistým mužům, kteří do něj strkali a ani se nenamáhali omluvit.

Pane,

přijel jsem z Francie, pověřen důležitým posláním ze strany Vašeho syna a pana d'Hoquéuluse. Poněvadž můj čas je stejně vzácný jako Váš, prosím vás, abyste mne ihned přijal.

S pozdravy Maigret.

Nechali ho hrozně dlouho čekat v jeho koutku, dobrou čtvrt hodinu. Ze vzteku kouřil svou dýmku, ačkoliv si uvědomoval, že tady na ni není místo. Konečně pro něj přišel poslíček a vstoupil s ním do výtahu, posléze jej vedl dlouhou chodbou, zaklepal na jedny dveře a opustil ho.

„Vstupte!“

Proč si představoval pana Mac Gilla jako muže středního věku s odpudivým vzhledem? Byl to ve skutečnosti velký mladý muž, pěkně rostlý, velmi elegantní, který k němu vykročil s nataženou rukou.

„Promiňte mi, pane, ale pan Maura je tolik obtěžován žadateli všech možných druhů, že jsme nuceni kolem něho vytvořit přísnou uzávěr. Říkáte, že jste přijel z Francie... Mám tomu rozumět tak, že jste ten... ex... vlastně ten...“

„Exkomisař Maigret, ano.“

„Posaďte se, prosím, doutník?“

Měl jich tam na stole několik krabic. Místnost byla prostorná. Byl to salon, který veliký mahagonový stůl změnil, aniž by mu dal vzhled kanceláře.

Maigret, pohrdnuv havanským doutníkem, znovu nacpal svou dýmku a prohlížel si nelaskavě svého tazatele.

„Psal jste, že nám přinášíte novinky o panu Jeanovi.“

„Když dovolíte, raději bych mluvil s panem Maou, kdybyste byl tak laskav a uvedl mne k němu.“

Mac Gill ukázal všechny své zuby, krásné zuby, v širokém úsměvu.

„Je vidět, drahý pane, že přicházíte z Evropy. Jinak byste věděl, že John Maura je jedním z nejzaměstnanějších mužů v New Yorku. Já sám v této chvíli naprosto nevím, kde se nalézá, ale jsem pověřen vyřizováním všech jeho záležitostí, počítaje v to i ty osobní... Můžete tedy se mnou bez obav hovořit a říct...“

„Počkám, až mne pan Maura přijme...“

„Je třeba vědět, o co se jedná...“

„Už jsem vám řekl. O jeho syna.“

„Mám si myslet, s ohledem na vaše kvality, že dělal nějaké hlouposti?“

Maigret neodpověděl a díval se stále zkoumavě na tazatele. „Promiňte, že naléhám, pane komisaři, předpokládám, že jste na odpočinku, a pokud jsem četl v novinách, byl vám ponechán váš titul...“

Promiňte, že vám to musím připomenout, ale jsme ve Spojených státech a ne ve Francii a minuty Johna Maury jsou přísně spočítané... Jean je roztomilý chlapec, možná trochu příliš citlivý, ale ptám se, co by mohl...“

Maigret se klidně zdvihl, sebral svůj klobouk, který si položil na koberec vedle své židle.

„Vezmu si pokoj v tomto hotelu... Až se pan Maura rozhodne mne přijmout...“

„Nebude v New Yorku během příštích čtrnácti dnů.“

„Můžete mi říct, kde se v této době nachází?“

„To je těžké. Létá letadlem a předevčírem byl v Panamě... Možná přistál dneska v Riu nebo ve Venezuele...“

„Děkuji.“

„Máte v New Yorku přátele, pane komisaři?“

„Nikoho, kromě několika policejních důstojníků, se kterými jsem dříve pracoval.“

„Dovolíte, abych vás pozval na oběd?“

„Myslím, že raději poobědvám s někým z nich...“

„A kdybych naléhal? Jsem nešťastný z role, do které mne nutí mé postavení, a byl bych rád, kdybyste mi to nezazlival... Jsem starší než Jean, ale ne příliš, a mám ho velmi rád. Vy jste mi ani neřekl novinky z jeho života.“

„Promiňte, ale mohu vědět, jak dlouho jste sekretářem pana Maury?“

„Přibližně šest měsíců... Chci říct šest měsíců, co jsem s ním, ale znám ho již dlouho, skoro odjakživa...“

Někdo přešel v sousední místnosti. Maigret viděl, jak obličej Mac Gilla mění barvu. Sekretář úzkostlivě naslouchal krokům, které se blížily, díval se na zlacenou kliku spojovacích dveří, jež se pomalu otáčela, a potom na dveře, které se pootevřely.

„Pojďte sem na chvíli, Josi...“

Hubený obličej, nervózní, s vlasy ještě blond, ale promíchané již bílými. Utkvěl pohledem na Maigretovi, čelo svažštělé. Sekretář si pospíšil, ale nově příchozí si to již rozmyslel a s pohledem stále upřeným na Maigreta vstoupil do kanceláře.

„Zdá se mi,“ začal jako někdo, kdo myslí, že někoho poznává, ale pátrá stále ve své paměti.

„Komisař Maigret z kriminální policie... Přesněji exkomisař Maigret, protože jsem už rok na odpočinku.“

John Maura byl malý, menší než střední postavy, velmi suchý, ale s neobyčejnou energií.

„Chcete se mnou mluvit?“

Obrátil se na Mac Gilla, aniž by čekal na odpověď.

„Co je to, Josi?“

„Nevím, šéfe... Komisař...“

„Jestli vám to nevádí, pane Mauro, rád bych s vámi mluvil mezi čtyřma očima. Jde o vašeho syna...“

Ani jediný rys se nezachvěl ve tváři muže, který psal tak něžné dopisy.

„Můžete mluvit před mým sekretářem?“

„Dobře. Váš syn je v New Yorku.“

Maigret nespustil oba muže z očí. Mýlil se? Měl velmi zřetelný dojem, že Mac Gill něco naznačuje, ale Maura naopak zůstal pevný a nechal pouze splynout ze rtů:

„Ach!“

„Vás to nepřekvapuje?“

„Víte bezpochyby, že můj syn je úplně nezávislý...“

„A ani vás nepřekvapuje, že se ještě nepřišel na vás podívat?“

„Protože nevím, kdy přijel...“

„Přijel dnes ráno v mém doprovodu...“

„V tom případě musíte vědět...“

„Právě že nic nevím. V tlačenici při přistání a při kontrolách jsem ho ztratil z očí... Naposled jsem ho viděl a mluvil s ním v době, kdy loď ještě kotvila v karanténě.“

„Pravděpodobně potkal své přátele...“

A John Maura si zapálil dlouhý doutník se svým monogramem. „Lituji, pane komisaři, ale nevidím, jak přichod...“

„Má vztah k mé návštěvě?“

„Je to přibližně to, co jsem chtěl říct. Jsem dnes ráno velmi zaměstnán. Když dovolíte, nechám vás se svým tajemníkem, se kterým můžete mluvit úplně svobodně. Omluvte mne, pane komisaři.“

Pozdravil dosti suše. Otočil se a zmizel tudy, kudy přišel. Mac Gill chvíli váhal a potom zabručel:

„Dovolíte?“ A zmizel za svým šéfem a zavřel dveře. Maigret zůstal v kanceláři sám, docela sám a nepříliš hrdý. Slyšel šuškáni v sousedním pokoji. Chtěl právě vztekle odejít, když se sekretář znovu vrátil, čilý a usměvavý.

„Vidíte, milý pane, že jste neměl pravdu, když jste mne podezíral.“

„Myslel jsem, že pan Maura je ve Venezuele nebo v Riu.“

Sekretář se zasmál.

„Copak se vám na Zlatnickém nábřeží, kde jste měl tak velkou odpovědnost, nestalo, že jste použil malé lži, abyste se zbavil nějakého návštěvníka?“

„Děkuji vám, že jste mi to vrátil.“

„Jděte! Nic ve zlém... Kolik je hodin? Půl dvanácté... Jestli proti tomu nic nemáte, zatelefonuji do recepce a objednáám vám pokoj, protože jinak byste ho asi těžko získal. Saint Regis je nejvyhledávanějším hotelem v New Yorku... Dám vám čas se vykoupat a převléct, a chcete-li, sejdem se v jednu hodinu u baru a potom se oba naobědváme.“

Maigret chtěl odmítnout a ponechat si svůj zakaboněný obličej. Byl by dokonce schopen nasednout ještě večer na první parník do Evropy, aniž by poznal cokoliv z tohoto města, které mu připravilo tak trpké přivítání.

„Haló! Recepce?... Tady Mac Gill... Haló... ano... Budete tak laskav a rezervujete apartmá pro přítele pana Maury...“

Ano. Pan Maigret. Děkuji vám.“

A otočen ke komisaři:

„Mluvíte alespoň trochu anglicky?“

„Jako všichni, kteří se angličtinu učili ve škole, ale kteří hodně zapomněli.“

„V tom případě budete mít asi na počátku potíže... Toto je vaše první cesta do USA? Věřte, budu vám v mezích svých možností k službám.“

Někdo byl za dveřmi. Bezpochyby John Maura. Mac Gill to také věděl, ale nezdálo se, že by mu to vadilo.

„Následujte jenom poslička... Na shledanou za chvíli, pane komisaři... A bezpochyby se do té doby objeví Jean Maura a poobědvá s námi. Nechám vám donést vaše zavazadla.“

Ještě výtah, salonek, ložnice a koupelna, nosič, který čekal na své spropitné a na kterého se Maigret díval a nerozuměl mu, protože zřídka kdy ve svém životě byl tak zjankovatělý.

Kdopak by řekl, že před deseti dny hrál ještě klidně belotu s panem starostou, doktorem a obchodníkem s krmivem v teplém a vždycky trochu tmavém sále kavárny U bílého koníčka.

II.

Nebyl ten zrzavý muž nějakým geniálním dobrodějem? Na 49. ulici, asi dva kroky od Broadwaye a světél jejích lamp, sestoupil po několika schůdcích, jako by šel do sklepa, a otevřel dveře. Na skleněné výplni dveří byla červeně a bíle kostkovaná záclonka. Stejně lidové látky byly také na stolech jako ubrusy a připomínaly mu hospůdky na Montmartru a na pařížských předměstích. Byl tam také zinkový pult a vůně domácí kuchyně, poněkud tučná šéfová, tak trochu předměstská, která se přišla zeptat:

„Tak co budete jíst, děti moje? Samozřejmě máme steak, ale dnes také kohouta na víně.“

Stvořitel všech těchto příjemných překvapení, kapitán O'Brien, se usmál velice mírným a skoro bojácným úsměvem.

„Vidíte,“ řekl Maigretovi ne bez trochy ironie, „že New York není tak zlý, jak se říká.“

A brzy měli na stole pravé beaujolais a kohout na víně jim kouřil na talířích.

„Vy jste mi, kapitáne, neříkal, že Američané mají ve zvyku...“

„Jíst jako my dnes večer? Možná ne každý den. Možná ne všichni. Ale dávám vám své slovo, že je dost těch, kteří dávají přednost staré kuchyni, a najdu vám zde asi sto restaurací podobného druhu... Vylodil jste se dnes ráno... Tedy jste tu sotva dvanáct hodin a už jste tady jako doma, není to pravda? Nyní pokračujte se svou historií.“

„Jak jsem vám již řekl, ten Mac Gill mne očekával u baru v Saint Regisu... Ihned jsem pochopil, že vůči mně změnil své chování.“

Bylo to až v šest hodin, kdy se Maigret zbavil Mac Gilla, který se na něj pověsil na celé odpoledne, a mohl zatelefonovat kapitánu O'Brienovi z federální policie, kterého poznal před několika lety ve Francii při řešení důležitého mezinárodního případu. Nic mírnějšího, nic klidnějšího než tento velký zrzavý člověk s hlavou ovečky. Dokonce se při své mírnosti občas ve svých šestačtyřiceti letech začervenal.

Dal si s Maigretem schůzku v hale hotelu Saint Regis. Jakmile mu začal vypravovat o Maurovi, zavedl ho do malého baru nedaleko Broadwaye.

„Předpokládám, že nemilujete ani whisky, ani koktejly.“

„Přiznám se, že kdybych mohl dostat pivo...“

Byl to docela obyčejný bar. Několik mužů u barového pultu a zamilovaní u čtyř nebo pěti stolků ponořených do polostínu. Byl to jen kuriózní nápad zavést ho do tohoto místa, kde neměl co dělat?

Ještě zvláštnější bylo, že kapitán O'Brien hledal v kapse nějakou minci a že ji vážně nechal sklouznout do štěrbinu hudebního automatu, který ihned počal hrát něco měkce sentimentálního.

A zrzavý muž se usmál, dívaje se na Maigreta pobaveným pohledem.

„Nemáte rád hudbu?“

Maigret ještě neměl dost času, aby ztratil všechnu svou špatnou náladu, a nebyl schopen to nedat najevo.

„Pojďme... nenechám vás chřadnout... Vidíte ten stroj na prodej hudby? Vložil jsem do něj škvírou pěticentovou minci a to mi dává právo přibližně minutu a půl poslouchat šlágr... V barech, pivnicích a restauracích v New Yorku je několik tisíc takových hracích strojů... Jsou jich desítky tisíc v ostatních městech Spojených států a jsou i na zapadlém venkově. V tomto okamžiku, v minutě, kdy hovoříme, nejméně polovina z těchto přístrojů, které vám připadají barbarské, hraje a lidé tam stále dávají pět centů. To dělá tisíce a tisíce pěticentů, což dělá... Nejsem v počtech dobrý. A víte, kam jdou ty nikláky, jak jim my říkáme? Vašemu příteli Maurovi, známějšímu pro jeho malou postavu pod jménem Little John, tedy Malý John.“

A Little John instaloval stejné přístroje, na které má nějakým způsobem monopol, do většiny jihoamerických republik. Chápete nyní, že Little John je významná osoba?“

Pořád ten hrot stěží postřehnutelné ironie a Maigret, který na to nebyl zvyklý, se v duchu ptal, je-li jeho společník tak naivní, nebo se mu vysmívá.

„Teď se půjdeme navečeřet a vy mi budete vyprávět svou historii.“

Nyní byli u stolu, v teple, zatímco venku v poryvech prudkého větru kráčeli chodci předkloněni dopředu, běhali za svými klobouky a ženy si držely sukně oběma rukama. Bouře, bezpochyby ta, co ji chytil Maigret na moři z první ruky, dosáhla pobřeží a dávala nyní New Yorku co proto. Vývěsní štíty se občas vyhákly, věci padaly shůry dolů, a dokonce se zdálo, že i žluté taxíky si razí cestu větrem jen stěží.

To začalo právě po obědě, když Mac Gill a Maigret opouštěli Saint Regis.

„Znáte sekretáře pana Maury?“

„Nijak zvlášť. Víte, milý komisaři, policie u nás není stejná jako ve Francii. Je mi to ostatně líto, protože naše práce by byla snadnější. My máme velmi vyvinutý smysl pro osobní svobodu, a kdybych si dovolil informovat se, třeba diskretně, na nějakého pána, proti kterému bych neměl důvodné podezření, dostal bych se do pěkné šlamastiky.“

Neboť Little John, to se vám snažím vysvětlit, není žádný gangster. Je to vážený obchodník, který bydlí celý rok v Saint Regisu, jednom z našich nejlepších hotelů. Nemáme tedy žádný důvod zabývat se jím ani jeho sekretářem.“

Proč ten nepatrný, a přece zlomyslný úsměv, který se zdál omezovat pronesená slova? Maigret tím byl trochu dotčen. Cítil se být cizincem a jako všichni cizinci získával snadno dojem, že se mu vysmívají.

„Nejsem čtenářem detektivek a nemyslím si, že najdu Ameriku zabydlenou samými gangstery,“ odpověděl s trochou humoru.

„Abychom se vrátili k tomu Mac Gillovi, který mi přes své jméno připadal původem jako Francouz...“

A ten druhý znovu se svou rozčilující mírností:

„V New Yorku je nesnadné hledat původ některých lidí.“

„Říkal jsem, že po aperitivu se hodně snažil, aby vypadal oproti svému rannímu chování horlivě. Oznámil mi, že stále

nemají žádné zprávy o mladém Maurovi a že jeho otec se tím ještě neznepokojuje, protože předpokládá, že za tím náhlým zmizením je žena. Vyptával se mne na pasažérky. Neboť je to tak, Jean Maura se během plavby zdál být oslněn jednou cestující, mladou Chilankou, která má zítra odplout do Jižní Ameriky lodí Grace Line.“

U většiny stolů se mluvilo francouzsky a šéfova chodila s familiárností až trochu vulgární od jednoho stolu k druhému a ptala se s příjemným toulouským přízvukem:

„Je to prima, děti? Co říkáte tomu kohoutu na víně? A máme ještě domácí kávový koláč.“

Oběd byl úplně jiný v Saint Regisu, ve velké jídelně, kde Mac Gill zdravil hromadu lidí. Současně byl pozorný k Maigretovi a plyně s ním mluvil. Co ještě říkal? Že John Maura je velmi zaměstnaný, s originálním charakterem, že je člověk, který má hrůzu z nových tváří, a že nedůvěřuje celému světu.

„Jak by nebyl překvapen ráno, když k sobě viděl přicházet osobu, jako je Maigret? Nemá rád, když se někdo zabývá jeho věcmi, chápete? A ještě navíc rodinnými věcmi. Podívejte! Jsem si jistý, že zbožňuje svého syna a přece mi o něm nikdy neřekl ani slovo, mně, svému nejdůvěrnějšímu spolupracovníku.“

Kam se s tím chtěl dostat? Bylo snadné to uhodnout. Zkoušel se evidentně dozvědět, proč Maigret doprovázel Jeana Mauru při cestě přes Atlantik.

Mac Gill pokračoval:

„Měl jsem se šéfem dlouhý rozhovor. Pověřil mne, abych sehnal informace o jeho synovi. Za chvíli mám schůzku, dokonce tady, se soukromým detektivem, se kterým jsme už v jiných případech spolupracovali. Báječný člověk, který zná New York skoro tak dobře jako vy Paříž. Jestli vám to je vhod, můžete jít s námi a moc by mě překvapilo, kdybychom našeho chlapce nenašli.“

Tohle všechno vyprávěl nyní Maigret kapitánu O'Brienovi, který jej poslouchal a přitom vychutnával svoje jídlo s rozčilující pomalostí.

„Když jsme vyšli z jídelny, skutečně na nás čekal v hale.“

„Víte jeho jméno?“

„Představil se mi, ale přiznám se, že si pamatuji jen jeho křestní jméno... Bill... Ano, byl to Bill... Viděl jsem dnes tolik lidí, které Mac Gill oslovoval křestním jménem, že v tom trochu ztrácím přehled...“

Pořád ten úsměv.

„Na to si zvyknete... To je americký zvyk... Jaký je ten váš Bill?“

„Dost velký, dost tlustý... Tělnatý trochu jako já... Rozbitý nos a jizvu, která mu dělí bradu.“

O'Brien jej samozřejmě znal, protože lehce zamrkal, ale nic neříkal.

„Vzali jsme si taxi a jeli jsme do doků French Line. To bylo v nejsilnější bouři. Vítr ještě hnal déšť a největší poryvy přicházely, když vystupovali z taxíku. Bill vedl své operace s věčnou živýkačkou v ústech, s kloboukem trochu dozadu jako v nejtradičnějších filmech. Safra, sundal si vůbec za celé odpoledne klobouk? Pravděpodobně ne. Nakonec byl docela plešatý!“

Obracel se na lidi, celníky, stevardy, zaměstnance společnosti a se značnou familiárností si sedal na rohy jejich stolů a utrousil vždy několik vět se stejně rozvlácným akcentem.

Pokud Maigret nerozuměl všemu, co Bill říká, rozhodně porozuměl dost, aby mohl určit, že to byla dobře odvedená práce, práce profesionála.

Nejprve celnice... Zavazadla Jeana Maury byla převzata... V kolik hodin? Prohlíželi listky... Trochu před polednem...

Ne, nebyla expedována do města žádnou z firem, které se tím zabývají a jejichž kanceláře byly v hale... Byla odvezena taxíkem nebo vozem.

Měla osoba, která zavazadla vyzdvihla, klíče? Byl to Jean Maura osobně? Bylo nemožné se o tom ujistit. Ráno prošlo několik stovek cestujících a někteří si ještě nyní chodili pro zavazadla.

Potom lodní komisař. Byl to zvláštní pocit vystoupit na palubu prázdné lodi, najít ji opuštěnou, když ji předtím znal plnou šumu, vidět, jak se dělá velký úklid a příprava na novou plavbu.

Bez nejmenších pochyb Maura opustil loď a předal svůj lístek při odchodu... V kolik hodin? Nikdo si nemohl vzpomenout... Pravděpodobně mezi prvními, ve velké tlačnici.

Stevard. Ten si perfektně vzpomněl, že k osmé hodině ranní, chvíli po příchodu policie a zdravotníků, mu dal Maura spopitné... A stevard mu předával jeho ruční zavazadlo u kabiny... Ne, mladý muž nebyl vůbec nervózní...

Trochu unavený... Musela ho bolet hlava, protože si vzal krabičku aspirinu. Prázdna tuba zůstala na policii v koupelně.

Neochvějně klidný Bill s rozčilující živýkačkou je táhl pořád s sebou. Ve French Line na Páté avenue se opřel loktem o mahagonový stůl a puntičkářsky studoval seznam cestujících. Potom z nějakého drugstoru telefonoval na přístavní policii.

Mac Gill znervóznil. Takový měl Maigret dojem. Nechtěl to nechat na sobě znát, ale jak pátrání pokračovalo, začal se znepokojovat.

Bylo tam něco, co neklapalo. Něco, co nesouhlasilo s tím, co předpokládal. Čas od času si Bill a on vyměňovali rychlé pohledy.

Jenže nyní, zatímco Maigret vypravoval o jejich putování, byl kapitán O'Brien stále vážnější a nechával občas vidličku ve vzduchu a zapomínal jíst.

„Našli na seznamu cestujících jméno mladé Chilanky a dostali se až ke jménu hotelu, kde se přechodně ubytovala, čekajíc na svou loď. Je to hotel na 66. ulici... Šli jsme tam... Bill se zeptal vrátného, recepčního i obsluhy výtahů, ale neobjevil žádnou stopu po Jeanu Maurovi.“

Bill dal tedy řidiči taxi adresu jednoho baru blízko Broadwaye... Cestou mluvil s Mac Gillem dosti rychle, takže jsem mu nerozuměl. Poznamenal jsem si jméno baru: Donkey Bar... Proč se usmíváte?“

„To nic,“ odpověděl pomalu kapitán, „celkem jste za svůj první den v New Yorku udělal slušnou cestu. Dokonce jste se seznámil s Donkey Barem, a to není tak špatné... Co si o něm myslíte?“

Pořád ten dojem, že se mu vysmívá, přátelsky, ale stejně se vysmívá.

„Jako v americkém filmu,“ utrousil bručlavě.

Dlouhý zakouřený sál s nekonečným barovým pultem a nevyhnutelnými stoličkami, mnoha barevnými láhvemi, s černým a čínským barmanem, hudební skříň a automaty na cigarety, žvýkačky a pražené buráky.

Všichni se vevnitř znali nebo vypadali, jako by se znali. Všichni si říkali Dicku, Bobe, Tommy, Tony a dvě nebo tři ženy se cítily stejně ve svém živlu jako muži.

„Zdá se,“ řekl Maigret, „že je to místo, kde se stále pohybuje několik žurnalistů a lidí od divadla...“

A ten druhý s úsměvem zabručel:

„Skoro...“

„Náš detektiv chtěl potkat nějakého reportéra, který se zabývá příjezdy lodí a který měl být dnes ráno na palubě. Skutečně jsme ho potkali, ale byl zpitý do nemoty, nebo skoro... Je to jeho zvyk, jak mne ujistili, vždycky po třetí nebo čtvrté hodině.“

„Znáte jeho jméno?“

„Vágně... Něco jako Parson... Jim Parson, jestli se nemýlím... Má vlasy jako len a zarudlé oči, na rtech má stopy po nikotinu.“

Kapitán O'Brien sice tvrdil, že americká policie nemá právo zabývat se lidmi, kteří nemají nic na svědomí, ale přesto byl zvědavý na každé jméno, které Maigret pronesl, na každý nový popis jedince. Zdálo se, že ten zrzavý muž je dokonale zná.

A tak konečně nemohl odolat a poznamenal:

„Jste si jist, že vaše policie se tolik liší od naší?“

„Velice. Co vám Jim vyprávěl?“

„Chápal jsem jenom útržky vět. Na to, jak byl opilý, se zdálo, že ho to velmi zajímá. Je ale třeba říct, že ho detektiv zatlačil do kouta a mluvil s ním tvrdě, jako by ho měl plné zuby a držel ho zpřímá u zdi. Ten druhý vypadal slibně a začal pátrat ve své paměti. Potom vstoupil potácivě do telefonní kabiny a viděl jsem ho přes sklo, jak volá asi čtyři různá čísla. Během té doby mi Mac Gill vysvětlil:

„Je to mezi žurnalisty, kde máme ještě nějakou naději něco objevit. Jsou to lidé zvyklí pozorovat. Všechny znají...“

Ale Jim Parson vyšel z kabiny s prázdnou a pospíšil si ke své dvojité whisce. Měl za to, že bude pokračovat a ptát se... Bude-li to v barech, bude tuhý za chvíli, protože jsem v životě neviděl člověka hltat sklenky alkoholu takovým tempem...“

„Ještě uvidíte jiné... Celkem tedy, jestli tomu dobře rozumím, Jos Mac Gill ve vás dnes odpoledne zanechal dojem, že si velice přeje nalézt syna svého šéfa.“

„Ano. Vzhledem k tomu, že ráno o něm nechtěl ani slyšet.“

Přese všechno O'Brien zůstal zamyšlený.

„Co chcete dělat?“

„Přiznám se, že bych se nezlobil, kdyby se mi podařilo znovu najít toho chlapce.“

„A zdá se, že nejste sám.“

„Máte nějaký nápad, vidíte?“

„Vzpomínám si na jedno slovo, milý komisaři, které jste mi řekl během mé návštěvy v Paříži v pivnici Dauphine... Vzpomínáte?“

„Na naše setkání ano, ale ne na slovo, na které děláte narážky.“

„Položil jsem vám téměř stejnou otázku, jakou kladete právě mně, a vy jste mi odpověděl mezi popotahováním z dýmky: „Já, já nemám nikdy nápady.“

Dobře, můj milý Maigrete, když dovolíte, abych vás tak nazýval. Jsem v této chvíli na tom tak jako vy, což dokazuje, že všichni policisté světa mají některé styčné body.

Nic nevím, nic neznám, nebo skoro nic, jenom to, co vědí všichni, o obchodech Little Johna a jeho okolí.

Dokonce jsem ani nevěděl, že má syna.

A navíc patřím k federální policii, která se zabývá jen některými přesně stanovenými zločiny. Jinak řečeno, kdybych naneštěstí strkal nos do této historie, měl bych všechny předpoklady být přísně povolán k pořádku.

Předpokládám, že to není to stanovisko, které ode mne očekáváte.“

Maigret jenom zabručel, zapaluje si lulku:

„Ne.“

„Protože kdyby to mělo být stanovisko, řekl bych asi toto: Moje žena je nyní na Floridě, protože špatně snáší zimu v New Yorku... Jsem tedy sám, neboť můj syn je na univerzitě a dcera je už dva roky vdaná... Mám tedy několik večerů volných... Dám je tedy k dispozici vám, abyste mohl trochu poznat New York, tak jako jste mne kdysi učil poznávat Paříž.“

Co se týče zbytku, vidíte... Jak to ještě říkáte? Počkejte! Nenapovídejte mi... Je určitý počet vašich výrazů, které jsem si zapamatoval a které opakuji svým kolegům... Ah, ano... Nechte to plavat.

Vím dobře, že to neuděláte. Když vám srdce napoví, můžete si přijít čas od času se mnou popovídat. Nemohu přece zabránit člověku, jako jste vy, aby mi nekladl otázky, to je jasné. A jsou otázky, na které je těžké neodpovídat.

Hleďte! Například jsem přesvědčen, že byste rád viděl mou kancelář. Vzpomínám si na vaši, s okny obrácenými k Seině.

Z mojí je vidět docela prozaicky na velkou černou zeď a parkoviště aut.

Přiznejte, že armagnac je výtečný a že tohle malé bistro, jak říkáte u vás, je docela příjemné.“

Bylo třeba jako v některých restauracích v Paříži blahopřát šéfové, a dokonce kuchaři, pro kterého došla, slíbit, že se vrátíte, a konečně podepsat dost umaštěnou Zlatou knihu hostů.

Oba muži se později vrhli do taxíku a kapitán dal šoferovi adresu.

Každý kouřil vzadu svou dýmku a bylo dost dlouho ticho. Čirou náhodou otevřeli oba ústa ve stejnou chvíli. Obrátili se k sobě a usmáli se té shodě.

„Co jste chtěl říct?“

„A vy?“

„Chtěl jsem říct,“ začal Američan, „že Mac Gill podle toho, co jste mi vyprávěl, neměl žádnou chuť vás seznámit se svým šéfem.“

„Na chlup přesně totéž jsem si myslel. A přece, proti mému očekávání, Little John se mi nezdál úzkostlivější než jeho sekretář a neprahl po novinkách o svém synovi. Vnímáte mou myšlenku?“

„A je to Mac Gill, kdo dělá všechno možné, nebo předstírá, že dělá všechno možné, aby znovu našel mladého muže.“

„A který pro mne vynakládá velké úsilí. Oznámil mi, že zítra zatelefonuje, aby mě seznámil s tím, co je nového.“

„Vědí, že se máme večer sejít?“

„Neříkal jsem mu o tom.“

„Asi to tuší. Ne že se setkáte se mnou, ale s někým od policie. Vzhledem ke vztahům, které jste měl s americkou policií, je to nevyhnutelné... A v tom případě...“

„V tom případě?“

„Nic. Už jsme tady.“

Vstoupili do obrovské budovy a za několik okamžiků je výtah vyložil na chodbě se spoustou očíslovaných dveří.

O'Brien jedny otevřel klíčem a otočil vypínačem.

„Posaďte se. Někdy jindy budu plnit úlohu hostitele. V tuto hodinu byste z toho neměl žádný prospěch. Dovolíte, abych vás na chvíli opustil?“

Ta chvilka trvala dlouhou čtvrt hodinu a během celé té doby Maigret překvapivě myslel jenom na Little Johna. Bylo to zvláštní. Viděl ho jen malý okamžik. Jejich schůzka byla celkem banální. A přece komisař náhle konstatoval, že Maura na něj udělal velký dojem. Znovu ho viděl: Malý a hubený, oblečený s téměř přílišnou korektností. Jeho obličej neměl nic význačného. Co to tedy bylo, co ho zasáhlo takovým způsobem?

To ho rozčílovalo. Nutil usilovně paměť, oživoval si ta sebemenší gesta nervózního, malého a suchého muže.

A náhle si vzpomněl na jeho pohled, zejména na jeho první pohled, když se Maura ještě nedokázal rozhlédnout, když otevřel dveře salonu.

Little John měl studené oči!

Maigret by stěží mohl vysvětlit, co těmi slovy myslí, ale věděl, o co jde. Čtyřikrát nebo pětkrát v životě potkal lidi, kteří měli studené oči. Takové oči, které se na vás upírají, aniž by navázaly jakýkoliv lidský vztah, a u nichž necítí člověk potřebu komunikovat jako se svým bližním.

Komisař s ním mluvil o jeho synovi, o tom chlapci, kterému posílal dopisy tak něžné jako milované ženě, a Little John ho pozoroval bez zvědavosti, bez jakékoliv emoce, jako by se díval na židli nebo na skvrnu na zdi.

„Zlobíte se na mne, že jsem vás nechal tak dlouho samotného?“

„Ne, protože myslím, že jsem udělal objev.“

„Ach!“

„Objevil jsem, že Little John má studené oči.“

Maigret čekal nový úsměv svého amerického kolegy. Čelil téměř agresivně tomuto úsměvu. Ale kapitán O'Brien se na něj díval vážně.

„To je nepříjemné,“ vyslovil zřetelně.

A bylo to, jako by měli spolu dlouhý rozhovor. Náhle bylo mezi nimi něco, co se podobalo společnému nepokoji.

O'Brien k němu natáhl krabici s tabákem.

„Dám přednost svému, jestli vám to nevadí.“

Zapálili si dýmky a ještě jednou se odmlčeli. Kancelář byla obyčejná a dost holá. Byl to jen kouř obou dýmek, který ji dodával zdání intimity.

„Předpokládám, že po tak pohnuté plavbě musíte být unavený a bezpochyby máte chuť si jít lehnout.“

„Vy byste mi jinak nabídl jiné využití času?“

„Bože, docela prostě! Jít si dát night cap, to je v překladu noční čepec... jinak řečeno poslední whisky.“

Proč se namáhal zavést ho do své kanceláře, kde ho nakonec nechal celou dobu samotného?

„Nezdá se vám, že je tu spíš chladno?“

„Pojďme, kam chcete.“

„Vyložím vás blízko vašeho hotelu... Ne, já tam nevstoupím, lidé z recepcie by se znepokojovali, kdyby mě viděli vstupovat do hotelu... Ale znám malý bar...“

Ještě jeden malý bar s hrací skříní v rohu a řadou mužů opřených o barový pult a pijících s chmurnou zatvrdlostí.

„Zkuste nicméně před spaním tu whisky. Uvidíte, že to není tak špatné, jak si představujete... Má tu přednost, že nechává pracovat ledviny... A propos...“

Maigret pochopil, že O'Brien se tím konečně dostává k účelu tohoto nočního výletu.

„Představte si, že před chvílí jsem na chodbě potkal kamaráda... Náhodou začal mluvit o Little Johnovi.“

Všimněte si, že nikdy neměl s námi co do činění... Ani s mým kamarádem, ani s nikým z nás... Rozumíte? Ujišťuji vás, že respektování osobní svobody je báječná věc... Když tohle pochopíte, nebudete mít daleko k pochopení Ameriky a Američanů.

Podívejte se! Jeden muž mezi námi, cizinec, emigrant... Vy Evropané se pohoršujete nebo se nám vysmíváte, že mu pokládáme při příchodu hromadu napsaných otázek, že se ho například ptáme, jestli netrpí duševní poruchou nebo zda nepřišel do USA se záměrem usilovat o život prezidenta.

Vyžadujeme pod tímto prohlášením podpis a připadáme vám potrhli.

Jenže potom na něm již nic nechceme. Formality pro vstup do Spojených států mohly být dlouhé a hnidopišské, ale přinejmenším, jakmile jednou skončí, náš člověk je již úplně svobodný. Pochopil jste?

Je dokonce tolik svobodný, že pokud nezabíjí, nekrade nebo neznásilňuje, nemáme právo se jím zabývat.

Co jsem to říkal?“

Byly okamžiky, kdy by ho Maigret nejraději zfackoval kvůli té falešné upřímnosti, kvůli tomu humoru, jehož jemné nuance nebyl schopen postřehnout.

„Ach... Ano... Příklad... Právě ten kolega, o kterém jsem před chvílkou mluvil, mi při mytí rukou vyprávěl takovou historii... Ve třicátých letech se dva muži vylodili z parníku, který připlouval z Evropy, právě tak, jako vy dnes ráno... V té době se jich vylodovalo mnohem víc než dnes, protože jsme potřebovali dělníky... Přijížděli v podpalubí i na palubách, pocházeli z východní i střední Evropy... Někteří byli tak špinaví, tak pokrytí všelijakým obtížným hmyzem, že naše imigrační úřady musely volat hasiče, aby je omyli proudnicemi... Vsadím se, že si dáte ještě jeden night cap.“

Maigret byl příliš zaujatý, aby striktně odmítl, a proto se spokojil s tím, že si začal znovu nácipávat svou dýmku a trochu ucouvl, protože mu jeho soused zleva tlačil loket do boku.

„Byli všelijací a měli také různé osudy. Z některých se stali dnešní magnáti... Někteří se dostali do Sing-Singu, ale někteří do vládních kanceláří ve Washingtonu... A přiznejte, že jsme skutečně velká země, schopná absorbovat a asimilovat všechny nově příchozí.“

Bylo to tou whisky? Maigret začal vidět Johna Mauru ne jako nějakého malého nervózního člověka, nýbrž jako symbol americké asimilace, o níž jeho vyprávěč mluvil pomalým a mírným hlasem.

„Můj kamarád mi tedy vyprávěl...“

Vypil čtyři nebo pět sklenek whisky? Pili už armagnac a dvě láhve beaujolais a několik aperitivů.

J a J.

Na to si vzpomínal nejvíc, než konečně upadl do spánku ve své posteli v příliš nádherném apartmá v hotelu Saint Regis.

V době, kdy se ještě nosily tvrdé límce s přehnutými rohy, kaučukové manžety a lakové střevíce, vylodili se dva mladí, sotva ochmýřeni Francouzi bez jediného šestáku, ale plní nadějí. Jeden měl pod paží housle a ten druhý klarinet. Který z nich měl ten klarinet? Již si nevzpomínal. O'Brien se svou hlavou beránka, O'Brien který nebyl méně zlomyslný než opice, mu to říkal.

Housle – to musel být Maura.

Oba pocházeli z Bayonne nebo jeho okolí. Oběma bylo asi dvacet let. A podepsali prohlášení, že se zavazují, že nezavraždí prezidenta USA.

Bylo to legrační. O'Brien ho zavedl do tohoto malého baru, aby mu tohle všechno vyprávěl, jako by se tím ničeho nedotýkal, a mluvil o věcech cizích jeho povolání.

„Jeden se jmenoval Joseph a druhý Joachim. Tak mi to můj kamarád vypravoval... Víte, není třeba věřit příliš historkám, které se vyprávějí. Nás na federální policii se to netýká... Byla to doba kaváren s hudbou, ale takových, kterým vy v Paříži říkáte tančírna... Tedy, aby si vydělali na živobytí, přestože byli oba absolventy konzervatoře a oba si mysleli, že jsou velkými hudebníky, vytvořili komické číslo pod názvem J a J – Joseph a Joachim. Oba doufali, že jednoho dne se přesto stanou virtuosity nebo komponisty.“

To můj přítel mi to vysvětlil. Nezájem, samozřejmě... To jen proto, že se zajímáte o osobnost Little Johna. Ted' se mi zdá, že to nebyl on s tím klarinetem.

Barmane, ještě jednou to samé!“

Byl kapitán O'Brien opilý?

„J a J,“ opakoval. „Moje křestní jméno je Michael. Víte, můžete mi říkat Michaeli. To neznamená, že vám budu říkat Julesi, vidíte, že znám vaše jméno, ale vím, že ho nemáte rád.“

Co říkal ještě ten večer?

„Vy neznáte Bronx, Maigrete. Je třeba, abyste poznal Bronx. Je to vzrušující místo... Není krásné... Ale vzrušující...“

Neměl jsem čas vás tam zavést... Víte, jsme velice zaměstnaní... Findlay... 169. ulice... Uvidíte... Zdá se, že dodnes je proti tomu domu krejčovská dílna... To je jenom takové tlachání... Tlachání mého kolegy a znovu se ptám, proč mi to vyprávěl, protože nás se to netýká... J a J dělali v kavárnách zpola komické, zpola hudební číslo. Koncertní kavárna by se dneska řeklo. Bylo by asi dobře vědět, kdo byl ten komik. Nemyslíte?“

Maigret možná nebyl na whisky zvyklý, ale ještě méně byl zvyklý na to, aby ho považovali za malé děčko, a dostal vztek, když viděl jednoho z vrátných jít s ním do výtahu a ujišťovat se s přílišnou starostlivostí při odchodu, že mu nic nechybí.

To byl poslední kousek, který přičítal O'Brienovi s beránčí hlavou a strašně ironickým úsměvem.

III.

Maigret spal na dně studně, nad kterou se nakláněl zrzavý obr, usmíval se a kouřil obrovské cigáro – proč cigáro? –, když zaznělo žaludné a zlomyslné zvonění. Způsobilo nejprve svráštění jeho obličeje, podobně jako to dělá ranní větřík na hladkém jezeře. Celé tělo se nadvakrát převrátilo z jedné strany na druhou, tahalo za sebou příkrývky a konečně se natáhla ruka a uchopila karafu, dříve než dosáhla na telefon, hlas zabručel:

„Haló!“

Seděl špatně na posteli, protože neměl čas si upravit polštáře, když musel držet ten ztracený telefon. Měl již jistotu.

Pokořující jistotu: Přes všechno ujišťování kapitána O'Briena o diuretických vlastnostech whisky ho bolela hlava. Myslel to bezpochyby ironicky, když mu vyprávěl o její užitečnosti.

„Maigret, ano... Kdo je u aparátu?... Jak...“

Byl to Mac Gill. Nebylo nic příjemného být probuzen tímto chlápem, ke kterému necítil žádnou sympatii. Zejména když ten druhý poznal, že je ještě v posteli, a dovolil si podotknout:

„Vsadím se, že jste šel pozdě spát. Jestlipak jste alespoň strávil hezký večer?“

Maigret hledal očima své hodinky, které měl ve zvyku pokládat na noční stolek, ale které tam nebyly. Místo svých hodinek spatřil elektrické hodiny zapuštěné do přičky a vyvalil oči: Ukazovaly jedenáct hodin.

„Řekněte mi, pane komisaři... Volám vás jménem šéfa... Byl by šťasten, kdybyste ho mohl dnes ráno navštívit... Od této chvíle, ano... Chci říct, jakmile ukončíte ranní toaletu. Na brzkou shledanou... Vzpomínáte si na poschodí, samozřejmě. Sedmé, úplně na konci chodby 8... Na brzkou shledanou...“

Hledal všude, jak byl zvyklý ve Francii, knoflík zvonku, aby zavolal číšníka, komorníka nebo kohokoliv, ale nenašel nic, co by se zvonku podobalo, a na chvíli měl pocit, že je v tom směšně velkém apartmá ztracený. Konečně ho napadlo zatelefonovat a musel opakovat ve své lámané angličtině asi třikrát:

„Chtěl bych snídani, slečno... Snídani, ano... Co? Nerozumíte?... Kávu...“

Něco mu řekla, co nepochopil.

„Chci snídani.“

Myslel, že zavěsila, ale bylo to jen přepojení na novou linku, a nový hlas řekl:

„Room-service...“

Bylo to prosté, samozřejmě, ale bylo to třeba vědět, a tak se chvíli zlobil na celou Ameriku, že je nenapadla taková prostá myšlenka, jako jsou zvonky v hotelových pokojích.

Na dovršení neštěstí byl zrovna ve vaně, když klepali na dveře, a musel tedy pořádně zařvat Vstupte!, ale klepání se ozývalo znovu. Musel si tedy celý mokřý natáhnout domácí župan a jít otevřít. Nechal totiž zapadlou zástrčku u dveří.

Na co číšník čekal? Dobře, bylo mu třeba podepsat účet. Ale co ještě víc? Poněvadž čekal dál, Maigret nakonec pochopil, že čeká na spropitné. A jeho šaty byly na hromadě na zemi!

Byl ještě dopálený, když o půlhodiny později klepal na dveře u apartmá Little Johna. Přijal ho Mac Gill, stále elegantní a jako ze škatulky. Komisař měl ale dojem, že toho také moc nenaspal.

„Vstupte... Posadte se na okamžik... Jdu říct šéfovi, že jste tady.“ Vypadal zamyšleně. Nedal si práci, aby se mu věnoval. Nedával na něj pozor a vyšel z místnosti. Nechal otevřené dveře. Druhá místnost byl salon, kterým prošel.

Potom prostorný pokoj. A Mac Gill pokračoval a zaklepal na poslední dveře. Maigret neměl dost času na prohlížení.

Přesto ho ohromil po dlouhé řadě luxusních pokojů dojem chudoby. Zejména potom, když na to myslel, když se snažil vybavit si podívanou, kterou měl na okamžik před očima. Přisahal by, že pokoj, do kterého vstoupil sekretář naposledy, se podobal spíše pokojíčku služby než pokoji v hotelu Saint Regis. Neseděl snad Little John u bíle nalakovaného stolu a nespatřil Maigret za ním železnou postel?

Vyměnili si několik slov a přecházeli jeden za druhým zpět. Little John stále nervózní, ale s úžasnou energií, kterou musel ovládat. Když vstoupil tentokrát do kanceláře, nijak se nesnažil a ani ho nenapadlo nabídnout svému návštěvníku doutník. Šel se posadit za mahagonový stůl na místo, kde před chvílí seděl Mac Gill, ten se nenuceně posadil do křesla a zkrfčil nohy.

„Omlouvám se, pane komisaři, že jsem vás vyrušil, ale myslel jsem, že rozhovor mezi námi je nezbytný.“ Zdvihl konečně k Maigretovi oči, oči, které nic nevyjadřovaly, ani sympatii, ani antipatii, ani netrpělivost. Rukou, která byla jemná a překvapivě bílá u muže, si hrál s nožem na otevírání dopisů ze želvoviny.

Měl oblek anglického střihu v námořnické modři a na bílé košili vynikala tmavá kravata. To zvýrazňovalo jeho jemné rysy a Maigret si všiml, že bylo nesnadné určit jeho věk.

„Předpokládám, že nevíte nic nového o mém synovi?“

Nečekal na odpověď a pokračoval neutrálním hlasem, jakým se mluví s podřízeným:

„Když jste mne včera navštívil, neměl jsem potřebu položit vám určité otázky. Pokud jsem to dobře pochopil, přijel jste z Francie ve společnosti Jeana a byl to můj syn, kdo vás poprosil, abyste jel s ním.“

Mac Gill kouřil cigaretu a díval se klidně, jak kouř stoupá ke stropu. Little John si stále hrál s nožem a díval se na Maigreta, jako by ho ani neviděl.

„Nemyslím si, že když jste opustil kriminální policii, otevřel jste si soukromou detektivní kancelář. Na druhou stranu všichni znají váš charakter a dá se těžko věřit, že jste se nechal zatáhnout jen tak lehce do dobrodružství tohoto druhu. Předpokládám, pane komisaři, že mi rozumíte. Jsme svobodní lidé ve svobodné zemi. Včera jste si sem zjednal přístup, abyste se mnou mluvil o synovi. Týž večer jste se setkal s důstojníkem federální policie, abyste se o mně informoval...“

Jinak řečeno, oba muži již věděli o jeho odchodech a příchodech a o setkání s O'Brienem. Nechali ho sledovat?

„Dovolte, abych vám položil první otázku: Pod jakou záminkou si vyžádal můj syn vaši pomoc?“

A protože Maigret neodpovídal a poněvadž se zdálo, že se Mac Gill ironicky usmál, Little John pokračoval, nervózně, ale úsečně:

„Komisaři na penzi nemívají ve zvyku dělat gardedámu mladým lidem na cestách. Žádám vás tedy ještě jednou: Co vám můj syn vypravoval, aby vás přiměl k rozhodnutí opustit Francii a přeplout s ním Atlantik?“

Nedělal to výslovně, aby ukázal své pohrdání a vyvedl tak Maigreta z míry?

Přihodilo se jen toto: Maigret zůstával stále tišší a těžší, tou měrou, jak dlouho ten druhý mluvil. A také bystřejší. Tak bystrý – a to bylo tolik cítit v jeho pohledu –, že ruka, která držela nůž na dopisy, začala jím pohybovat trhavými pohyby. Mac Gill otočil hlavu ke komisaři, zapomněl na svou cigaretu a čekal.

„Když dovolíte, odpovím na vaši otázku otázkou: Víte, kde je váš syn?“

„To nevím a ani to není v této chvíli důležité. Můj syn si může dělat, co ho těší, rozumíte?“

„Tedy víte, kde se nalézá?“

Byl to Mac Gill, který se nyní zachvěl a obrátil se živě k Little Johnovi s tvrdým výrazem v pohledu.

„Opakuji, že nic nevím a že se vás to netýká...“

„V tom případě si již nemáme co říct.“

„Okamžik...“

Malý muž se chvatně zdvihl a s nožem stále v ruce se postavil mezi Maigreta a dveře.

„Zdá se, pane komisaři, že zapomínáte, že jste tady určitým způsobem za mé peníze... Můj syn je nezletilý...“

Předpokládám, že vás nenechal nést náklady cesty, kterou jste podnikl na jeho žádost...“

Proč se zdálo, že Mac Gill zuří na svého šéfa? Bylo jasné, že obrat v jednání ho netěší. A také neváhal zasáhnout.

„Myslím, že taková otázka není na místě a že zbytečně komisaře urážíte.“

Oba muži si vyměnili pohled, který Maigret náhodou zaznamenal, neschopen ho ihned analyzovat. Slíbil si ale, že se ho pokusí pochopit později.

„Je jasné,“ pokračoval Mac Gill, který se také zdvihl a dlouhými kroky přešel po místnosti s větším klidem než Little

John, „je jasné, že váš syn z důvodů, které neznáme, které možná neznáte...“

Vida! Vida! To svému šéfovi hodil taková těžká slova jako narážku?

...věřil, že se musí obrátit na osobnost známou svou bystrostí v kriminálních věcech.“

Maigret zůstal sedět. Bylo zvláštní vidět je oba, tak odlišné jednoho od druhého. Chvilkami se zdálo, že se ta partie hrála mezi nimi a ne s Maigretem.

Neboť Little John, na počátku tak úsečný, nechal mluvit svého sekretáře o třicet let mladšího. Nezdálo se, že to dělá z dobroty srdce. Byl pokořen, to bylo jasné. Ustoupil jen nerad.

„Předpokládá, že váš syn si dělá starosti jen o jedinou osobu, o svého otce, předpokládá, že připlul do New Yorku, aniž by vás uvědomil, alespoň to předpokládám...“

Bezpochyby další šíp.

...je na místě věřit, že dostal o vás znepokojující zprávy. Zbývá se dozvědět, kdo mu ty znepokojující zprávy vpravil do hlavy. Nemyslíte, pane komisaři, že to je právě ten problém? Udělejme co nejjednodušší závěr... Vy se znepokojíte nad dost nevysvětlitelným zmizením jednoho mladého muže ve chvíli jeho vylodění v New Yorku. Aniž bych byl zběhlý v policejní práci, užíváje jen svého prostého rozumu, říkám:

Jakmile se dozvíme, kdo povolal Jeana Mauru do New Yorku, jinak řečeno, kdo mu telegrafoval bůhví co o nebezpečích, která hrozí jeho otci – protože jinak by nebylo třeba se nechat doprovázet policajtem, omluvte ten výraz –, jakmile toto bude zjištěno, nebude asi také těžké se dozvědět, kdo ho nechal zmizet...“

Little John během této tirády odešel k oknu, roztáhl jednou rukou záclony a díval se ven. Jeho silueta byla stejně suchá jako jeho obličej. A Maigret se přistihl, že uvažuje: Klarinet? Housle?... Který z těch dvou byl v jejich někdejší čísle komikem?

„Mám tomu rozumět tak, pane komisaři, že odmítáte odpovědět?“

A Maigret pro všechny případy:

„Dal bych přednost setkání jen mezi mnou a panem Maurou.“

Ten se zachvěl a otočil se do místnosti. Jeho první pohled patřil sekretáři, který se zdál být svrchovaně lhostejný.

„Myslím, že jsem vám již řekl, že můžete mluvit před Mac Gillem.“

„V tom případě mne omluvte, nemám vám již co říct...“

Mac Gill neměl v úmyslu odejít. Zůstal tam jako člověk, který ví, kde je jeho místo.

Ztratil snad ten malý muž svou chladnokrevnost? V jeho chladných očích bylo něco, co se podobalo silnému podráždění, ale ještě něčemu jinému.

„Poslyšte, pane Maigrete, je třeba skončit a udělám to několika slovy... Mluvte nebo nemluvte, mně je to jedno, protože to, co byste mi mohl říct, mě zajímá jen nevalně. Kluk, znepokojený z důvodů, o kterých nic nevím, vás vyhledal a vy jste se bezhlavě vrhl do dobrodružství, aniž byste věděl co dělat... Ten uličník je můj syn. Je nezletilý. Jestliže zmizel, týká se to jenom mne a já musím zajistit někoho, aby ho našel. To bude policie této země...“

Předpokládám, že mluvím dost zřetelně.

Nejsme ve Francii a až do vydání nových zákonů se mé jednání nikoho netýká... Nikomu nedovolím, aby se mnou zabýval, a bude-li to třeba, podniknu nezbytné kroky k tomu, aby moje plná a neporušená svoboda byla respektována. Je mi jedno, jestli vám můj syn dal to, čemu říkáme záloha. V případě, že na to nemyslel, laskavě řekněte a můj sekretář vám vystaví šek, který pokryje vaše náklady až do návratu do Francie.“

Proč vrhl malý pohled k Mac Gillovi, jako by chtěl vědět, zda s tím souhlasí?

„Čekám na vaši odpověď.“

„Pokud jde o co?“

„O šek.“

„Děkuji vám.“

„Poslední slovo, jestli dovolíte... Je vám dovoleno zůstat v tomto hotelu, kde jsem pouhým zákazníkem jako všichni ostatní, tak dlouho, jak vás to bude těšit. Ale musím vám říct, že by mi bylo mimořádně nepříjemné se s vámi setkávat v hale, na chodbách nebo ve výtahu... Poklona, pane komisaři.“

Ten dosud sedí a vyprazdňuje svou dýmku do popelníku, který se nachází na kulatém stolku na dosah ruky. Potom si dá na čas s nácpaním nové chladné dýmky, kterou vytáhl z kapsy, zapaluje ji a přitom se dívá postupně na oba muže.

Konečně se zdvihl a jako by roztáhl svou postavu, zdál se být větší a širší než obvykle.

„Zdravím vás,“ řekl prostě tak nečekaným způsobem, že se želvovinový nůž zlomil naráz mezi prsty Little Johna. Zdálo se mu, že Mac Gill by měl chuť ještě mluvit, zabránit mu ihned odejít. Klidně se však otočil, šel ke dveřím a vzdálil se dlouhou chodbou.

Teprve ve výťahu se mu vrátila bolest hlavy a včerejší whisky se mu ohlásila zvedáním žaludku.

„Haló! Kapitán O'Brien?... Tady Maigret.“

Usmál se. Kouřil dýmku pomalými tahy a díval se kolem sebe na tapety s květy, co pokrývaly stěny pokoje a již pozbyly svěžesti. „Jak?... Ne, už nejsem v Saint Regisu. Proč? Z několika důvodů, z nichž nejdůležitější je ten, že jsem se tam necítil pohodlně. Chápete to? Tím lépe. Ale ano, našel jsem si nový hotel. Berwick. Neznáte ho?... Už nevím číslo ulice. Nikdy jsem neměl paměť na čísla a vy jste s vaším číslováním ulic nudní... Jako byste nemohli říkat ulice Viktora Huga, Pigal nebo ulice Prezidenta Nevínjakého.

Haló! Vidíte Broadway? Nevím v jaké poloze je kino, které se jmenuje Kapitol. Dobře. A odtud je to první nebo druhá ulice doleva. Malý hotel, který nevypadá sympaticky a kde mám podezření, že pokoje se pronajímají jen na jednu noc... Co říkáte? Že je to v New Yorku zakázané? Tím hůř.“

Měl dobrou náladu a ta veselá mysl neměla přesný důvod, ale asi to bylo prostě proto, že se nacházel v důvěrně známém prostředí.

Především se mu líbil ten hlučný a trochu vulgární kout Broadwaye, který mu připomínal zároveň Montmartre i velké bulváry v Paříži. Recepce hotelu byla téměř ubohá a byl tam jediný výťah. Zaměstnancem byl kulhavý človíček.

Oknem bylo vidět světelné reklamy zhasínat a zase se rozsvěcet.

„Haló! O'Briene... Představte si, že vás ještě potřebuji... Nemějte strach... Úzkostlivě respektuji všechny svobody svobodné Ameriky... Jak? Ale ne... Ujist'uji vás, že jsem neschopen jakékoliv ironie. Představte si, že bych chtěl také použít služeb soukromého detektiva...“

Kapitán na druhém konci se ho ptal, jestli si ho dobírá, a po zabručení několika hlásek vybuchl smíchem.

„Nesmějte se, myslím to docela vážně... Mám jednoho detektiva k dispozici... Chci tím říct, že jednoho detektiva mám od poledne v patách... Ale ne, drahý příteli, nechci v případě oficiální policii... Co to, že jste tak nedůtklivý... Mluvím o tom Billovi... Ano, cosi jako boxer s puklou bradou, který včera doprovázel Mac Gilla a mě při našem včerejším putování... Dobře, takže je tady pořád, ale s tím rozdílem, že jako sluha z dávných časů chodí deset metrů za mnou... Kdybych se naklonil z okna, určitě bych ho viděl přede dveřmi hotelu... Neskrývá se, ne... Chodí za mnou, to je všechno... Mám dokonce dojem, že se trochu stydí a někdy má chuť mne pozdravit.

Jak? Proč chci detektiva? Smějte se, jak je vám libo... Připouštím, že je to legrační... Ve vaší čertovské zemi, kde lidé neráčeji rozumět mě angličtině, ani když jim stejnou větu opakuji čtyřikrát nebo pětkrát a doprovázím ji patřičnou gestikulací, bych byl rád, kdybych měl něčí pomoc na drobné pátrání, které bych chtěl podniknout... Zejména, kdyby váš člověk mluvil francouzsky!... Máte někoho takového při ruce?... Zatelefonujete?... Ale ano, od dnešního večera... Jsem ve formě, perfektní, navzdory vaší whisky. Je ovšem pravda, že jsem zasvětil svůj nový pokoj v Berwicku tím, že jsem si dal dvě hodiny siesty...“

V jakém prostředí chci provádět pátrání? Myslel jsem, že to uhodnete... Ale ano... To je ono...“

Čekám na vaše zavolání. Za chvíli...“

Šel otevřít okno a spatřil, jak předpokládal, Billa, jak žvýká svou žvýkačku asi dvacet metrů od hotelu a nevypadá, že by se bavil. Pokoj byl podle přání běžný a se vším haraburdím a pochybnými koberci vypadal jako zařízení v kterémkoliv městě světa.

Neuběhlo ani deset minut a ozvalo se zvonění telefonu. Byl to O'Brien a oznámil Maigretovi, že mu našel detektiva, jistého Ronalda Dextera, a doporučil mu nenechat ho přlíš pít.

„Protože má špatnou whisky?“ zeptal se komisař.

A O'Brien odpověděl s andělskou vlídností:

„Protože po ní pláče...“

A nebyl to rozmarový vtip zrzavého muže s ovčí hlavou. Dokonce i když nepil, budil Dexter dojem muže, který prochází životem s nesmírným hořem.

Přišel do hotelu večer v sedm hodin. Maigret jej potkal v hale ve chvíli, kdy se na něj detektiv informoval u recepcce.

„Ronald Dexter?“

„To jsem já...“

A vypadal, jako by chtěl říci: Běda, jaké neštěstí!

„Můj přítel O'Brien vás už informoval?“

„Pst!“

„Prosím?“

„Ne vlastní jména, mohu-li prosit. Jsem vám k dispozici. Kam chcete jít?“

„Pro začátek někam mimo hotel... Znáte toho pána, který vypadá, jako by se živě zajímal o chodce, a žvýká při tom? To je Bill... Bill kdo? Nevím... Znáám jenom jeho křestní jméno, ale co vím, patří k vašim kolegům a má za úkol mne sledovat... To říkám proto, abyste se neznepakoval jeho chováním... Nemá to žádnou důležitost, chápete?... Může nás sledovat, jak bude chtít...“

Ať Dexter pochopil nebo nepochopil, v každém případě vypadal rezignovaně a jako by žaloval nebesům: To, nebo něco jiného!

Bylo mu asi padesát let a jeho šedý oblek a jeho trenčkot, víc než opotřebené, nehovořily ve prospěch jeho prosperity.

Muži kráčeli k Broadwayi, od níž nebyli vzdáleni více než stovku metrů. Bill šel těsně a neochvějně za nimi.

„Znáte divadelní prostředí?“

„Trochu.“

„Přesněji prostředí kabaretů a music halů?“

Maigret měl nyní možnost se přesvědčit o míře praktičnosti i humoru O'Briena, protože tázaný vydechl:

„Byl jsem dvacet let klaunem.“

„Bezpochyby smutným klaunem? Jestli chcete, můžeme se zastavit v nějakém baru na skleničku.“

„Rád.“

A potom s odzbrojující prostotou:

„Myslím, že vás předem zpravili...“

„O čem?“

„Že špatně snáším pití. Ale konečně jedna sklenka, co?“

Posadili se do rohu, zatímco Bill, který také vstoupil do baru, se usadil u barového pultu.

Maigret vysvětlil:

„Kdybychom byli v Paříži, našel bych ihned informace, které hledám, protože máme v okolí Svatomartinské brány určitý počet obchodů se zbožím z minulých dob. V některých se prodávají populární písničky a ještě dnes si můžete obstarat ty, které se zpívaly na všech chodnících v roce 1900 nebo 1910... V jiném, který znám, u takového podvodníka, se najdou všechny vzory vousů, knírků a paruk, které nosili herci v dávno uplynulých časech... A konečně v pochybných místech jsou kanceláře, kde podivní impresáři organizují turné po malých provinčních městečkách...“

Zatímco mluvil, Ronald Dexter pozoroval hluboce melancholickým pohledem svou sklenku.

„Rozumíte mi?“

„Ano, pane.“

„Dobře. Na stěnách těch kanceláří není nesnadné nalézt plakáty s čísly z kabaretů, které letěly před třiceti nebo čtyřiceti lety... A na lavicích čekáren najdete deset starých šmíráků nebo bývalých kabaretních zpěvaček.“

Přerušil se. Řekl: „Prosím za prominutí.“

„To nic.“

„Chci říct, že herci, zpěváci a zpěvačky, kterým je nyní sedmdesát a více, se ještě přicházejí ucházet o angažmá. Ti lidé tam mají zázračnou paměť, zejména pro tu dobu, ve které měli úspěch. Dobře, pane Dextere...“

„Všichni mi říkají Ronalde.“

„Dobře. Ptám se tedy, není-li v New Yorku něco podobného tomu, co jsem vám právě popsal.“

Bývalý klaun si nechal čas na rozmyšlenou, oči stále upřené na sklenku, které se dosud ani nedotkl. Konečně se zeptal co nejvážněji:

„Je třeba, aby byli opravdu tak staří?“

„Jak to myslíte?“

„Je třeba, aby to byli opravdu velmi staří šmíráci? Vy jste mluvil o sedmdesáti a více. Tady je to přespříliš, protože víte, tady se umírá rychleji.“

Jeho ruka se natáhla ke skleničce, stáhla, znovu natáhla a konečně vypil sklenku alkoholu naráz.

„Existují tady místa... Ukáží vám je...“

„Jedná se o to vrátit se jen o třicet let. V té době dva Francouzi pod jménem J a J dělali v kabaretech hudební číslo.“

„Říkáte třicet let? Myslím, že je to možné. A co chcete vědět?“

„Všechno, co se můžete o nich dozvědět. Rád bych také dostal fotografii. Umělci se nechávají často fotografovat.“

Jejich tvář se objevuje na plakátech, na programech.“

„Máte v úmyslu mě doprovodit?“

„Ne dnes večer. Ne ihned.“

„To bude lepší. Protože víte, vy můžete lidem nahánět strach. Oni jsou velmi nedůtkliví. Jestli chcete, přijdu za vámi zítra do vašeho hotelu nebo vám zatelefonuji. Spěchá to? Mohu začít dnes večer. Ale bylo by třeba...“

Váhal a ztišil hlas.

„Bude třeba, abyste mi dal nějaké peníze, protože bude třeba několik občůzek po určitých místech.“

Maigret vytáhl z kapsy náprsní tašku.

„Och, vystačím s deseti dolary, protože kdybyste mi dal závdavek, utratil bych ho. A až by ta práce skončila, nic by mi nezůstalo. Už mne nyní nepotřebujete?“

Komisař kývl hlavou. Nejdříve myslel, že povečeří v doprovodu svého klauna, ale ten se ukázal příliš nenapravitelně truchlivý.

„To vás neotravuje, že vás ten chlápek šmíruje?“

„Co byste dělal, kdyby mne to otravovalo?“

„Myslím, že kdyby se mu nabídl o trochu víc, než co mu dávají jeho zaměstnavatelé...“

„Mně nevadí.“

A byla to pravda. Byla to pro Maigreta skoro zábava cítit bývalého boxera v patách.

Večeřel v zářivě osvětlené kavárně na Broadwayi, kde mu servírovali výtečné uzenky, ale kde ho trápili tím, že mohl dostat jen coca-colu místo piva.

Potom k deváté hodině zavolal taxi.

„Na roh Findlay a 169. ulice.“

Šofér si vzdychl, resignovaně stočil praporek taxamtru a Maigret pochopil jeho povzdech až o chvíli později, když vůz opustil skvěle osvětlené čtvrti, aby pronikl do nového světa.

Brzy na pravoúhlých a nekonečných ulicích bylo vidět jen barevné. Přejížděli přes Harlem, s jeho bloky stejných domů. Jeden jako druhý byly z tmavých cihel, jejichž ošklivost ještě zvyšovaly sem a tam se po fasádě táhnoucí železná

protipožární schodiště.

Přejeli most a mnohem později byli blízko nějakých skladů nebo závodů – ve tmě to bylo těžké určit – a to byl Bronx. Nové zpustlé ulice, někdy se žlutými, fialovými a červenými světly kin a s výlohami velkého obchodu, zaplněnými oblečenými figurinami ve strnulých postojích.

Jeli ještě asi půl hodiny a ulice byly stále tmavší, prázdnější, až konečně řidič zastavil auto, otočil se a utrousil pohrdavým tónem:

„Findlay...“

Napravo byla 169. ulice. Bylo třeba dlouho vyjednávat, než přiměl šoféra, aby na něho počkal. Nezůstal ani stát u chodníku, a když se Maigret vydal po chodníku vpřed, jel za ním.

A nějaké druhé taxi jelo pomalým tempem za nimi, patrně Billovo taxi, s boxerským detektivem, kterému ani nestálo za to z vozu vystoupit.

V černém výhledu se ostře rýsovaly osvětlené obdélníky několika obchodů, jaké existují v chudých čtvrtích Paříže i všech velkých měst.

Co sem přišel Maigret dělat? Nic přesného. Věděl vůbec, co dělá v New Yorku? A přece od určité chvíle, kdy opustil St. Regis, se necítil být přesazen do jiného prostředí. Berwick ho již opět smířil s Amerikou, možná kvůli jeho vůni člověčiny, a nyní si představoval v buňkách těch cihlových krabic všechny skryté životy, všechny scény, které se odehrávaly za záclonami.

Little John s ním nepohnul, o tom nemohlo být ani řeči. Nyní byl pro něj něčím vyrobeným, umělým.

Mac Gill také, možná ještě víc. A dokonce i mladý muž, Jean Maura, a jeho obavy i souhlas starého pána d'Hoquéulse. Také zmizení ve chvíli, kdy parník dorazil do New Yorku.

To všechno totiž nebylo důležité. To bylo to slovo, které by Maigret vyslovil, kdyby tady byl v tu chvíli O'Brien se svým rozevlátým úsměvem na obličejích zrzka, podobaném od neštovic.

Tak uvažoval cestou s rukama v kapsách a dýmku mezi zuby. Proč jsou to nejčastěji zrci, kteří jsou poznamenáni neštovicemi? A proč téměř vždycky jsou tito lidé sympatičtí?

Začichal. Vdechoval do sebe vzduch, ve kterém se ve vlnách táhly pachy nafty a ubohosti. Byli nějakí noví J a J v některé z těch buněk? Určitě ano! Mladí lidé, kteří se stěží před několika týdny vyloďovali a čekají se zaťatými zuby na slavnou chvíli v Saint Regisu.

Hledal dílnu krejčího. Dva taxíky ho následovaly jako procesí. Cítil, jak je tato situace komická.

Dva mladí lidé se jednoho dne, v době, kdy se nosily ještě tvrdé límce a manžety – Maigret měl ještě kaučukové, omývací nebo plátěné, ztužené kaučukem, na to si ještě vzpomínal – ubytovali v této ulici, naproti krejčovské dílně. Nebo jiný mladý muž, který měl ještě před několika dny obavy o život svého otce.

S tímto mladým mužem hovořil Maigret na palubě lodi ještě několik minut před jeho zmizením.

Komisař stále hledal dílnu krejčího. Pozoroval okna domů, často zahrazená těmi nevzhlednými požárními schodišti, končícími v prvním poschodí.

Klarinet a housle.

Proč přilepil jako malý kluk nos k výloze obchodů, kde se prodává všechno kupecké zboží, zelenina, ale i bonbony.

Hned vedle tohoto obchodu byl jiný, neosvětlený, který ale neměl roletu, a díky světlu blízké lampy viděl za výlohou žehlicí stroj a obleky, visící na ramínkách.

Arturo Giacomini.

Ty dva taxíky jej stále následovaly a zastavovaly několik metrů od něho. Ani šoféři, ani ten tlustý hrubec Bill nevěděli o kontaktu muže v těžkém převlečnicku, s dýmku stisknutou mezi zuby, který získal, když se obrátil k domu naproti, kde se usadili po vyloďování dva dvacetiletí Francouzi. Jeden pod paži s houslemi a druhý se svým klarinetem.

IV.

Ono ráno stačilo jen málo, aby jeden člověk žil, nebo zemřel, aby se nestal odporný zločin, a to málo bylo otázkou několika minut ve využití Maigretova času.

Bohužel o tom nevěděl. Během třiceti let strávených u kriminální policie měl ve zvyku vstávat v sedm hodin ráno – to pokud ho nějaké pátrání nezdrželo v noci venku – a rád proběhl pěšky dost dlouhou cestu mezi bulvárem Richarda Lenoira, kde bydlel, a Zlatnickým nábřežím.

Ale přes svou aktivitu byl v jádru milovníkem toulek a flákání. A když už byl na odpočinku v Meung-sur-Loire, vstával ještě dříve, v létě často před východem slunce, dříve než se slunce objevilo nad jeho zahradou.

Na palubě lodi byl téměř vždycky první na můstku, ještě když námořníci splachovali loď vodou a cítili měděné části zábradlí.

Jenže první ráno v New Yorku vstával až v jedenáct hodin, protože příliš pil s kapitánem O'Brienem. Druhý den se ve svém pokoji v Berwicku probudil časně, protože to byl jeho zvyk. Ale právě proto, že bylo příliš brzo, protože viděl, že ulice je ještě prázdná, rolety ještě stažené, rozhodl se, že znovu usne.

A usnul znovu a těžce. Když opět otevřel oči, bylo již po desáté. Proč jen se nacházel v tomtéž stavu jako lidé, kteří pracují celý týden a pro které je velkým štěstím neděle, kdy si mohou pospat?

Loudal se. Celou věčnost vychutnával svoji snídani. Šel v županu vykourit svou první dýmku k oknu a byl překvapen, když v ulici neviděl Billa.

Je pravda, že i detektiv-boxer musí spát. Nahrazuje ho někdo během těch hodin? Byli dva, aby se vystřídalí?

Pečlivě se oholil a ještě kus času obětoval uspořádání věcí v zavazadle. Tak byly všechny tyto minuty, na kterých závisel život jednoho muže, banálně vyplývané. Přesně vzata, ve chvíli, kdy Maigret sestupoval do ulice, byl ještě čas. Bill nebyl rozhodně na svém místě a komisař nespasil nikoho jiného, kdo by vypadal, že je pověřen jeho sledováním. Kolem jel prázdný taxík. Mechanicky zdvihl ruku. Šofér ho neviděl a Maigret, místo aby hledal jiné taxi, se rozhodl jít

kus pěšky.

Tak se stalo, že objevil Pátou avenue a její luxusní obchody s výlohami, u kterých se zastavoval. Dlouho si prohlížel dýmky a rozhodl se jednu si koupit, ačkoliv jinak to byl obvyklý dárek paní Maigretové ke každému svátku a narozeninám.

Ještě jeden směšný detail, nečekaný. Dýmka byla velice drahá. Když vycházel z obchodu, vzpomněl si na cenu, kterou zaplatil včera za taxi, a slíbil si ušetřit tu sumu dnes ráno.

Proto tedy jel podzemní dráhou, kde ztratil další významný čas, než našel křižovatku na Findlay.

Nebe bylo tvrdě šedé, zářivé. Vítr ještě foukal, ale ne tak bouřlivě. Maigret se otočil kolem rohu 169. ulice a měl ihned pocit katastrofy.

Tam, přibližně dvě stě kroků od něho, byl před dveřmi shluk lidí, a třebaže znal to místo špatně a viděl ho jenom v noci, měl téměř jistotu, že to bylo u krámu italského krejčího.

Všechno, nebo skoro všechno v ulici a ostatně v celé čtvrti bylo italské. Děti, které viděl hrát si na ulici, měly černé vlasy, nápadné tváře a do bronzova opálené dlouhé nohy chlapců z Neapole nebo Florencie.

Nad většinou obchodů byla italská jména a výlohy byly naplněné mortadelou, paštikami a nasoleným vepřovým, které pocházelo od Středozemního moře.

Prodloužil krok. Dvacet nebo třicet osob tvořilo chumel u prahu dílny krejčího – vchod chránil před pronikáním dovnitř konstábl a všechna drobotina, více či méně otrhaná, se kolem jen hemžila. Vypadalo to na nehodu či odporné drama, které náhle propuklo v ulici a vrývalo se do tváří zevlounů.

„Co se stalo?“ zeptal se tlustého muže s tvrdým kloboukem, který se držel v poslední řadě a stoupal si na špičky.

Dobře, že použil angličtiny. Muž se na něj zvědavě podíval a s pokrčením ramen se opět odvrátil.

Bylo slyšet útržky vět, jedny v italštině, jiné v angličtině:

... zrovna když přecházel ulicí...

... každé ráno ve stejnou hodinu... už odedávna dělal procházku...

... jsem již patnáct let ve čtvrti a pokaždé jsem ho viděl.... jeho židle tam ještě stojí...

Skrze výlohu bylo vidět žehlicí stroj a na něm ještě natažený oblek a ještě blíž k výloze stála židle se slaměným výpletem na dosti nízkém sedátku, která patřila starému Angelinovi.

Maigret tomu začal rozumět. Trpělivě, s obratností tlouštíků vklouzával do davu stále blíže ke středu chumlu a dával si dohromady útržky vět, které pochytil.

Bylo to před padesáti lety a možná ještě dříve, co Angelino Giacomi připlul z Neapole a zařídil se v tomhle krámě, jistě ještě před vynálezem parního žehlicího lisu. Byl to skoro praotec ulice i čtvrti a během obecních voleb nebyl kandidát, který by ho nenavštívil.

Jeho syn Arturo nyní převzal jeho práci, a to mu již bylo šedesát let a byl otcem sedmi nebo osmi dětí, z nichž většina již měla svá vlastní manželství.

V zimě trávil Angelino svůj čas na oné židli se slaměným sedátkem ve výloze, aby měl dojem, že je součástí života ulice, kde kouřil od rána do večera své italské cigarety, špatně vytvarované, z černého tabáku, které vydávaly štiplavou vůni.

Od jara, jakmile se vrátily vlaštovky, bylo vidět z obou konců ulice Angelina, jak se usadil na židli na chodníku vedle dveří.

Nyní byl mrtvý nebo umíral. Maigret to ještě nevěděl jistě. Kolem něho kolovaly různé zvěsti, ale brzy bylo slyšet charakteristickou sirénu a auto s červeným křížem zastavilo u chodníku.

V davu to zahučelo a dva muži v bílých blúzách si pomalu razili cestu ke dveřím dílny. O chvíli později vyšli a nesli nosítka s tělem již zahaleným látkou.

Potom se zadní dvířka sanitky zavřela. Muž bez límce, bezpochyby Giacomiho syn, který se spokojil s tím, že si oblékl sako na svůj pracovní oděv, si sedl vedle šoféra a ambulance se vzdálila.

„Je mrtvý?“ ptali se konstábla, který zůstal na stráži.

Nic nevěděl. Bylo mu to jedno. Nebyla to jeho práce zabývat se detaily.

V krejčovské dílně jedna žena plakala, rozpletené šedé vlasy jí padaly přes oči a někdy vydávala takové sténání, že to bylo slyšet až na ulici.

Jedna osoba, dvě, tři se rozhodly odejít. Hospodyňky shledávaly svou drobotinu, aby mohly pokračovat ve svých pochůzkách po obchodech ve čtvrti.

Skupina se pomalu zmenšovala, ale zůstávalo jich dost, aby ucpali dveře.

Nyní to byl holič se hřebenem za uchem, který se silným janovským přízvukem vysvětloval:

„Všechno jsem viděl, jako vidím vás; teď je doba bez provozu a právě jsem stál na prahu svého salonu.“

Skutečně o několik domů dále bylo vidět holičovo vývěsní znamení.

„Skoro každé ráno se u mne zastavil na kus řeči. To já mu upravoval vousy, ve středu a v sobotu... Já mu vždycky upravoval vousy, ne můj pomocník, ale já sám... Vždycky jsem ho znal takového, jaký byl ještě dnes ráno... Muselo mu být osmdesát čtyři let... Počkejte... Ne... Osmdesát tři... Když se před čtyřmi lety vdávala Maria, jeho nejmladší vnučka, tak si vzpomínám, že mi řekl...“

Holič se dal do počítání, aby stanovil přesný věk Angelina, kterého právě lhotejně odvezli z ulice, kde žil tak dlouho.

„Je jedna věc, kterou by nepřiznal nikomu na světě: Že příliš neviděl... Nosil stále své brýle se silnými skly ve starých stříbrných obroučkách... Strávil plno času jejich čistěním velkým červeným kapesníkem a nasazováním znovu na oči.

Ale pravda byla, že mu moc nepomáhaly... Proto, a ne proto, že měl špatné nohy, protože své nohy si šetřil již od dvaceti let, vypadal, jako by kráčel o holi.

Každé ráno přesně v půl jedenácté...“

Takže logicky v tu dobu měl být Maigret tady. Včera si to slíbil. Byl to starý Angelino, kterého chtěl vidět a ptát se ho. Co by se bylo stalo, kdyby Maigret přišel včas, kdyby si nepřiležel, nekoukal z okna, kdyby taxi zastavilo a kdyby si nekupoval dýmku na Páté avenue?

„Uvazovali mu kolem krku velkánskou červenou šálu pletenou z vlny... Právě před chvílí jsem viděl zelinářova chlapce, jak ji přinesl... Nenosi nikdy svrchník a já jsem věděl, že hůl mu pomáhala řídit jeho chuži...“

Kolem holiče už zůstalo jenom pět nebo šest lidí, a protože Maigret vypadal nejvážněji a nejzajímavěji z celé skupiny, obrátil se nakonec holič k němu:

„Před každým obchodem pozdravil pohybem ruky, protože všechny znal. Na rohu ulice se na okamžik zastavil na kraji chodníku, než přešel. Jeho procházka vedla neměnně kolem tří bloků domů...“

Dnes ráno to udělal jako jindy... Viděl jsem ho... Viděl jsem ho udělat první krůčky na vozovce... Proč jsem se obrátil v té chvíli? Nevím... Snad mi můj pomocník v salonu otevřenými dveřmi něco řekl... Musím se ho zeptat, protože mě to zneklidňuje...“

Slyšel jsem přijíždět auto... To se přihodilo asi sto metrů ode mě... Zvláštní zvuk... Mírný zvuk... Je to těžké popsat... Každopádně to byl zvuk, při kterém jsem okamžitě pochopil, že se stala nehoda.

Otočil jsem se a viděl jsem auto, které pokračovalo v jízdě plnou rychlostí... Již jelo kolem mě... A současně jsem viděl na zemi tělo.

Kdybych se nezabýval obojím najednou, mohl jsem si lépe prohlédnout ty dva muže, kteří seděli vpředu ve voze... Velké šedé auto... Spíše tmavošedé... Skoro bych řekl že černé, ale myslím, že bylo šedé... Nebo pokryté prachem... Lidé tam již spěchali... Šel jsem nejprve sem, abych uvědomil Artura... Zrovna žehlil kalhoty. Přinesli sem starého Angelina. Z úst mu vytékal proužek krve a ruka mu bezvládně visela, na rameni měl roztržené sako... Nic jiného nebylo na první pohled vidět, ale já jsem hned pochopil, že je mrtev.“

Bylo to v O'Brienově kanceláři. Ten se kvůli svým dlouhým nohám zaklonil se židlí dozadu, kouřil pomaličku dýmku a laskal rty její troubel. S přivřenými víčky pozoroval Maigreta, který hovořil.

„Předpokládám,“ říkal právě, „že nebudete tvrdit, že ohledy na osobní svobodu vám zabraňují zabývat se těmi ničemy.“ Poněvadž Maigret po více než třiceti letech, během kterých viděl všechnu mrzkost, krutost a lidskou ničemnost, se dovedl nad tím rozhořčit jako poprvé.

Kdyby byl udělal plánovanou návštěvu starého Giacomioho včas, mohl by bezpochyby zachránit jeho život. Koupě té dýmky, kterou nyní nechával v kapse, mu ještě víc zhoršovala náladu.

„Bohužel to není federální policie, které se to týká, ale až do nových příkazů je to věc policie města New Yorku.“

„Zabil ho špinavě, sviňácky...“ bručel bývalý komisař.

A O'Brien zamumlal zasněně:

„Není to ani tak způsob zabití, co mne trápí, jako spíše okolnost, že byl zabit právě včas...“

Maigret na to již také myslel a bylo těžké v tom vidět pouhou náhodu.

Po celá dlouhá léta se nikdo nezabýval starým Angelinem, který mohl trávit své dny na židli na očích chodců nebo dělat každé ráno jako velký dobrý pes svou malou procházku po známé stopě.

Včera, dokonce v noci, se Maigret zastavil na několik okamžiků před krámkem krejčího. Slíbil si, aniž by o tom s někým mluvil, že se ráno přijde vyptat toho človíčka.

Jenže když přišel, byl s mluvením definitivně konec.

„Bylo třeba jednat rychle...“ zabručel a díval se na O'Briena s nedobrovolnou záští.

„Není třeba příliš času k organizování nehody tohoto druhu, když víte dopředu všechny nezbytné detaily... Nepůjdu tak daleko, abych řekl, že jsou dokonce agentury, které se zabývají tímto druhem práce, ale přece... Stačí celkem vědět, na koho se obrátit, spolehnout se na něj a vysadit cenu, rozumíte?... To je to, čemu říkáme nájemní vrazi...“

Jenže vrazi nemohli vědět, že starý Angelino přechází 169. ulici každé ráno ve stejnou hodinu a na stejném místě...

Někdo je musel informovat. Pravděpodobně ten, kdo zabití objednal.

A ten někdo byl již dávno informován.

Dívali se vážně, protože dospěli v hodnocení události ke stejným závěrům.

Někdo v této chvíli neznámý musel vědět, že Angelino měl co říci a představovalo to hrozbu jeho klidu.

Proti své vůli si Maigret vyvolal nervózní, drobnou postavu Little Johna, jeho jasné a chladné oči, ve kterých nebyl ani pláminek lidskosti.

Nebyl to přesně člověk schopný bez hnutí brvou objednat vrahy a dílo, které ráno udělali?

Little John bydlel na 169. ulici právě proti domu krejčího!

A navíc, pokud se dalo věřit jeho dopisům synovi – ale ty vydávaly vzrušující hlas upřímnosti –, Little John se cítí ohrožený a obával se bezpochyby o svůj život! A byl to jeho syn, který zmizel předtím, než šlápl na americkou půdu!

„Zabíjejí...“ řekl Maigret po dlouhém mlčení, jako by to bylo resumé jeho myšlenek.

A bylo to přibližně skoro to. Vyvolával si obraz Jeana Maury a nyní, když věděl, že se jedná o osoby, které neváhají zabíjet, měl i výčitky svědomí.

Neměl vytvořit lepší ochranu mladého muže, když ho požádal o pomoc? Nechybil, když nevzal dost vážně jeho nepokoj, přestože byl podepřen slovy pana d'Hoquéluse?

„Celkem se nyní nacházíme v přítomnosti lidí, kteří se brání, nebo přesněji, kteří zabíjejí, aby se bránili,“ řekl zase zrzavý muž z federální policie. „Ptám se, milý Maigrete, co budete moct dělat... Newyorská policie si nebude přát, abyste se míchal do jejího pátrání... Ostatně z jakého titulu byste to dělal? Jedná se o zločin uskutečněný na americké půdě...“

Angelino je již dlouho americkým občanem... Vrazi bezpochyby také. Maura je naturalizovaný občan. Jak jsem se informoval, Mac Gill se narodil v New Yorku. A ostatně uvidíte, že ti dva nebudou do věci zapleteni... Pokud se týká mladého Maury, nikdo nepřednesl stížnost a ani se nezdá, že by měl jeho otec takové přání.“

S povzdechem se zdvihl.

„To je všechno, co jsem vám mohl říct.“

„Víte, že můj buldok nebyl dnes ráno na svém místě?“

Ten druhý pochopil, že mluví o Billovi.

„Ještě jste mi to neřekl, ale byl bych se býval vsadil... Je docela možné, pravda, že mezi včerejším večerem a dnešním ránem se někdo dozvěděl o vaší návštěvě 169. ulice.“

„Zatímco od nynějška se tam mohu vrátit, aniž by nebezpečí hrozilo komukoliv.“

„Víte, že na vašem místě bych si dal pozor při přecházení ulic? Hrome, myslím, že bych se také zejména večer vyhýbal opuštěným místům... Nemusí jít vždycky o sražení autem... Je snadné poslat z jedoucího vozu na někoho dávku ze samopalů.“

„Myslel jsem si, že gangsteři existují jenom v románech a filmech. Neřekl jste mi to vy?“

„Neříkám vám nic o gangsterech. Dávám vám radu. Mimochodem, co jste udělal s mým plačtivým klaunem?“

„Poslal jsem ho do práce a má mi telefonovat nebo za mnou přijít do Berwicku během dne.“

„Pokud se mu také něco nepříhodi.“

„Myslíte?“

„Nic nevím. Nemohu se do ničeho míchat. Mám dokonce chuť vám poradit udělat totéž, ale to by bylo ovšem zbytečné.“

„Ano...“

„Hodně štěstí. Zavolejte mi, když se dozvíte něco nového. Je možné, že docela náhodou potkám svého kolegu z newyorské policie, pověřeného tímto případem. Ještě nevím, koho určili. Je také možné, že mezi řeči mi svěří nějaké věci, které by vás mohly zajímat. Nezvu vás na oběd, protože za chvíli mám lunch se dvěma svými šéfy.“

Podobalo se to trochu jejich prvnímu setkání s trochou dobré nálady a lehkého humoru. Oběma ale bylo těžko u srdce. Ta ulice v Bronxu s italskými krámkami, s drobotinou, předměstským životem, kde stařec dělal malými krůčky své procházky a kde ho divoce porazilo auto...

Maigret vstoupil do nějaké kavárny, aby něco snědl, a potom, protože to nebylo daleko od Saint Regisu, ho napadlo zajít do baru. V nic nedoufal, jenom chtěl spatřit Mac Gilla, který měl ve zvyku tam chodit na aperitiv.

A skutečně tam byl, ve společnosti velmi hezké ženy. Spatřil komisaře a napůl se zdvihl, aby jej pozdravil.

Potom o něm musel mluvit se svou společnicí, protože ta si jej začala pozorně prohlížet, kouříc přitom cigaretu poznačenou její rtěnkou.

Buď Mac Gill nic nevěděl, nebo byl obdařen mimořádnou chladnokrevností, protože se tvářil docela spokojeně. Když Maigret zůstával se svým koktejlem stále sám u barového pultu, náhle se rozhodl, omluvil se své přítelkyni a šel ke komisaři s nataženou paží.

„Nejsem nerad. Nezlobím se, že vás potkávám, protože po tom, co se včera stalo, mám v úmyslu s vámi promluvit.“

Maigret předstíral, že nabízenou ruku nevidí, a tak ji sekretář nechal sklouznout do kapsy.

„Little John se k vám choval hrubě a navíc ještě nešikovně. Právě to jsem vám chtěl říct, že u něho je to spíše nešikovnost než zlovolnost. Je příliš dlouho zvyklý na to, že ho lidé poslouchají. Seběmenší překážka nebo seběmenší odpor ho rozčilují. A konečně, co se týče jeho syna, má k němu zvláštní vztah. Je to, chcete-li, součást jeho vnitřního života, tajná část, kterou si pro sebe žárlivě chrání. Proto se také zlobí, když vidí, že se tím zabýváte proti jeho vůli. Důvěrně vám mohu říct, že po vašem příchodu se snaží pohnout nebem i zemí, aby Jeana Mauru našel. On ho najde, protože má k tomu prostředky. Bezpochyby ve Francii byste mu mohl poskytnout pomoc, kdyby ji přijal, ale ve městě, které neznáte...“

Maigret zůstal nehybný, navenek citlivý asi jako zeď. „Krátko, já vás žádám...“

„Abych přijal vaši omluvu,“ utrousil.“

„...a jeho.“

„To byl on, kdo vás o to požádal?“

„Totiž...“

„Máte naspěch jeden jako druhý, ze stejných nebo i různých důvodů, vidět mne někde jinde.“

„Když to tak berete...“

A mrzutý Maigret, obrací se k baru, aby si vzal svoji skleničku:

„Beru to tak, jak se mi to líbí.“

Když se podíval znovu do sálu, Mac Gill již seděl vedle blondaté Američanky. Kladla mu otázky, na které viditelně neměl chuť odpovídat. Byl zasmušilý a ve chvíli odchodu komisař cítil, že ho provází pohledem, ve kterém byla úzkost i zášť.

Tím líp!

##

V Berwicku ho čekal telegram, který za ním přinesli ze Saint Regisu. Byl tam také Ronald Dexter a trpělivě čekal na lavičce v hale.

V depeši stálo:

Obdržel jsem telegramem výtečné nové zprávy od pana Jeana Maury – stop – vysvětlím vám situaci po návratu – stop pátrání od nynějška bezúčelné – stop – počítám s vaším příjezdem příští lodí.

Srdečné pozdravy: François d'Hoquéus.

Maigret složil žlutý papír na malý čtvereček a s povzdechem ho uložil do své náprsní tašky. Potom se obrátil ke smutnému klaunovi. „Jedl jste už?“ zeptal se.

„No, zhltl jsem před chvilkou jeden hot dog. Ale jestli si přejete, abych vás doprovodil...“

To pomohlo Maigretovi odhalit jiný nečekaný charakteristický rys toho podivného detektiva Dextera. Byl tak hubený, že jeho velmi těsné šaty plandaly kolem jeho končetin, ale měl žaludek se zázračnou kapacitou. Sotva si sedl ke stolu kavárny, jeho oči zářily jako člověku, který zůstal několik dní bez jídla, a ukazuje na sendviče se šunkou a sýrem, řekl:

„Dovolíte?“

Nebyl to jeden sendvič, který si dovolil sníst, ale celá hromada, a zatímco je pohlcoval, vrhal kolem sebe úzkostné pohledy, jako by se obával, že někdo přijde a zabráni mu pokračovat v jídle. Jedl a nepil. Obrovská sousta strkal do svých pružných úst se zázračnou rychlostí a každé další sousto tlačilo to předchozí. Lidmi kolem sebe se nedal sebedmín rušit.

„Již jsem něco našel...“ dokázal přese všechno pronést.

A volnou rukou šmátral v kapse svého trenčkotu, který neměl čas si svléknout. Položil na stůl list pomačkaného papíru. Zatímco jej komisař narovnával, zeptal se ho:

„Nevadilo by vám, kdybych si objednal něco teplého? Víte, tady to není drahé...“

Papír byl prospekt, jaký kdysi prodávali umělci v sálech, když jejich číslo skončilo.

Žádejte fotografii umělce!

Maigret, který byl ve své době vytrvalým návštěvníkem kabaretu Petit Casino u Svatomartinské brány v Paříži, slyšel věčné:

Stojí jen deset centimů.

Nebyla to dokonce ani pohlednice, která se nechávala natisknout pro významná čísla programu, pouze silný papír, nyní již zažloutlý.

J a J – slavní hudební estrádní umělci, kteří měli tu čest hrát před panovníky Evropy a před perským šáhem.

„Chtěl bych vás požádat, abyste to příliš neušpinil,“ řekl klaun, začínající hltat vejce na špeku. „Mám to jenom vypůjčené.“

Bylo to komické pomyšlení, že někdo půjčoval tento druh papíru, který by nestál ani za sebrání na ulici.

„Je to můj přítel... Člověk, kterého jsem dobře znal, který měl v cirkuse roli Dobrotiska. Je to mnohem těžší, než by se zdálo, víte. Hrál ji čtyřicet let a nyní již nevstává ze svého křesla, je příliš starý. Šel jsem ho minulou noc navštívit, protože skoro vůbec nespí.“

Mluvil pořád s plnou pusou a již šilhal po klobáskách, které si objednal jeho soused.

Samozřejmě: také je sní a rovněž obrovské kousky koláče natřené tekutým krémem, ze kterého se Maigretovi od pohledu dělalo špatně.

„Můj přítel neznal osobně J a J. Zabýval se pouze cirkusem, chápete? Ale vlastní jedinečnou sbírku plakátů, programů a novinových článků, pojednávajících o cirkusových nebo musichallových rodinách. Může vám říct, že ten akrobat, kterému je nyní třicet let, byl synem toho nebo onoho trapézisty, který se sám oženil s vnučkou artistického čísla, které se zabilo v Palladiu v Londýně v roce 1905.“

Maigret roztržitě poslouchal jedním uchem a díval se na fotografii na zažloutlém lesklém papíru. Dalo se mluvit o fotografii? Reprodukce, fototypina s příliš hrubou kresbou, byla tak špatná, že se daly stěží rozeznat obličej.

Dva muži, oba mladí, oba hubení. Co je nejvíc odlišovalo, bylo, že jeden nosil velmi dlouhé vlasy. Byl to houslista a Maigret byl přesvědčen, že ten se stal Little Johnem.

Druhý, s menším množstvím vlasů, ačkoliv byl ještě mladý, měl již známky plešatosti, nosil brýle a koulel při foukání na klarinet očima.

„Ale ano, ale ano. Objednejte si tedy klobásky,“ řekl Maigret, aniž by Ronald Dexter měl čas promluvit.

„Musíte si myslet, že jsem měl celý život hlad, vidíte?“

„Proč?“

„Protože je to pravda... Měl jsem stále hlad. Dokonce i když jsem vydělával peníze, protože jsem jich nikdy neměl dost, abych se najedl tak, jak bych chtěl. Je třeba, abyste mi ten papír vrátil, protože jsem slíbil, že mu jej přinesu.“

„Hned ho nechám ofotografovat.“

„Ach! Budu mít ještě další informace, ale ne hned. Již kvůli tomuto prospektu jsem musel naléhat, než mi ho přítel vyhledal. Žije ve svém kolečkovém křesle vytaženém na ulici a sám vyjíždí i vjíždí do svého pokoje, zavaleného papíry. Ujistil mne, že možná zná lidi, kteří by nás mohli informovat, ale nechtěl mi říct, kdo to je... Nevzpomíná si přesně, ale já si tím jsem jist. Potřebuje jenom prozkoumat své hromady... Nemá telefon. A to, že nemůže chodit venku, také věci neusnadňuje.“

„Nebojte se! Přijde se na mne podívat... Přijde se na mne podívat...“ opakoval mi stále. „Je dost artistů, kteří si vzpomenu na starého Germaina a kteří se rádi spokojí s tím, že si přijdou popovídat do toho brlohu. Mám také starou přítelkyni, která byla tanečnicí na laně, potom médiem v ďábelském čísle a skončila vyprávěním historek. Přichází ke mně každou středu. Ukažte se čas od času. Když budu mít něco pro vás, řeknu vám. Ale musíte mi přiznat pravdu. Jedná se o knihu o koncertních kavárnách, že ano? Byla už napsána kniha o lidech od cirkusu. Vyhledali mne, tahali mne za nos, odnesli si mé dokumenty, a když potom kniha vyšla, nebylo tam ani moje jméno.“

Maigret pochopil, o jaký druh člověka se jednalo, a věděl, že by k ničemu neposloužilo jej postrkovat.

„Vrátíte se tam každý den...“ řekl.

„Musím navštívit také jiná místa. Uvidíte, že vám najdu všechny informace, které hledáte. Jenom je třeba, abych vás poprosil ještě o malou zálohu. Včera jste mi dal deset dolarů a já je zanesl do našich účtů. Podívejte! Ale ano... Chci, abyste to viděl...“

Chlubivě ukázal zašpiněný zápisník, kde na jedné stránce bylo napsáno tužkou:

Obdržel zálohu na pátrání J a J deset dolarů.

„Dnes bych byl rád, kdybyste mi nedával víc než pět, protože beztak všechno utratím, a šlo by to moc rychle. Neodvážil bych se již o nic požádat, ale bez peněz bych vám nemohl pomoci. Je to moc? Myslíte, že by stačily čtyři?“ Maigret mu předal pět a celkem bezdůvodně ve chvíli, kdy mu je podával, spočinul na něm důrazným pohledem. Muž v trenčkotu, s kysele zelenou stužkou místo kravaty, se nezdál být příliš veselý, ale jeho pohled vyjadřoval nekonečnou vděčnost, nekonečnou poslušnost, ve které ale bylo trochu strachu. Byl jako pes, který konečně najde dobrého pána a žebra o znamení spokojenosti v jeho obličeji.

Jenže v té době si Maigret vzpomněl na slova kapitána O'Briena. Vzpomněl si také na starého Angelina, který ráno odcházel jako jiné dny na procházku a který byl špinavě zabít. Ptal se, zda má právo...

Trvalo to docela krátce, taková chvilková emoce. Užíval starého klauna v sektoru klidného zaměstnání?

Jestli mi ho zabijí, myslel si.

A vybavil si kancelář v St. Regisu, zlomený nůž na dopisy mezi nervózními prsty Little Johna a potom Mac Gilla v baru, který o něm mluvil se svou Američankou.

Ještě nikdy nepodnikal pátrání v tak podivných podmínkách, téměř praštěných. Ve skutečnosti nikdy nebyl pověřen žádným pátráním. Až na starého pana d'Hoquéluse, tak naléhavého v jeho domě v Meung-sur-Loire, který nyní zdvořile prosil, aby se vrátil do Francie a míchal se jenom do toho, co se ho týká. Až na O'Briena.

„Přijdu za vámi zítra ve stejnou hodinu,“ řekl Ronald Dexter a vzal si svůj klobouk. „Nezapomeňte, že musím vrátit prospekt!“

J a J.

Maigret zůstal docela sám na chodníku v ulici, kterou neznal, a byla to správná chvíle, aby vrazil ruce do kapes, dýmku mezi zuby, až do chvíle, než spatřil světla kina na Broadwayi, jež poznal a jež mu ukazovala správnou cestu.

Náhle a bezdůvodně dostal chuť napsat paní Maigretové a vrátil se do hotelu.

V.

Mezi druhým a třetím poschodím si Maigret pomyslel, aniž by tomu jinak připisoval zvláštní důležitost, že by nebyl rád, kdyby jej někdo – jako například kapitán O' Brien – viděl při jeho ranním zaměstnání.

Mnozí lidé, kteří s ním pracovali během dlouhých let, jako například Lucas, ho často nechápali, když byl v podobném stavu.

A věděl snad on sám, co přesně hledat? Například ve chvíli, kdy se bezdůvodně zastavil na schodišti mezi dvěma patry, dívaje se před sebe široce rozevřenýma očima bez výrazu, musel vypadat jako pán se srdeční chorobou, který se musí kdekoliv náhle zastavit a snaží se udržet nevinný výraz, aby nebudil soucit kolemjdoucích.

Soudě podle počtu dětí mladších sedmi let, které viděl na schodištích, na odpočívadlech schodů, v kuchyních a pokojích, v mimoškolní době tu muselo být doslova hemžení dětí. Ostatně hračky byly roztahané po všech koutech, rozbitá autíčka – to byla stará bedna od mýdla, na které byla dobře či špatně připevněná kolečka –, seskupení podivných předmětů, které nedávalo dospělým žádný smysl, ale pro autory mohlo představovat třeba poklady.

V domě nebyla domovnice jako ve francouzských domech a to komisařovi znesnadňovalo práci. Nic než schránky na dopisy v chodbě v přízemí, natřené na hnědo a s číslem, některé ještě se zažloutlou vizitkou nebo se jménem špatně vyrytým do kovového pásku.

Bylo po ránu, deset hodin, a v této době bezpochyby žil tento kasárenský dům svým nejcharakterističtější životem. Dveře některých bytů byly otevřené. Bylo vidět ještě neučesané ženy pečovat o domácnost, mýt škvřinatým obličej, vytřásat pochybné koberce z okna.

„Promiňte, paní...“

Dívali se na něj s podezřením. Za koho ho mohli mít s jeho vysokou postavou, tlustým převlečníkem a s kloboukem, který pokaždé smekal, když hovořil se ženou, ať jakoukoliv? Bezpochyby za někoho, kdo jim přichází nabídnout pojistku nebo nový model elektrického vysavače.

Měl navíc přízvuk, ale tady to nikomu nevadilo, protože se mu zdálo, že se tu nacházejí nejen Italové, ale i Poláci a Češi.

„Nevíte, prosím, jestli je v domě ještě nějaký nájemník, který tu bydlí již třicet let?“

Svrátili vždy obočí, protože to byla otázka, jakou čekali ze všeho nejméně. V Paříži, například na Montmartru nebo ve čtvrti mezi náměstím Republiky a Bastillou, neexistoval možná významnější dům, kde by se nenašla stará žena, starý muž nebo dvojice, která bydlí v domě již třicet nebo čtyřicet let.

Tady mu odpověděli:

„Přišli jsme sem teprve před šesti měsíci...“

Nebo rok. Nebo dva. Maximum bylo šest let.

Instinktivně, aniž by si to uvědomoval, zůstával stát hezkou chvíli před otevřenými dveřmi, aby si prohlédl ubohou kuchyň s postelí nebo pokoj, kde bydlelo pět nebo šest osob.

Lidé, kteří se znali mezi poschodími, byli vzácní. Tři děti, z nichž nejstarší chlapec mohl mít asi osm let a měl patrně průšnice, protože měl hlavu celou zavázanou, ho začaly následovat. Potom se klouček osmělil a chodil před Maigretem.

„Ten pán chce vědět, jestli jste tu bydleli před třiceti lety.“

Několik starých lidí v křeslech u oken a často u klece s kanárkem, kteří přišli kdysi z Evropy a našli džob. A mezi nimi někteří neuměli ani slovíčko anglicky.

„Chtěl bych vědět...“

Odpočívadla byla prostorná a svým způsobem představovala neutrální území, kde se nahromadilo všechno, co již v bytech nesloužilo; ve druhém poschodí tu myla hubená žena se žlutými vlasy nádobí.

Bylo to tady. V jedné z těchto buněk se usídlil po svém příjezdu do New Yorku i J a J. Tady Little John, který nyní bydlel v nádherném apartmá v Saint Regisu, trávil měsíce a možná i roky.

Bylo skoro nemožné směstnat více lidských bytostí na tak malém prostoru, a přece nebylo cítit žádný žár, spíše vnímal jako nikde jinde pocit naprosté izolace.

Dokazovaly to láhve s mlékem. Při zastávce ve třetím poschodí narazil Maigret u jedné dveří na odpočívadle do osmi netknutých láhví s mlékem.

Chtěl se zeptat chlapce, který byl jeho dobrovolným průvodcem, ale asi padesátiletý muž právě vyšel ze sousedního pokoje.

„Víte, kdo tady bydlí?“

Muž bez odpovědi pokrčil rameny, jako by chtěl říci, že se ho to netýká.

„Vám je jedno, jestli je někdo v tom pokoji?“

„Jak chcete, abych to věděl?“

„Je to muž, nebo žena?“

„Myslím, že muž.“

„Starý?“

„To záleží na tom, koho nazýváte starým. Možná tak jako já... Nevím. Přišel do domu asi před měsícem.“

Jaké byl národnosti, odkud přišel, nikdo se o to nestaral a jeho soused neprojevil zájem o láhve s mlékem a začal sestupovat po schodišti, ale ještě se se starostlivým čelem na schodech otočil k tomu zvláštnímu návštěvníkovi, který kladl tak směšné otázky. Potom odešel za svými záležitostmi.

Odjel nájemník z pokoje na cesty a zapomněl uvědomit dodavatele mléka? Bylo to možné. Avšak lidé, kteří bydleli v takových kasárnách, jsou chudí lidé, pro které je každý cent dobrý. Možná byl za těmito dveřmi. Živý, nebo mrtvý; nemocný, nebo umírající. Mohl tam zůstat dlouho a nikdo by neměl v úmyslu se znepokojovat jeho osudem.

Dokonce kdyby křičel, volal o pomoc, vyrušil by se tím někdo?

Někde se malý chlapec učil hrát na housle. Bylo to skoro mučivé poslouchat stále stejnou část etudy, donekonečna nešikovně opakovanou nešikovným smyčcem, který dokázal vytáhnout z nástroje jenom žalostný zvuk.

Poslední poschodí.

„Promiňte, paní, neznáte v domě někoho, kdo...“

Říkali mu o staré ženě, kterou nikdo neznal, ale která bydlela v domě dlouho, ale zemřela před dvěma měsíci, když stoupala do schodů se svou taškou s nákupy. Ale možná, že to nebylo ani třicet let, co tady bydlela.

Nakonec mu bylo nepříjemné, že je předcházen chlapcem plným dobré vůle, který se bez ustání díval na Maigreta svými pátravými očima, jako by se snažil uhodnout tajemství tohoto cizince, který se neočekávaně objevil v jeho světě.

Pojďme! Mohl nyní sestoupit. Zastavil se, aby si zapálil dýmku, a pokračoval v očichávání atmosféry kolem sebe; představoval si malého a drobného blondáka, jak stoupá po stejném schodišti s pouzdrem s houslemi pod paží, a toho druhého, s již řidšími vlasy, jak hraje na klarinet u okna s výhledem do ulice.

„Hello.“ Hned se zakabonil. Výraz jeho tváře musel být dosti nečekaný, protože muž, který mu stoupal vstříc, se neusmál mírně a jemně, ale propukl ve zvučný smích. Nebyl to nikdo jiný než kapitán O'Brien.

Bylo to z určitého studu, že se Maigret takovým způsobem zarazil a nešikovně zamumlal:

„Myslel jsem, že se tím případem nezabýváte?“

„A kdo vám řekl, že se tím zabývám?“

„Chcete snad říct, že jdete navštívit příbuzné?“

„Primo, to by nebylo nic nemožného, protože my máme příbuzné po všech koutech.“

Měl dobrou náladu. Pochopil, co Maigret přišel hledat do domu? Každopádně pochopil, že jeho francouzský kolega zažil dnešního rána silné citové pohnutí, a jeho pohled nyní vyjadřoval více přátelství než obvykle.

„Nechci si hrát před vámi na velkého chytráka, ale jste to vy, koho jsem hledal. Půjdeme ven, chcete?“

Maigret již sestoupil o jedno poschodí, když se rozpomněl, vystoupil opět o několik schodů výše, aby dal bílou minci malému chlapci. Ten se na ni díval a nenapadlo ho říci mu ani děkuji.

„Začínáte již chápat New York? Vsadím se, že jste se dnes ráno poučil více, než byste dokázal za celý měsíc strávený v Saint Regisu nebo Waldorfu.“

Zastavili se mimovolně na prahu domu a oba se podívali na krámek naproti a na krejčího, syna starého Angelina, který již pracoval u žehlicího stroje, protože chudí nemají čas se nechat zdržovat svojí bolestí.

Označený policejní vůz stál o několik metrů dále.

„Jel jsem za vámi do hotelu. Když mi oznámili, že jste odešel brzy ráno, hned jsem si pomyslel, že vás najdu tady. Co jsem ale nevěděl, bylo, že budu muset vystoupit až do čtvrtého patra.“

Malá špetka ironie, malá narážka na určitou citlivost – nebo možná sentimentalitu –, kterou odkryl u tohoto silného francouzského komisaře.

„Kdybyste měli domovnice jako u nás, nepotřeboval bych zlézat všechny ty schody.“

„Nemyslíte, že byste to stejně udělal?“

Vstoupili do vozu.

„Kam pojedeme?“

„Kam chcete. Nyní to není vůbec důležité. Zavezu vás prostě někam do středu města, snad to trochu pomůže vaší zasmušilé náladě.“

Zapálil si lulku. Šofér řídil vůz.

„Mám pro vás špatnou zprávu, můj drahý komisaři.“

Proč to v tom případě říkal hlasem plným sladkého zadostiučinění?

„Jean Maura se vrátil.“

Se staženým obočím se Maigret k němu otočil a upřeně se na něj zadíval.

„Snad nechcete říct, že vaši muži...“

„Jděte! Nebudte žárliví!“

„To není z mé strany žárlivost, ale...“

„Ale?“

„To by nesouhlasilo se zbytkem...“ skončil polohlasně, jen jako pro sebe. „Ne, to by neklapalo.“

„Vida! Vida!“

„Co vás udivuje?“

„Nic, řekněte mi, co si myslíte.“

„Já nemyslím. Ale jestli se Jean Maura znovu objevil a jestli je živý...“

O'Brien kývl přisvědčujícím pohybem hlavou.

„Vsadím se, že jste ho našli pěkně usazeného u jeho otce v Saint Regisu.“

„Bravo, Maigrete! To je přesně to, co se přihodilo. Přes všechnu osobní svobodu, o níž jsem vám říkal, možná i trošinku přepínaje, abych vás poškádlil, máme nějaké drobné prostředky k pátrání, zejména v hotelu, jako je Saint Regis. Neboť do apartmá Little Johna byla objednána dnes ráno jedna snídaně navíc. Jean Maura tam byl; usadil se ve velké ložnici, která je pokojem-pracovnou jeho otce.“

„Byl vyslýchán?“

„Zapomínáte, že my nemáme důvody ho vyslýchat. Žádný federální ani jiný zákon nezavazuje cestující, kteří se vylodí, aby si ihned pospíšili do náruče svého otce. A tento otec nikdy nepodal stížnost ani policii neohlásil zmizení svého syna.“

„Otázka.“

„Za podmínky, že bude diskrétní.“

„Proč Little John, který platí výdaje za luxusní apartmá se čtyřmi nebo pěti pokoji, obsadil sám pokoj, který se podobá našemu pokoji pro služku a pracuje na stole z prostého dřeva, zatímco jeho sekretář trůní za drahým stolem z mahagonu?“

„To vás opravdu překvapuje?“

„Trochu.“

„Víte, tady mne nepřekvapuje nic. Ani zpráva, že syn miliardáře si vzal do hlavy, že bude bydlet v Bronxu, odkud jsme před chvilíčkou odjeli, a přijíždí každý den podzemní drahou do své kanceláře, ačkoliv by mohl disponovat jakýmkoliv luxusním vozem.

Detail, o kterém jste mi řekl, je známý. Je to část legendy. Všichni jako on mají nějakou legendu, která jim dělá dobře a o které rády píší lidové časopisy.

Muž se stal bohatý a mocný, ale zařídí si v Saint Regisu pokojík, jaký měl ve svých začátcích, a žije prostě, pohrdaje luxusem ostatních místností.

Pokud se týče toho, zda je Little John upřímný, nebo tím jenom pečuje o dobrou publicitu, to je otázka.“

Maigret sám sebe překvapil, jak řekl bez zaváhání:

„Je upřímný.“

„Ach!“

Pak dlouhou chvíli mlčeli.

„Možná, že byste rád znal rodokmen Mac Gilla, kterého, jak se zdá, nemáte příliš v lásce. Jsou to věci, které jsem náhodou slyšel vyprávět, a nezapomeňte, že to nejsou policejní informace.“

Tato stálá dvojakost, i když byla řečena pro legraci, Maigreta dráždila.

„Poslouchám vás.“

„Narodil se v New Yorku před osmadvaceti lety, pravděpodobně v Bronxu, otec i matka neznámí. Několik měsíců, nevím přesně kolik, bylo o něj pečováno v sociálním kojeneckém zařízení na předměstí New Yorku.

Byl odtud vyzvednut pánem, který prohlásil, že se chce o něj starat, a dal morální i finanční záruku požadovanou v takových případech.“

„Little John.“

„Tehdy ho ještě nenazývali Little John a začínal skromný obchod s lacinými gramofony. Dítě bylo svěřeno určité dámě jménem Mac Gillová, Skotce, vdově po úředníkovi v pohřebním ústavu. Tato dáma a dítě opustili zemi a odešli žít do Kanady, do Saint-Jerômu. Mladý muž Mac Gill studoval v Montrealu, což vysvětluje, proč mluví stejně dobře francouzsky jako anglicky. Potom kolem své dvacítky zmizel a opět se objevil před šesti měsíci jako sekretář Little Johna. To je všechno, co vím, a nezaručuji vám přesnost těch povídalek. A co budete dělat nyní?“

Měl svůj nesnesitelný nejměkčí úsměv na ovčí hlavě bez výrazu.

„Jdete navštívit svého klienta? Neboť to byl koneckonců Jean Maura, kdo vás povolal a kdo...“

„O tom nic nevím.“

Maigret byl vztekklý, protože ve skutečnosti ho již Jean Maura a jeho obavy nezajímaly, a byl to spíše jeho otec, Little John, a dům ve 169. ulici, jistý program v koncertní kavárně a konečně staříček Ital jménem Angelino Giacomi, kterého srazili jako psa, když přecházel přes ulici.

Ovšemže půjde do Saint Regisu, protože jinak ani nemůže. Budou mu opakovat bez jakékoliv pochyby, že již jeho pomoc nepotřebují, a nabídnou mu šek a zpáteční lístek do Francie.

Moudřejší by bylo se vrátit tam, odkud přišel, a po zbytek života se vyhýbat mladým lidem a všem Hoquélusům.

„Mám vás tam vyložit?“

„Kde?“

„U Saint Regisu?“

„Chcete-li.“

„Uvidím vás dnes večer? Myslím, že budu na večeri volný. Jestli vy také, zavolejte mi a já vás vyzdvihnu v hotelu nebo někde jinde. Dnes je příznivý den, protože mám k dispozici služební auto. Jsem zvědav, zda budeme zapíjet váš odjezd?“

Jeho oči říkaly, že ne. Jak dobře pochopil Maigret! Ale pro něho bylo potřebou zakrýt jakékoliv dojetí legrací.

„Hodně štěstí!“

To byla nejhorší chvíle, opravdová robota. Maigret mohl říci skoro přesně, co se stane. Nebylo tu nic nepředvídaného, nic zajímavého, ale cítil, že nemá právo se tomu vyhnout.

Obrátil se na recepčního, jak to udělal již jednou, když přijel.

„Mohl byste mne prosím ohlásit u pana Jeana Maury?“

Recepční asi věděl své, protože bez zaváhání sáhl po telefonu.

„Pan Mac Gill? Je tu někdo, kdo si žádá pana Jeana Mauru. Myslím, ano. Počkejte, ještě se ujistím. Kdo s ním, prosím, chce mluvit?“

A když komisař řekl své jméno:

„Ano, je to on. Rozumím. Pošlu ho nahoru.“

Tedy Mac Gill pochopil od prvního okamžiku, že je tady.

Poslíček jej vedl stejnou cestou. Poznával poschodí, chodbu i apartmá.

„Vstupte!“ A usmívající se Mac Gill bez sebemenší stopy zatrpklosti, Mac Gill, který vypadal, jako by se zbavil veliké tíhy, šel k němu s nataženou rukou, jako by si nevzpomínal, že mu ji včera Maigret odmítl podat.

Když to udělal znovu, vykřikl, aniž by ztratil náladu:

„Pořád se zlobíte, můj drahý komisaři?“

Helemese! Jiné dny říkal pane komisaři a tenhle kus familiárnosti nebyl možná bez významu.

„Vidíte, že jsme měli pravdu, šéf a já, a vy jste se mýlil. Vlastně bych vám měl nejprve blahopřát k vaší policejní práci.

Neboť jste byl rychle informován o návratu zázračného dítěte.“

Šel otevřít spojovací dveře. Jean Maura byl v sousední místnosti ve společnosti svého otce. Spatřil komisaře první a začervenal se.

„Váš přítel Maigret,“ oznámil Mac Gill, „by s vámi rád mluvil. Dovolíte, šéfe?“

Little John přišel také do kanceláře, ale spokojil se s nepatrným pokývnutím hlavou na adresu komisaře. Mladý muž mu přišel stisknout ruku s ostýchavým výrazem, s nepřírozeným úsměvem. Zakoktal, odvraceje hlavu:

„Prosím vás za prominutí.“

Mac Gill byl stále plný nenucené radosti, naopak Little John se zdál ustaraný a unavený. Nespál patrně celou noc.

Jeho pohled byl poprvé prchavý a cítil potřebu posílit své vystupování zapálením velkého doutníku, který byl vyráběn speciálně pro něho a označený monogramem.

Jeho ruka, když škrtal zápalkou, se trochu chvěla. Také on musel pospíchat, aby tato nevyhnutelná komedie již skončila.

„Za co se omlouváte?“ zeptal se Maigret, který dobře věděl, že tato otázka se očekává.

„Že jsem se vám tak hanebně ztratil. Víte, mezi žurnalisty, kteří vystoupili na palubu, jsem spatřil chlapce, se kterým jsem se seznámil minulý rok. Měl v kapse placatku whisky a chtěl za každou cenu oslavit můj příjezd.“

Maigret se nezeptal, ve které části lodi se udála tato scéna, protože věděl, že je pouze vymyšlená, že byla vnucena mladému muži Little Johnem nebo Mac Gillem.

Spíše tím, protože se tvářil příliš nezúčastněně a příliš lhostejně během recitace svého žáka, jako profesor, který se brání napovídat svému oblíbenci.

„V taxi s ním byly jeho přítelkyně.“

Jak to bylo přirozené, ten novinář, který se vracel do práce v taxíku plném přítelkyň! Nedali si ani práci, aby to vypadalo pravděpodobně. Předhodili mu jakékoliv vysvětlení jako žrádlo, aniž by se starali o to, jestli to bude stravitelné, nebo ne. K čemu to bylo dobré? Nebyl ode dneška mimo?

Zvláštní. Jean Maura byl mnohem méně unavený než jeho otec. Jeho tvář patřila mladému muži, který má za sebou dobrou noc a je spíše rozpačitý než znepokojený.

„Měl jsem vám dát vědět. Hledal jsem vás na můstku.“

„Ne.“

Proč to Maigret řekl?

„Je to, pravda, že jsem vás nehledal. Byl jsem na palubě příliš dlouho seriózní. Před vámi jsem se neodvažoval pít, s výjimkou poslední noci. Vzpomínáte si? Ani jsem se vám neomluvil.“

Little John se jako včera usadil před oknem. Roztáhl záclony navykklým pohybem.

Mac Gill si liboval v postoji muže, kterého tato konverzace zajímá jen málo, a dovolil si dokonce v jejím průběhu uskutečnit obyčejný telefonní hovor.

„Koktejl, komisaři?“

„Děkuji vám. Ne.“

„Jak chcete.“

Jean Maura končil:

„Nevím, co se stalo potom. Je to poprvé, co jsem byl úplně opilý. Jezdili jsme na hromadu míst, pili jsme se spoustou lidí, které bych už nepoznal.“

„V Donkey Baru?“ zeptal se Maigret, dívaje se s ironií na Mac Gilla.

„Nevím... Je to možné... Byl jsem na nějaké party u lidí, se kterými se znal můj přítel...“

„Na venkově?“

Tentokrát se mladý muž živě podíval na sekretáře svého otce, ale protože ten byl otočen zády, byl nucen sám odpovědět a řekl:

„Ano... Na venkově... Jeli jsme tam autem.“

„A vrátil jste se včera večer?“

„Ano.“

„Přivezli vás?“

„Ano... Ne... Chci říct, že mne autem dovezli jenom do města.“

„Ale ne až do hotelu?“

Ještě jeden pohled na Mac Gilla.

„Ne... Ne až k hotelu... Byl jsem to já, kdo si to nepřál, protože jsem se styděl.“

„Předpokládám, že mě již nepotřebujete?“

Tentokrát pohlédl na svého otce, aby ho povolal na pomoc. Bylo zvláštní vidět Little Johna, muže mimořádně energického, jak stále zůstává mimo setkání, jako by se ho vůbec netýkalo. Vždyť se jednalo o jeho syna, kterému psal tak něžné dopisy, že vypadaly jako milostná vyznání.

„Dlouze jsem hovořil se svým otcem...“

„A s Mac Gillem?“

Neodpověděl ani ano, ani ne. Málem chtěl zapírat, ale rozmyslel si to a znovu navázal:

„Jsem zahanbený, že jsem vás nechal kvůli svým dětinským obavám přijet z tak velké dálky. Vím, jak jste byl znepokojen... Kdoví, zda mi někdy odpustíte, že jsem vás nechal v nevědomosti o svém osudu.“

Jak mluvil, zdálo se, že i on je překvapený chováním svého otce. Pohledem ho volal na pomoc.

Byl to opět Mac Gill, který vzal ještě jednou situaci do svých rukou.

„Nemyslíte, šéfe, že je čas urovnat záležitosti s komisařem?“

Little John se tedy otočil, oklepl malíčkem popel u svého doutníku a pokročil k mahagonovému stolu.

„Myslím,“ řekl, „že toho není třeba tolik urovnávat. Omlouvám se, pane komisaři, že jsem vás nepřijal s takovou srdečností, jaká by byla žádoucí. Děkuji vám, že jste se staral o mého syna s takovou starostlivostí. Prostě vás prosím, abyste přijal šek, který vám předá můj sekretář a který je malou kompenzací za všechny nepříjemnosti, které jsme vám já a můj syn způsobili.“

Zaváhal, bezpochyby uvažoval, má-li podat komisaři ruku. Rozhodl se poklonit. Vypadalo to dosti prkenně, pak se otočil ke spojovacím dveřím a současně pokynul Jeanovi, aby ho následoval.

„Na shledanou, pane komisaři...“ řekl mladý muž a rychle stiskl Maigretovi ruku. Se srdečností, která se zdála být upřímná, dodal:

„Už nemám strach, víte.“

Usmál se. Úsměv ještě trochu mdlý, jako úsměv rekonvalescenta. Načež zmizel jako jeho otec v sousední místnosti.

Šek byl připravený v šekové knížce položené na psacím stole. Aniž by se posadil, Mac Gill jej vytrhl a podal

Maigretovi, možná očekávaje, že ho odmítne.

Jenže Maigret se klidně podíval na částku, která byla napsaná na šeku: Dva tisíce dolarů. Potom šek puntičkářsky složil, strčil do náprsní tašky a pronesl:

„Děkuji vám.“

To bylo všechno. Služba byla skončena. Odcházel. Nepozdravil Mac Gilla, který ho doprovázel ke dveřím a nakonec je za ním zavřel.

Přes svoji hrůzu z koktejlů a hloupě luxusního prostředí se Maigret zastavil u baru a vypil ráz naráz dva manhattany.

Konečně se pěšky vydal ke svému hotelu a vrtěl při chůzi hlavou a pohyboval rty jako někdo, kdo začal dlouhou vnitřní debatu. Cožpak mu klaun neslibil, že přijde do Berwicku ve stejnou hodinu jako včera?

Již tam byl, seděl na lavici a měl tak smutný pohled, takovou sklíčenost v obličejí, že bylo ihned jasné, že pil.

„Já vím, že mne budete považovat za podlého člověka,“ začal, zdvihaje se. „A je to pravda, podívejte se, jaký jsem bídák. Věděl jsem, co se stane, a přece jsem nemohl odolat.“

„Obědval jste?“

„Ještě ne... Ale nemám hlad. Ne, ať se to zdá jakkoliv neobvyklé, nemám hlad, protože se za sebe stydím. Udělal bych lépe, kdybych se před vámi v takovém stavu ani neukázal. A přece jsem neměl než dvě malé sklenky. Ginu... A všimněte si, že jsem zvolil gin, protože je to nejméně silný alkohol. Jinak bych pil skotskou. Byl jsem velice unaven a řekl jsem si: „Ronalde, když si dáš jenom jednu skleničku ginu...“

Jenže jsem si dal tři. Řekl jsem tři? Už ani nevím... Jsem hnusák, ale jsou to vaše peníze, které to způsobili.

Vyhodte mne.

A nebo spíše ne, ještě mne nevyhazujte, protože něco pro vás mám... Počkejte... Něco důležitého, co mi přichází na mysl... Kdybychom alespoň byli na vzduchu... Neměli bychom jít na vzduch?“

Popotahoval nosem a utíral si nos.

„Snědl bych přece jenom kousíček... Ale ne dřív, dokud vám neřeknu... Okamžik... Ano. Viděl jsem včera znovu svého přítele... Germaina... Vzpomínáte si na Germaina?... Ubohý Germain! Představte si muže, který žil aktivně, který projel s cirkusem celý svět a nyní je přikován ke kolečkovému křeslu.

Příznějte, že by bylo lepší zemřít... Co to říkám... Nemyslete si, že bych mu přál smrt, ale kdyby šlo o mě, dal bych přednost smrti. To jsem chtěl říct.

Á dobře! Měl jsem pravdu, když jsem říkal, že Germain by pro mě udělal všechno. Je to člověk, který by se rozkrájel na

kousky pro druhé.

Nevypadá tak... Vří... Člověk by mýsl, že je to starý egoista. A přece strávil hodiny prohledáváním svých archivů, aby našel stopu po J a J. Tumáte, mám ještě jeden papír.“

Zbledl, zezelenal a prohlížel úzkostlivě své kapsy. Vypadal, jako by se chtěl rozplakat.

„Já zasloužím být...“

Ale ne, nezasloužil nic, protože konečně našel ten dokument pod kapesníkem

„Není to moc čisté, ale pochopte...“

Tentokrát to byl program pro turné, které probíhalo v amerických provinciích před třiceti lety. Velkými písmeny bylo napsáno jméno kabaretní zpěvačky, jejíž fotografie byla na první straně, potom další jména, dvojice ekvilibristů, komik, Robson, jasnovidka Lucile a konečně docela na konci seznamu fantaskní hudebníci J a J.

„Čtete dobře jména. Robson zemřel při železničním neštěstí před deseti nebo patnácti lety, už nevím... Řekl mi to Germain. Vzpomínáte si, co jsem vám včera říkal? Že Germain má starou přítelkyni, která ho chodí navštěvovat každou středu? Cožpak vy to nepokládáte za dojemné? A víte, že mezi nimi nic nebylo? Nic takového!“

Zde se rozněžnil.

„Nikdy jsem ji neviděl. Zdá se, že byla velmi hubená a velmi bledá v té době, tak hubená a bledá, že ji nazývali Anděl. Ach ano. A nyní je tak tlustá jako... Pojdme jíst, co říkáte? Nevím, jestli je to kvůli ginu, ale mám křeče... Je to odporné ještě vás požádat o peníze... Co jsem říkal? Anděl, Lucile, stará Germainova přítelkyně... Dneska je středa... Určitě u něj bude v pět hodin... Přinese mu malý koláč, jako každý týden... Přisáhám vám, že se ho ani nedotknu, jestli tam půjdeme... Protože ta stará žena, které říkali Anděli a která přináší každý týden koláč Germainovi...“

„Vy jste svému příteli řekl, že bychom přišli?“

„Řekl jsem mu možná... Mohl bych pro vás přijít v půl páté. Je to dost daleko, zejména podzemní drahou, protože linka není přímá...“

„Pojďte!“ Maigret se náhle rozhodl, že nenechá svého klauna na holičkách, zejména když je v tak žalostném stavu, a zavedl ho do svého pokoje v hotelu a uložil ho ke spaní na kanápku, potaženém zeleným plyšem.

Potom jako včera napsal dlouhý dopis paní Maigretové.

VI.

Maigret následoval svého klauna po praskajících schodech, a protože Dexter cítil bůhví proč potřebu jít po špičkách, komisař najednou zjistil, že to dělá také.

Smutný muž se vyspal ze své ginové opice a zůstaly mu jenom ospalé oči a jazyk se mu trochu pletl, ale opustil svůj nárek a nasadil trochu ráznější hlas.

Dal taxikáři adresu do Greenwich Village a Maigret objevil v srdci New Yorku, několik minut od výškových staveb, malé městečko, zasazené do města, městečko zdánlivě venkovské, s domy ne vyššími než v Bordeaux nebo Dijonu, s obchody, s pokojnými ulicemi, kde se může člověk procházet, a s lidmi, kteří vypadali, jako by se o monstózní město, jež je obklopuje, nestarali.

„Je to tamhle...“ ohlásil klaun.

Maigret cítil v jeho hlase něco jako strach a podíval se zpřímá na svého společníka v trenčkotu močové barvy.

„Jste si jist, že jste ohlásil naši návštěvu?“

Zasáhl ho tím. Klaun se zachvěl.

„Už jsem vám o tom říkal. Nevěděl jsem, jak se tam dostat, protože Germain, chápete, začal být dost divoký. Navíc když jsem ho navštívil poprvé, dal mi napít jednu nebo dvě sklenky... Nevím už přesně, co jsem mu vyprávěl: že jste velmi bohatý člověk, že hledáte syna, kterého jste nikdy neviděl... Nemusíte se na mne zlobit... Dělal jsem to pro vás... Byl tím dojatý do takové míry, že si pospíšil s vyhledáváním dokumentů. Tím jsem si jist.“

Bylo to hloupé. Komisař si dovedl představit, co klaun s několika skleničkami v hlavě mohl vymyslet.

A nyní, jak se blížili k bytu bývalého pana Dobrotiska, se zdálo, že Dexter váhá. Nelhal stejným způsobem i Maigretovi? Ne, přece ne, protože měl fotografii a program.

Světlo pode dveřmi. Lehké brumlání hlasů. Dexter, který zakoktal:

„Klepejte... není tu zvonek!“

Maigret zaklepal. Bylo ticho. Někdo zakašlal. Zvuk šálku pokládaného na talířek.

„Vstupte!“ Když překračoval úzkou překážku dřavého prahu, měl dojem, že vykonal obrovskou cestu v čase i prostoru. Nebyl již v New Yorku, dva kroky od mrakodrapů, které v tuto hodinu vysílaly svoje záblesky na nebe Manhattanu. Byl vůbec ještě ve světě elektrického proudu? Když spatřil osvětlení místnosti, byl by přísahal, že vychází z petrolejové lampy. Takový dojem dávalo velké stínidlo stojící lampy z červeného nabíraného hedvábí. Nebylo tam nic víc než kruh světla uprostřed místnosti, muž v křesle na kolech, stařec, který musel být kdysi tlustý, který byl stále ještě objemný a vyplňoval celé křeslo, ale byl tak splasklý, že se zdálo, jako by ho někdo najednou vypustil. Trocha bílých, hodně dlouhých vlasů mu vlála kolem holé lebky, když naklonil hlavu dopředu, aby se podíval nad skly svých brýlí na vetřelce.

„Omlouvám se, že vás ruším,“ řekl Maigret a klaun se za něj schoval.

Byla tam ještě jedna osoba, také tak tlustá jako Germain, s nafialovělým obličejem, s vlasy nepravděpodobně světlými, která se usmívala špatně namalovanými ústy.

Nebyli v nějakém koutě muzea voskových figur? Ne, protože osoby se hýbaly, protože ze dvou šálků čaje položených na stolečku vycházela pára a vedle ležel nakrojený koláč.

„Ronald Dexter mi řekl, že tento večer bych možná mohl získat informace, které hledám.“

Stěny nebylo vůbec vidět. Byly docela přikryté plakáty a fotografiemi. Čestná šambriéra s rukovětí ještě omotanou pestrébarevnými stužkami stála na čelném místě.

„Chcete dát těm pánům židle, Lucile?“

Hlas zůstal bezpochyby takový, jaký byl v dobách, kdy vstupoval do manéže, aby se vypytl klaunů a augustů. Zvláště vybuchoval v této příliš malé místnosti, tak zakrámované, že ubohá Lucile mohla dvě černé židle s červeným sametem na sedadlech jen stěží vysvobodit.

„Ten mladý muž, který mne kdysi znal...“ řekl stařec.

Nebylo to jako začátek nějaké poémy? Nejprve se stal Dexter v očích starého cirkusáka mladým mužem. A potom který mne kdysi znal a ne kterého jsem kdysi znal.

„Seznámil mne s vaší trudnou situací. Kdyby váš syn patřil do světa cirkusu třeba jen několik týdnů, mohu vám přísahat, že by stačilo jen přijít a říct:

„Germaine, to bylo v tom a tom roce, pracoval v tamtom čísle... Byl tím nebo oním...“ A Germain by ani nepotřeboval prohledávat své archivy.“

Jeho gesto označovalo hromady papírů, které bylo vidět všude okolo, na nábytku, na podlaze a dokonce i na posteli, protože Lucile tam musela položit další hromady, aby uvolnila židle.

„Germaine a všechno to tady.“

Ukázal svou hlavu a zaklepal na ni koncem ukazováčku.

„Ale když se jedná o koncertní kavárny, říkám rovnou: Musíte se obrátit na moji starou přítelkyni Lucile. Je tady...“

Poslouchá vás... Promluvte si s ní...“

Maigret nechal vyhasnout svou dýmku a přece by ji potřeboval, aby měl pocit, že je v reálném světě. Držel ji v ruce bezpochyby s dosti zahanbeným výrazem, protože mu tlustá dáma řekla s novým pousmáním, které díky naivnímu namalování obličeje vypadalo jako úsměv panenky:

„Můžete kouřit. Robson kouřil také dýmku. Já sama jsem ji kouřila léta po jeho smrti... Možná mi nerozumíte, ale byla to část jeho samého.“

„Měla jste velmi zajímavé číslo,“ bručel komisař ze zdvořilosti. „Nejlepší svého druhu, to neskrývám. Všichni vám to řeknou... Robson byl jedinečný... Zejména jeho impozantní postava a vy můžete pochopit, co znamená v tomto oboru impozantní zjev. Nosil francouzský šosatý kabát, přiléhavé kalhoty po kolena a punčochy z černého hedvábí. Jeho lýtka byla nádherná... Počkejte!“

Hrabala se ne v kabelce, ale v hedvábné pompadurce se stříbrným uzávěrem a vytáhla odtud fotografii, na které byl vidět manžel v oblečení, které právě popsala, s černou maskou na očích, s navoskovaným knírem, s napnutými nohama, mávající kouzelnickou hůlkou směrem k neviditelným divákům.

„A tady jsem já ve stejné době.“

Žena bez věku, útlá, smutná, se zkříženými rukama pod bradou v pozici tak umělé, jak jen to bylo možné, se dívala bludným pohledem bez výrazu.

„Mohu říct, že jsme projeli celý svět... V některých zemích nosil Robson přes svůj oblek plášť z rudého hedvábí. V červeném světle reflektorů v čísle s magickým kruhem vypadal skutečně ďábelsky... Doufám, že věříte na přenos myšlenek?“

Bylo tam horko k zadušení. Měl bláznivou chuť nalokat se čerstvého vzduchu, ale silné plyšové záclony visely před oknem, těžké jako opona. Maigret napadlo, že záclony byly možná odstřiženy z bývalé opony.

„Germaine mi řekl, že hledáte svého syna nebo bratra...“

„Bratra,“ pospíšil si ji ujistit, protože si náhle pomyslel, že žádný J a J nemohl být doopravdy jeho synem.

„To jsem si myslela, asi jsem to dobře nepochopila... Proto jsem také čekala staršího muže... Který z těch dvou byl váš bratr? Housle nebo klarinet?“

„Nevím, madam.“

„Jak to, že to nevíte?“

„Můj bratr zmizel, když jsem byl ještě miminkem. Je to zcela nedávno a náhodou, co jsme objevili jeho stopu.“

Bylo to směšné. Bylo to odporné. A přece bylo zcela nemožné říci prostou pravdu těm dvěma, kteří si libovali ve strojenostech. Byla to skoro křesťanská povinnost vůči nim, tím spíše, že ten blbec Dexter, který přece věděl, že je to jen pohádka, vypadal, jako by se tím dojímal a začal zase fňukat.

„Stoupněte si do světla, ať vidím vaše rysy...“

„Nemyslím, že by byla nějaká podoba mezi mnou a mým bratrem.“

„Co o tom víte, když byl unesen tak docela mladý?“

Byl unesen...! Konečně...! Nyní bylo třeba jít až na konec komedie.

„Podle mne to byl spíše Joachim... Ne počkejte... Máte v čele něco z Josepha... Ale nepletu se vlastně v těch jménech... Představte si, že jsem si je vždycky pletla. Byl tam jeden s dlouhými vlasy děvčete, vlasy trochu stejné barvy, jako jsou ty moje...“

„Myslím, že Joachim,“ řekl Maigret.

„Nechte mne přemýšlet... Jak byste to mohl vy vědět? Ten druhý byl trochu ramenatější a nosil brýle. Je to legrační, žili jsme společně skoro rok a jsou věci, na které si nevzpomínám, a druhé, které vidím, jako by to bylo včera... Měli jsme všichni smlouvu na turné po státech Jihu, Mississipi, Louisianě, Texasu... Bylo to tvrdé, protože lidé tam dole byli skoro ještě divoši... Někteří přijížděli na koních na představení. Jednou zabili během představení nějakého černocha, nevím ani proč.“

Co bych chtěla vědět, je, se kterým z těch dvou byla Jessie. Byla to Jessie nebo Bessie? Spíše Bessie... Ne, Jessie. Jsem si jistá, že to byla Jessie, protože jsem jednou poznamenala, že to jsou tři J: Joseph, Joachim a Jessie.“

Kdyby jenom mohl Maigret pokládat otázky uvážlivě a dostávat přesné odpovědi! Ale bylo třeba ji nechat mluvit a sledovat složitý meandr myšlenek staré ženy, která nikdy nemohla být rozumná.

„Ubohá malá Jessie... Byla dojemná... Vzala jsem ji pod ochranu, protože byla v delikátní situaci.“

Jaká to mohla být delikátní situace? To přicházela asi její hodinka.

„Byla drobná a jemná... Já byla v té době také jemná a drobná, křehká jako květina. Říkali mi Anděli, víte?“

„Vím.“

„To jméno mi dal Robson. Neříkal můj anděli, to je banální, říkal Anděli. Nevím, jestli cítíte ten rozdíl... Bessie... Ne, Jessie byla docela mladá. Nevím, jestli jí už bylo osmáct. Bylo znát, že je nešťastná. Nikdy jsem se nedozvěděla, kde ji našli. Říkám oni, protože si nevzpomínám, jestli to byl Joseph nebo Joachim. Protože byli stále spolu, naskýtala se nutně tahle otázka.“

„Jakou úlohu hrála při vašem turné?“

„Žádnou úlohu. Nebyla to artistka. Byl to určitě sirotek, protože jsem ji nikdy neviděla někomu psát. Museli ji vzít k sobě od lože její matky.“

„A ona šla se skupinou?“

„Šla s námi všude. Bylo to únavné a impresárió byl hrubián. Znal jste ho, Germaine?“

„Jeho bratr je ještě v New Yorku... Říkali mi o něm před týdnem... Prodává programy v Madison...“

„Jednal s námi jako se psy... Jedině Robson na něho platil. Myslím, že kdyby ho nechal dělat, co by chtěl, dával by nám žrádlo jako pro zvířata, aby ušetřil na stravě... Bydleli jsme v doupatech plných štěnic... Opustil nás i s pokladnou asi padesát mil od New Orleansu a byl to opět Robson...“

Naštěstí se rozhodla ukrojit si kousek koláče. To znamenalo trochu oddechu, ale začala znovu velmi rychle, osušujíc si rty krajkovým kapesníčkem: „J a J, odpusťte, že vám to říkám, protože jeden z těch dvou bratrů je i váš bratr – vsadila bych se, že to je Joseph –, J a J nebyli artisté jako my, hvězdy, byli zapsaní docela na konci programu... Není za co se stydět a odpusťte, jestli jsem se vás dotkla.“

„Ale ne! Ale ne!“

„Vydělávali velmi málo, skoro tak říkajíc nic, ale cesta byla placená, strava také, pokud se tomu dalo říct strava...“

Jenže tam byla Jessie. Museli za Jessii platit jízdenky na vlak... A jídlo... Jídlo vždycky ne... Hledte, vzpomínám si...“

Jsem ve spojení s Robsonem.“

Její ohromné poprsí se mocně zdvihalo v živůtku halenky, její malé, tlust'oučké prstíky se zazmítaly.

„Promiňte mi, pánové. Předpokládám, že věříte na posmrtný život? Jestliže ne, nehledejte s takovou vášní svého bratra, neboť třeba již nežije. Cítím, že Robson navazuje se mnou spojení... Vím to, jsem si jista. Nechte mne s ním spojit a on mi řekne všechno, co potřebujete vědět.“

Klaun byl tak rozrušený, že se začal chvět. Ale nebylo to kvůli koláči, ze kterého, jak se zdá, mu nikdo nehodlal nabídnout ani kousek?

Maigret se díval upřeně na zem a snažil se uhádnout, kolik času bude ještě zapotřebí.

„Ano, Robsone... Poslouchám tě... Germaine, nemůžete trochu ztlumit světlo?“

Museli být oba zvyklí na takové spiritistické seance, protože Germaine, aniž by opustil kolečkové křeslo, natáhl ruku a vypnul jednu ze dvou žárovek ve stojací lampě se stínidlem z červeného hedvábí.

„Vidím ho, ano... U velké řeky... Všude kolem jsou bavlníkové plantáže... Pomoz mi ještě jednou, Robsone, miláčku... Pomoz mi, jako jsi mi vždy pomáhal... Velký stůl... Jsme tam všichni a ty sedíš na čestném místě... J a J... Počkej... Je mezi námi dvěma... Obrovská černoška nás obsluhuje...“

Klaun se začal zase chvět, ale ona pokračoval monotónním hlasem, jak se to kdysi naučila pro své číslo jasnovidky:

„Jessie je velmi bledá... Jeli jsme vlakem... Jeli jsme dlouho... Vlak se zastavil na úplném venkově... Impresárió šel lepit plakáty... A J a J ukrajují každý kousek ze svého masa, aby ho dali Jessii...“

Bylo by ovšem snazší to vyprávět bez této mysticko-teatrální míchanice. Maigret měl chuť jí říci:

Fakta, prosím, můžete? A mluvte jako normální lidé.

Ale kdyby nějaká Lucile začala mluvit jako druzí lidé a kdyby se nějaký Germaine podíval na své suvenýry zpřima, měli by ještě sílu žít?

„A všude, kde ji vidím, je to totéž... Jsou oba u ní a dělí se s ní o jídlo... Protože nemají dost peněz, aby jí koupili opravdový oběd.“

„Říkáte, že turné trvalo celý rok?“

Přestala se zmlát, otevřela namáhavě víčka a zakoktala:

„Něco jsem říkala? Omlouvám se... Byla jsem s Robsonem.“

„Ptal jsem se, jak dlouho trvalo to turné?“

„Více než rok. Odjeli jsme na tři nebo na čtyři měsíce... Ale tak je to vždycky... Cestou se přihodí hromada nešťastných náhod... Potom nejsou peníze... Někdy není dost peněz na návrat... Tak se pokračuje od města k městu a dokonce k vesnicím...“

„Nevíte, který z těch dvou byl zamilovaný do Jessie?“

„Nevím... Možná Joachim? To je váš bratr, pravda? Jsem přesvědčená, že máte Joachimovy rysy... Byl to můj oblíbenec, hrál úchvatně na housle. Ne ve svém čísle, protože při něm dělal jen fantaskní věci. Ale když jsme byli náhodou den nebo dva ve stejném hotelu...“

Viděl ji, jak v prkenném hotelu někde v Texasu nebo Louisianě zašívá černé hedvábné punčochy svého manžela... A též Jessii, která při jídle švitořila skromně trochu stranou od svých dvou mužů.

„Nikdy jste se nedozvěděla, co se s nimi stalo?“

„Jak už jsem vám řekla, tlupa se rozešla v New Orleansu, protože impresárió nás nechal na holičkách. Robson a já jsme tam ihned dostali nové angažmá, protože naše číslo bylo známé... Nevím, jak ti ostatní sehnali peníze na vlak.“

„Vy jste se ihned vrátili do New Yorku?“

„Myslím... Nevzpomínám si už přesně... Ale vím, že jednou jsem jednoho ze dvou J znovu viděla v kanceláři jednoho impresária na Broadwayi... To nemohlo být příliš dlouho poté, protože jsem si vzala jedny ze šatů, které jsem nosila během turné. Který z těch dvou to byl? Zarazilo mě, že ho vidím samotného.“

Bez přechodu, aniž by to kdo čekal, se Maigret zdvihl. Měl dojem, že již nevydrží ani pět minut v té dusivé atmosféře.

„Odpusťte, že jsem se k vám tak vetřel,“ řekl, obrací se ke starému Germainovi.

„Kdyby se to týkalo cirkusu a ne koncertních kaváren,“ opakoval Germain jako stará gramofonová deska.

A ona:

„Nechám vám svou adresu... Dávám ještě soukromé konzultace... Mám malou klientelu z vybraných lidí, kteří mají ve mě důvěru. Ale vám mohu říct pravdu: Robson mi stále pomáhá... Vždycky to nepřiznávám, protože jsou lidé, kteří mají strach z duchů.“

Podala mu vizitku, kterou vyhrabala v kapse. Klaun vrhl poslední pohled na koláč a vzal si svůj klobouk.

„Děkuji vám ještě jednou.“

Uf! Nikdy neseběhl ze schodů tak rychle. Na ulici začal dýchat z plných plic; zdálo se mu, že znovu stojí na nohou, pouliční svítilny vypadaly najednou jako přátelé, se kterými se člověk setkává po dlouhém čase.

Byly tu osvětlené výlohy, chodci, chlapec z masa a kostí skákal po jedné noze na kraji chodníku.

Je pravda, že tu zůstal ještě ten druhý, klaun, který mumlal žalostným hlasem:

„Dělal jsem, co jsem mohl.“

Ještě pět dolarů, ovšem!

Ještě jednou spolu večereli ve francouzské restauraci. Když se vrátil do Berwicku, našel Maigret telefonický vzkaz, který ho žádal, aby zavolal po svém návratu.

„Jak jsem doufal, mám volný večer,“ oznámil mu později. „Jste-li volný, mohli bychom povečeřet a popovídat si.“

Nyní byli spolu už půl hodiny a ještě si nic nefekli; spokojil se s tím, že když objednával menu, vrhl na Maigreta spokojené, ale i ironické pohledy.

„Nevšímal jste si,“ zahučel konečně, začínaje láhev skvělého châteaubriantu, „že jste byl znovu sledován?“

Komisař svařil obočí. Ne proto, že by ho to právě znepokojovalo, ale proto, že se zlobil, že si toho nevšímal.

„Spatřil jsem ho hned, jak jsem přijel do Berwicku... Tentokrát to nebyl Bill, ale individuum, co srazilo starého Angelina... Vsadím se s vámi, že je venku přede dveřmi.“

„Uvidíme ho, až budeme vycházet.“

„Nevím, v kolik hodin převzal svou hlídku. Opustil jste odpoledne hotel?“

A tentokrát zdvihl Maigret hlavu, ukazuje tak úzkostné oči, chvilku přemýšlel a pak uhodil pěstí do stolu a uřekl se: Do prdele! To vyvolalo znovu úsměv u jeho rezavého tazatele.

„Vy jste vykonal velmi kompromitující kroky?“

„Váš muž je snědý, ovšem, protože je to Sicilián. Nosí světle šedý klobouk, pravda?“

„To je přesné.“

„V tom případě byl v hale hotelu, když jsem odcházel se svým klaunem k páté hodině... Srazili jsme se ve dveřích, když jsme spěchali ve stejnou dobu ke dveřím.“

„Tedy vás sleduje od pěti hodin.“

„A v tom případě...“

Stane se tentokrát totéž, co se stalo v případě nebohého Angelina?

„Nemůžete nic dělat, vy oficiální policisté, abyste ochránili lidi?“

„To záleží na tom, co jim hrozí?“

„Uchránili byste bývalého krejčího?“

„Kdybych věděl to, co nyní, tedy ano.“

„Dobře. Jsou tedy dvě jiné osoby, které je třeba chránit, a myslím, že byste měl zajistit všechno potřebné dříve, než vypijeme châteaubriantské.“

Dal mu adresu Germaina. Potom mu podal vizitku velejasnozřivé jasnovídky, kterou měl v kapse.

„Musí tady mít telefon.“

„Dovolíte?“

Vida! Vida! Neotřesitelný kapitán s ovčí hlavou už neuronizoval a nevystřkoval svou pověstnou osobní svobodu! Zůstával dlouho u telefonu a Maigret toho využil a mrkl se do ulice. Naproti na chodníku uviděl světle šedý klobouk, jaký již spatřil v hale hotelu, a když se znovu posadil, vypil naráz dvě velké sklenky vína. O'Brien se za chvíli vrátil a měl tolik zdvořilosti – nebo zlomyslnosti –, že nepoložil ani jedinou otázku a pokračoval klidně ve svém jídle tam, kde přestal.

„Celkově,“ mumlal Maigret a pokračoval také bez chuti v jídle, „kdybych tam nešel, starý Angelino by bezpochyby nebyl mrtev.“ Čekal na popření této myšlenky, doufal v to, ale O'Brien se spokojil s poznámkou:

„Je to pravděpodobné.“

„V tom případě, kdyby se objevily další nehody...“

„Bylo by to vaší chybou, že? To si myslíte? Já si to myslím od prvního dne. Vzpomínáte si na minulou večeri v den vašeho příjezdu?“

„Znamená to snad, že je třeba nechat ty lidi na pokoji?“

„Nyní je už příliš pozdě.“

„Co tím chcete říct?“

„Je příliš pozdě, protože my se tím již také zabýváme, a i když vzdáte tuto partii, když se zítra nalodíte na cestu do Le Havru nebo Cherbourgu, budou se dále cítit pronásledováni.“

„Little John?“

„Nic o něm nevím.“

„Mac Gill?“

„Je mi fuk. Dodávám hned, že to nejsem já, kdo se zabývá touto věcí. Zítra nebo pozítří, až přijde ta chvíle, až můj kolega vysloví takové přání, protože jinak se mě to netýká a on je šéfem pátrání, představím vám ho. Je to skvělý člověk.“

„Jako vy?“

„Úplný opak. Proto také zdůrazňuji, že je skvělý člověk... Zatelefonoji mu... Byl by rád, kdybych mu dal nějaká upřesnění o lidech, které má chránit.“

„Je to bláznovská příhoda!“ zabručel Maigret.

„Jak prosím?“

„Říkám, že je to příhoda o bláznech. Protože pokud se nejedná o opravdové blázny, jedná se o dva ubohé maniaky, kteří riskují, že zaplatí svým životem za indiskreci, které se dopustili v můj prospěch. A navíc se to stalo, aniž bych to chtěl, kvůli tomu pitomému klaunovi-plačce a já musel hrát na sentimentální strunu.“

O'Brien vyvalil oči, vida Maigreta tak nervózně vyrazet slabiky a kousat si vztekle rty.

„Řeknete mi bezpochyby, že to, co jsem se dozvěděl, není žádná velká věc a že to celé nestálo za námahu. My ale nemáme stejný náhled na policejní pátrání.“

Nasládlý úsměv jeho tazatele ho dráždil.

„Moje ranní návštěva na 169. ulici vás také pobavila, pravda? Pravděpodobně byste vybuchoval smíchy, kdybyste mne viděl, jak jsem s malým chlapcem jako vůdcem očichával všechny kouty a otevíral všechny dveře. Domnívám se, že já, který jsem přišel do Ameriky před několika dny, znám nyní více než vy Little Johna a druhé. Je to bezpochyby otázka temperamentu. Potřebujete činy, přesné činy, zatímco já...“

Náhle se zastavil v řech, vida svého společníka málem vybuchnout smíchem, a přes vlastní úsilí se rozesmál také.

„Prosím za prominutí... Prožil jsem právě nejhorší minuty ve svém životě... Poslyšte.“

A vyprávěl o návštěvě u starého Germaina, popsal Lucile v transu, nebo ve hraném transu, a skončil:

„Chápete, proč se bojím?... Angelino něco věděl a oni neváhali ho odstranit... Věděl o tom více Angelino? Je to pravděpodobné. Ale já jsem zůstal celou hodinu u bývalého pana Dobrotíška. Lucile tam byla také.“

„Ovšem. Ale stejně si nemyslím, že by tu bylo stejné nebezpečí.“ „Protože myslíte podobně jako já, vsadím se, že ve 169. ulici větřili tito lidé nebezpečí.“

Přikývnutí hlavou.

„Bylo by třeba naléhavě vědět, jestli ta Jessie bydlela také v domě proti krejčímu... Je možné najít v policejních archivech stopy po nějaké nehodě nebo dramatu, které se událo ve třicátých letech v tomto domě?“

„Je to složitější nežli u vás. Zejména jestli se nejednalo o něco, co bych nazval oficiálním dramatem, po čem se nepátralo... Ve Francii, já si na to vzpomínám, by se našly záznamy o všech nájemnících, kteří v domě bydleli, a pokud k ní došlo, i o jejich smrti.“

„Vy také myslíte?“

„Nemyslím si nic. Opakuji vám znovu, že nejsem pověřen pátráním... Pracuji na docela odlišné věci, která mi zabere ještě celé týdny, ne-li měsíce. Za chvíli, až si dáme koňak, zavolám svému kolegovi... Ví, že se dnes obrátil na imigrační úřad. Tam mají alespoň registr všech osob, které vstoupily do Spojených států. Počkejte, poznamenal jsem si to na kousek papíru.“

Pořád ta stejná nenucená gesta, jako by chtěl zmenšit důležitost toho, co dělá. Možná to byl nakonec nějaký druh ostychu vůči Maigretovi a ne administrativní opatrnost.

„Tady jsou data vstupu Maury do Spojených států... Joachim Jean-Marie Maura, narozen v Bayonne, 22 let, houslista. Jméno lodi, která již dávno neexistuje: Aquitanie... Co se týče toho druhého, mohl to být jenom

Joseph-Ernest-Dominique Daumale, 24 let, narozen v Bayonne, on také. Není zapsán jako klarinetista, ale jako hudební skladatel... Doufám, že cítíte ten rozdíl?

Dostal jsem ještě jinou informaci, která možná nemá význam, ale chci vám ji předat. Dva a půl roku po vylodění se Joachim, který se mezitím nechal přejmenovat na Johna Mauru a který udává jako bydliště vám dobře známý dům na 169. ulici, odejel z Ameriky do Evropy a zůstal tam jen o málo méně než deset měsíců.

I když po tak dlouhé době, našla se stopa po jeho návratu na palubě anglické lodi Mooltan. Nevěřím, že můj kolega si dá práci a bude telegrafovat do Francie kvůli této věci. Ale jak vás už znám...“

Maigret na to myslel již ve chvíli, kdy mu jeho kolega říkal o Bayonne. Již v duchu připravoval telegram pro policii v tomto městě:

– Prosím naléhavě zaslat všechny podrobnosti o Joachimovi Jean-Marie Maurovi a Josephu-Ernestu-Dominikovi Daumaleovi, odešlých z Francie...

Byl to Američan, kdo měl ten nápad dát si dva staré armaňaky ve speciálních sklenkách. Byl to také on, kdo si první zapálil dýmku. „Na co myslíte?“ zeptal se, když Maigret zůstal těžký a zasněný se skleničkou pod nosem.

„Na Jessie.“

„A ptáte se?“

Byla to skoro hra, kterou spolu hráli; jeden stále se svým věčným úsměvem a druhý s grimasou falešného mrzouta.

„Ptám se, či byla asi maminkou?“

Na okamžik se úsměv zrzavého muže vytratil a zamumlal, polykaje doušek:

„To bude záležet na úmrtním listu, vidíte?“

Rozuměli si. Ani jeden, ani druhý neměli chuť více upřesňovat svoje myšlenky.

Maigret si přesto nemohl odpustit lině zabručet, k zdůraznění špatné nálady, která vlastně již vůbec neexistovala: „Jestli se najde. S vaší zatracenou osobní svobodou, která vám brání mít registr těch, kteří žijí nebo jsou mrtví!“ „Ještě jednou totéž, číšníku!“ zavolal O'Brien, ukazuje na prázdné skleničky. A dodal: „Váš ubohý Sicilián musí na chodníku umírat žízni.“

VII.

Bylo pozdě, bezpochyby skoro deset hodin. Maigretovi se zastavily hodinky a Berwick neprosazoval jako Saint Regis takovou péči o své zákazníky, aby jim zapustil do stěny elektrické hodiny. Ostatně k čemu je dobré vědět, kolik je hodin? Maigret dnes ráno nespíchal. Po pravdě ani nevěděl, co počít s časem. Poprvé od té doby, co vystoupil z lodi v New Yorku, byl ve spánku přepaden opravdu jarním sluncem: cípem svítilo do pokoje i do koupelny. Ostatně právě kvůli slunci zavěsil své zrcadlo na olivku okna a bylo to tedy, jako když se holil v Paříži na bulváru Richarda-Lenoira, kde ráno vždycky míval paprsek slunce na tváři, když pečoval o své vousy. Není to chybou věřit, že velká města se liší jedno od druhého, i když se jedná o New York, který literatura prezentuje jako určitý druh monstrózního stroje na hnětení lidí?

Byl v New Yorku, on, Maigret, a měl olivku ve správné výšce, aby se mohl dobře oholit, kosý paprsek slunce jej nutil mžourat očima a naproti, v kanceláři nebo dílně, se mu dvě mladé dívky v bílých pláštích smály.

Jenže tohle ráno se musel holit natřikrát, neboť již dvakrát a nyní znovu ho přerušilo zvonění telefonu. Poprvé se mu hlas zdál vzdálený, hlas, který mu vyvolával dávne vzpomínky, ale který nepoznával.

„Haló! Komisař Maigret.“

„Ano.“

„Je to opravdu komisař Maigret?“

„Ale ano...“

„Je to komisař Maigret, kdo je u aparátu?“

„Ale ano, sakra!“

A ten žalostný hlas, který začínal být skoro tragický, mu řekl:

„Tady je Ronald Dexter.“

„Ano. Nu?“

„Je mi velice líto, že vás ruším, ale je naprosto nutné, abych se s vámi sešel.“

„Máte nějaké novinky?“

„Prosím vás velice, abyste mi povolil setkání v době co nejkratší.“

„Jste odtud daleko?“

„Ne příliš daleko.“

„Je to naléhavé?“

„Velmi naléhavé.“

„V tom případě přijďte ihned do hotelu a vyjděte do mého pokoje.“

„Děkuji vám.“

Maigret se nejprve zasmál. Potom, po chvíli uvažování, našel v klaunově hlase něco znepokojivého.

Stěží si začal znovu mydlit tvář, když ho telefon v pokoji volal znovu. Jakž takž si otřel tváře.

„Haló...!“

„Komisař Maigret?“

Tentokrát zřetelný hlas, až příliš, s americkým přízvukem.

„Osobně.“

„Tady poručík Lewis.“

„Poslouchám vás.“

„Můj kolega O'Brien mi řekl, že by mne asi zajímalo se s vámi co nejdříve setkat. Mohu se s vámi sejít dnes dopoledne?“

„Promiňte, poručíku, že vás o to žádám, ale zastavily se mi hodinky. Kolik je hodin?“

„Půl jedenácté.“

„Šel bych docela rád do vaší kanceláře, bohužel právě před chvílkou jsem si dal schůzku ve svém pokoji. Ostatně je možné, že vás to bude zajímat. Nevadilo by vám přijít také do mého pokoje v hotelu Berwick?“

„Budu tam za dvacet minut.“

„Je něco nového?“

Maigret si byl jistý, že poručík byl ještě na konci linky, když tuto otázku položil, ale poručík dělal, že neslyšel, a zavěsil. A hotovo! Musel dokončit holení a oblékání. Telefonoval službě, aby si objednal snídani, když se ozvalo zaklepání na dveře.

Byl to Dexter. Dexter, na kterého se Maigret, který již začínal jeho zjev znát, podíval se zděšením. Nikdy ve svém životě neviděl tak bledého člověka. Budil dojem náměsíčníka za plného dne a v New Yorku.

Klaun nebyl opilý. Ostatně ani neměl svůj plačtivý výraz jako ve chvílích opice. Naopak. Vypadal, jako by se plně ovládal, ale zvláštním způsobem.

Velmi přesně se podobal hercům v groteskách, kteří zůstanou stát v obdélníku dveří, dostanou ránu pendrekem do hlavy a stojí ještě pěknou chvíli s prázdným pohledem, než klesnou.

„Pane komisaři...“ začal s určitou potíží při vyslovování.

„Vstupte a zavřete dveře!“

„Pane komisaři...“

Maigret pochopil, že muž není opilý, ale má pořádnou kocovinu. Držel se zpřímá jen zázrakem. Seběmenší pohyb

způsobil zakymácení, jeho obličej se křivil bolestí a jeho ruce mechanicky hledaly oporu u stolu.

„Posadte se!“

Udělal znamení, že ne. Kdyby se posadil, bezpochyby by upadl do komatózního spánku.

„Pane komisaři, jsem darebák.“

Zatímco mluvil, jeho chvějící se ruka prohledávala kapsy u saka a položila na stůl zmačkané bankovky, bankovky americké banky, na které se Maigret s překvapením díval.

„Je to pět set dolarů.“

„Nerozumím.“

„Pět silných krásných stodolarovek. Jsou nové. Nejsou to falešné peníze, nebojte se. Poprvé ve svém životě mám pět set dolarů najednou. Chápete to? Pět set dolarů najednou v mé kapse.“

Číšník vstoupil s tácem a na něm káva, vejce na slanině i zavařenina a Dexterovi, který měl vždycky hlad a toužil po pěti dolarech najednou, aby chorobný hlad ukojil, tomuto Dexterovi bylo najednou špatně při vůni opečených vajec na slanině, při pohledu na věci k jídlu. Otočil hlavu, jako by byl připraven zvracet.

„Nechcete se něčeho napít?“

„Vody.“

Vypil dvě, tři, čtyři sklenice naráz, aniž nabíral dech.

„Odpusťte mi. Ihned půjdu spát, ale napřed bylo třeba, abych vás navštívil.“

Kapky potu se mu perlily na bledém čele a držel se stolu, což nezabraňovalo balancování v nedobrovolném pohybu.

„Řekněte kapitánu O'Brienovi, který mne vždy považoval za čestného člověka a který mne vám doporučil, že Dexter je darebák.“

Postrčil bankovky blíže k Maigretovi.

„Vezměte si je! Dělejte, co chcete! Nepatří mi... Tuto noc... tuto noc...“

Vypadal, že sebere všechny svůj elán, aby překročil nesnadný úsek.

„...tuto noc jsem vás zradil za pět set dolarů.“

Telefon.

„Haló! Jak? Jste dole? Pojdte nahoru, poručíku. Nejsem sám, ale to nevadí.“

A klaun se zeptal s hořkým úsměvem: „Policie?“

„Nebojte se, můžete hovořit před poručíkem Lewisem. Je to O'Brienův přítel.“

„Udělá se mnou, co bude chtít. Je mi to jedno. Jenom bych si přál, aby to šlo rychle.“

Kýval se na svých nohách.

„Vstupte, poručíku. Jsem šťasten, že se s vámi mohu seznámit. Znáte Dextera? Nezáleží na tom, O'Brien ho zná.

Myslím, že mi chce říct nějaké zajímavé věci. Posadte se laskavě do tohoto křesla, zatímco on bude mluvit a já budu snídat.“

Pokoj byl díky slunci téměř veselý. Šikmo ho prosvěcovalo a zviditelňovalo hemžení zlatého prachu. Přesto se ptal Maigret sám sebe, zda učinil dobře, když připustil poručíkovu asistenci při rozhovoru; O'Brien mu nelhal, když včera říkal, že je to člověk tak rozdílný, jak jen je to možné.

„Těší mě, že jsem se s vámi seznámil, komisaři.“

Řekl to bez úsměvu. Bylo cítit, že je ve službě zvyklý poroučet. Šel se posadit do křesla, zkřížil nohy, zapálil si cigaretu, a než stačil Dexter otevřít pus, vytáhl z kapsy tužku a notes.

Byl střední postavy, spíše podprůměrně tělnatý, s obličejem intelektuála, například profesora, s dlouhým nosem a brýlemi se silnými skly.

„Můžete si zapsat moji výpověď, jestli je to nutné...“ prohlásil Dexter, jako by byl už předem odsouzen k smrti.

A poručík nehnul ani brvou, díval se dokonale chladně, s tužkou ve vzduchu.

„Bylo asi jedenáct hodin večer. Už nevím. Možná kolem půlnoci. V City Hall. Ale nebyl jsem opilý. Přisahám, že jsem nebyl opilý, a můžete mi věřit.“

Dva muži se opřeli o pult vedle mě a já jsem ihned pochopil, že to není náhodou, ale že mě vyhledali. To jsou věci, které se cítí. Měl jsem tušení, že patří k bandě.“

„Jaké bandě?“

„Jsem velmi unaven. Budu-li každou chvíli přerušován...“

Maigret se musel nad smaženými vejci usmát.

„Nabízeli mi pití a já věděl, že je to proto, aby ze mne všechno vytáhli. Vidíte, že se nepokouším lhát, ani nehledám pro sebe omluvu. Věděl jsem také, že budu-li pít, budu ztracen, a přece jsem přijal skotskou čtyřikrát nebo pětikrát, nevím to už jistě.“

Říkali mi Ronalde, ačkoliv jsem jim neřekl své jméno.

Zavedli mě do jiného baru. Potom do dalšího, ale tentokrát autem. A tam v tom baru jsme šli všichni tři do biliárového salonku, kde nikdo nebyl.

Ptal jsem se, jestli mě chtějí zabít.

„Sedni si, Ronalde,“ řekl mi ten větší a zavřel dveře na klič. „Ty jsi jenom ubohý kus blba, vid’? Tys byl celý život ubohý blbec... A nemohl jsi nikdy udělat nic pořádného, protože ti vždycky chyběl kapitál do začátku.“

Vy víte, pane komisaři, jaký jsem, když piju. Dokonce jsem vám to sám řekl. Nikdo by mě nikdy neměl nechat pít.

Viděl jsem sebe jako malého kluka. Viděl jsem sebe ve všech etapách svého života, vždycky ubožák honící se za několika dolary. Tak jsem se dal do pláče.“

Jaké poznámky si mohl dělat poručík Lewis? Protože občas si psal slovo nebo dvě do svého notesu a byl tak vážný,

jako by vyslychal toho nejnebezpečnějšího kriminálního.

„Pak ten větší vytáhl z kapsy bankovky, krásné, nové bankovky, stodolarovky. Byl tam stůl s láhví whisky a láhví sodovky. Nevím, kdo tu láhev přinesl, protože si nevzpomínám, že bych viděl vstupovat číšníka.

„Pij, blbče!“ řekl mi.

A já jsem pil. Potom odpočítal před mýma očima bankovky, zmačkal je, a nacpal mi je do kapsy mého saka.

„Vidíš, že jsme k tobě milí. Mohli bychom tě dostat jinak, nahnat ti pořádně strach, protože ty jsi posera. Ale my, chudáci jako ty, my ti radši zaplatíme. Rozumíš? A nyní ke stolu! Řekneš nám všechno, co víš. Všechno. Rozumíš?“

Klaun se díval na komisaře bledýma očima a zřetelně vyslovil:

„A já to všechno řekl.“

„Řekl co?“

„Celou pravdu.“

„Jakou pravdu?“

„Že vy všechno víte.“

Komisař ještě nepochopil a se staženým obočím si zapálil dýmku a přemýšlel. Ve skutečnosti přemýšlel o tom, má-li se smát, nebo vzít vážně toho usouzeného klauna s největší kocovinou, jakou kdy v životě viděl.

„Že vím co?“

„Především pravdu o J a J.“

„Hrome, ale jakou pravdu?“

Ten ubožák se na něj díval se zděšením, jako by se ptal, proč před ním náhle Maigret dělá tajnosti.

„Že Joseph, ten s klarinetem, byl manželem nebo milencem Jessie. Vy to dobře víte.“

„Opravdu?“

„A že měli dítě.“

„Prosím?“

„Jose Mac Gilla. Ostatně o tom svědčí křestní jméno Jos. I data souhlasí. Sám jsem vás viděl počítat. Maura, tedy Little John, byl také zamilovaný a byl žárlivý. Zabil Josepha. Možná, že potom zabil i Jessii. Ledaže by zemřela zármutkem.“

Komisař se nyní díval na svého klauna s překvapením. Co ho nejvíce udivovalo, bylo, že viděl poručíka Lewise, jak si horečně dělá poznámky.

„Když později Little John vydělal peníze, měl výčitky a začal se zabývat dítětem, ale aniž by se šel na něj podívat.

Naopak. Poslal ho do Kanady v péči jisté paní Mac Gillové. A chlapec, který přijal jméno staré Skotky, ignoroval jméno toho, kdo ho živil.“

„Pokračuj,“ povzdychl si Maigret rezignovaně a poprvé Dexterovi tykal.

„Vy to víte lépe nežli já. Všechno jsem tedy vyprávěl. Bylo třeba si vysloužit těch pět set dolarů, chápete? Protože jsem měl přece jenom nějakou čest.

Little John se také oženil. Každopádně měl dítě, které nechával vzdělávat v Evropě.

Paní Mac Gillová je mrtvá. Nebo od ní Jos odešel, ale to jste mi neřikal. Jenomže tu noc jsem dělal, jako byste si tím byl jistý.

Pokračovali a dávali mi velké sklenice whisky. Já jsem se tolik styděl, věřte mi, že jsem raději už chtěl být u konce.

Ve 169. ulici byl krejčí, který o všem věděl a který možná byl přítomen u zločinu.

Jos Mac Gill se s ním sešel, nevím jak, bezpochyby náhodou. A tak se dozvěděl pravdu o Little Johnovi.“

Nyní Maigret začal blaženě kouřit svou dýmku jako člověk, kterému dítě vypráví příjemnou historku.

„Pokračuj!“

„Mac Gill se spojil s pochybnými typky, s těmi z dnešní noci. A oni se rozhodli společně Little Johna vydírat.

A Little John měl strach.

Když se dozvěděli, že jeho syn přijíždí z Evropy, chtěli ještě více a unesli Jeana Mauru při příjezdu lodě. Nemohl jsem jim říct, jak se Jean Maura znovu objevil v Saint Regisu. Možná, že Little John vysolil velkou částku peněz. Možná, protože není hloupý, objevil místo, kde mladého muže hledali. Ujistil jsem je, že vy byste měl všechno vědět.“

„A že je nechám zatknout?“ zeptal se Maigret a zdvihl se.

„Už si nevzpomínám. Myslím, že ano. Ale že vy nevíte jistě, že to byli oni.“

„Kdo oni?“

„Ti, kteří mi dali pět set dolarů.“

„Kdo oni a co udělali?“

„Že zabili starého Angelina vozem. Protože Mac Gill se dozvěděl, že to chcete odhalit. Tak. A teď mne můžete zatknout.“

Maigret musel odvrátit hlavu, aby skryl úsměv, zatímco poručík zůstal vážný jako papež.

„Co odpověděli?“

„Strčili mě do auta. Myslel jsem, že mě chtějí na nějakém opuštěném místě zabít. To by jim umožnilo vzít si zpět těch pět set dolarů. Ale oni mne vyložili zase naproti City Hall a řekli mi...“

„Co řekli?“

„Jdi spát, blbče! Co chcete nyní dělat?“

„Říct vám stejnou věc.“

„Jak?“

„Říkám vám: Jděte spát! To je všechno.“

„Předpokládám, že se již nemám vracet?“

„Naopak.“

„Vy mě ještě potřebujete?“

„Může být.“

„Protože v tom případě...“

Zašilhal k pěti stům dolarům a vzdychl:

„Nenechal jsem si ani cent. Nemohl bych si zaplatit ani podzemní dráhu, abych se vrátil domů. Dnes od vás nežádám pět dolarů jako obvykle, ale dolar. Nyní, když jsem darebák...“

„Co si o tom myslíte, poručíku?“

Místo toho, aby se rozesmál, jak to měl chuť udělat Maigret, O'Brienův kolega vážně rozjímal nad svými poznámkami a řekl: „To není Mac Gill, kdo nechal unést Jeana Mauru.“

„Přísámbůh!“

„Vy to víte?“

„Jsem o tom přesvědčen.“

„My máme jistotu.“

A vypadal, jako kdyby získal bod, děláje rozlišení mezi americkou jistotou a francouzským přesvědčením.

„Mladý Maura byl odveden osobou, která mu předala dopis jeho otce.“

„Já vím.“

„Ale my také víme, kam toho mladého muže odvedl. Do vilky v Connecticutu, která patří Maurovi, ale kam již několik let nevšel.“

„To je docela možné.“

„To je jisté. Máme o tom důkazy.“

„A byl to jeho otec, který ho opět nechal přivést k sobě do Saint Regisu.“

„Jak to víte?“

„Hádám.“

„My nehádáme. Táž osoba přišla vyhledat mladého Jeana Mauru o dva dny později.“

„Což znamená,“ mumlal si Maigret, spokojeně popotahuje ze své dýmky, „že měl důvod nechat ty dva dny mladého muže mimo oběh.“

Poručík se na něj díval s komickým překvapením.

„Mohlo by se stavět na shodě okolností,“ pokračoval komisař. „Na tom, že se mladý muž objevil až po smrti starého Angelina.“

„A vy z toho dedukujete?“

„Nic. Váš kolega O'Brien vám řekne, že nikdy nedělám dedukce. Dodá dokonce s určitou zlomyslností, že ani nikdy nemyslím. Vy myslíte?“

Maigret se ptal, zda nezašel příliš daleko, ale Lewis po chvilce přemýšlení odpověděl:

„Někdy. Když mám po ruce dostatečné údaje.“

„V této chvíli ještě není třeba přemýšlet.“

„Jaký je váš názor na povídání Ronalda Dextera? Je to Dexter, není-liž pravda?“

„Nemám ještě názor. Ohromně mě to pobavilo.“

„Ale je přesný a data se shodují.“

„O tom jsem přesvědčen. Shodují se také s odjezdem Maury do Evropy.“

„Co tím chcete říct?“

„Že Jos Mac Gill se narodil měsíc před návratem Little Johna z Bayonnu. A na druhou stranu, že se narodil osm a půl měsíce po jeho odjezdu.“

„Takže?“

„Takže to mohl být stejně dobře syn jednoho jako druhého. Můžeme si vybrat, jak vidíte. Je to velmi praktické.“

Maigret tím nic nedokazoval. Scéna klauna s kocovinou ho pobavila a chování suchara poručíka Lewise bylo dobré, jen aby podporovalo tento stav jeho ducha.

„Dal jsem příkazy vyhledat všechna úmrtí v této době, která by se mohla vztahovat k Josephu Daumaleovi a Jessii.“

A Maigret zuřivě:

„Za předpokladu, že jsou mrtví.“

„Kde by byli?“

„Kde je nějakých tři sta nájemníků, kteří bydleli ve stejném domě ve 169. ulici?“

„Kdyby byl Joseph Daumale živý...“

„Ano?“

„Pravděpodobně by se zabýval svým synem.“

„Za předpokladu, že se jedná o jeho syna.“

„Našel by se ve stopách Little Johna.“

„Proč? Cožpak lidé, kteří spolu začínali a dělali spolu hudební číslo v kabaretech, jsou spolu svázáni na celý život?“

„A Jessie?“

„Všimněte si, že si nemyslím, že není mrtvá, ani že Daumale není mrtev. Ale jeden může docela dobře natáhnout brka v Paříži nebo Carpentrasu a druhá se může nacházet v útulku pro staré ženy. A opak je také možný.“

„Zdá se mi, komisaři, že to nemyslíte vážně.“

„Stěží.“

„Sledujte mé úvahy.“

„Protože jste uvažoval?“

„Celou noc. My máme na začátku před dvaceti osmi lety tři osoby.“

„Tři J.“

„Jak?“

„Říkám: tři J. Tak je nazýváme.“

„Kdo my?“

„Jasnovidka a bývalý cirkusák.“

„K tomu: Nechal jsem je hlídat, jak jste si přál. Dosud se nic nepříhodovalo.“

„A patrně se také nic nestane, nyní, když klaun podle svého vyjádření zradil. Byli jsme u tři J... Joachim, Joseph a Jessie. Jsou tu, jak říkáte, tři osoby a čtvrtá, která se zaživa jmenovala Angelino Giacomi.“

„Přesně.“

Začal si znovu dělat poznámky. Byla to mánie.

„A dnes...“

„A dnes,“ pospíšil si zasáhnout Američan, „dnes se znovu nacházíme před třemi osobami.“

„Ale ty nejsou stejné. Nejprve Joachim, který se postupem času stal Little Johnem, Mac Gill a další mladý muž, který je nepopíratelně synem Maury. Čtvrtá osoba, Angelino, existoval ještě před dvěma dny, ale bezpochyby pro zjednodušení problému byl zabit.“

„Pro zjednodušení problému?“

„Promiňte mi... Tři osoby před osmadvaceti lety a tři osoby dnes. Jinak řečeno, ti dva, kteří patřili do bývalého družstva, byli nahrazeni.“

„A Maura vypadá, jako by žil pod terorem svého tak řečeného sekretáře Mac Gilla.“

„Myslíte?“

„Kapitán O'Brien mi sdělil, že je to také vaše přesvědčení.“

„Myslím, že jsem se mu svěřil, že Mac Gill byl plný sebedůvěry a často si bral slovo místo svého šéfa.“

„To je jedno a totéž.“

„Ne tak docela.“

„Věřil jsem, když jsem dopoledne přišel, že mi řeknete se vši upřímností, co si myslíte o této aféře. Kapitán se mi svěřil...“

„Mluvil ještě o mých dojmech?“

„Ne. Ale o svých. Svěřil mi své přesvědčení, že máte nějakou myšlenku, která by mohla být dobrá. Doufal jsem, že konfrontací vašich a mých názorů...“

„Bychom se dostali k řešení? Slyšel jste mého dvorního klauna.“

„Vy myslíte všechno, co říkal?“

„Ale vůbec ne.“

„Myslíte, že se mýlil?“

„Vyprávěl krásný román, který je skoro románem lásky... V tuhle hodinu Little John, Mac Gill a možná ještě někteří další musí být rozrušeni.“

„Mám o tom důkaz.“

„Můžete mi ho dát?“

„Dnes ráno zajistil Mac Gill kabinu první třídy na parníku, který odplouvá ve čtyři hodiny do Francie. Na jméno Jean Maura.“

„To je dost přirozené, nemyslíte? Ten mladý muž, který uprostřed studií opustí náhle Paříž a univerzitu, aby přikvačil do New Yorku, kde jeho otec myslí, že zde nemá co dělat. Pošlou ho tedy tam, odkud přišel.“

„To je jenom názor.“

„Vidíte, můj drahý poručíku, já plně chápu vaše zklamání. Oni vám neprávem opakovali, že jsem inteligentní člověk, který během své kariéry rozluštil určitý počet kriminálních problémů. Můj přítel O'Brien, který rád pěstuje ironii, musel trochu přehánět. Protože přímo: nejsem inteligentní.“

Bylo legrační vidět policistu uraženého, jako by se mu Maigret vysmíval, ale ten nebyl nikdy tak upřímný.

„Secundo: nepokouším se nikdy si udělat představu o nějaké události, dokud neskončí. Jste ženatý?“

„Ale ano.“

Lewis byl zmaten touto nečekanou otázkou.

„Bezpochyby už léta. A jsem si jistý, že jste přesvědčen, že vaše žena vám často nerozumí.“

„To se skutečně stává.“

„A na druhé straně vaše žena má stejné přesvědčení o vás. Přesto žijete spolu, trávíte společně večery, spíte ve stejné posteli, děláte děti. Před čtrnácti dny jsem nikdy neslyšel mluvit o Jeanu Maurovi ani Little Johnovi. Před čtyřmi dny jsem dokonce nevěděl o existenci Jose Mac Gilla a teprve včera mi u starého bezvládného pána řekla jasnovidka o nějaké Jessii.“

A vy byste chtěl, abych měl přesný názor na každého z nich?

Plavu, poručíku. Bezpochyby plaveme oba. Jenomže vy plavete proti proudu, chcete plavat v určitém směru, zatímco já se nechávám unášet proudem a jenom se tu a tam se pověsím na nějakou větev, kterou mímám.

Čekám na telegramy z Francie. O'Brien vám o nich asi říkal. Čekám také jako vy na výsledky pátrání, které vaši muži podnikli ve věci úmrtí, povolení k šatku a tak dále.

A čekaje, nic nevím.

V kolik hodin odplouvá ten parník do Francie?“

„Vy se chcete také nalodit?“

„Ani v nejmenším, ačkoliv by to asi bylo to nejmoudřejší. Je krásně. Je to můj první slunečný den v New Yorku. To mě nutí si vyjít na procházku a asistovat při odjezdu Jeana Maury a nemrzelo by mne stisk ruky toho chlapce, se kterým jsem podnikl roztomilou plavbu.“

Zdvihl se, hledal svůj klobouk a převlečník a zklamaný policista zavíral nerad svůj zápisník a strkal ho do kapsy.

„Půjdem na aperitiv?“

„Nezlobte se, že odmítnu, ale nikdy nepiji alkohol.“

Malý plamínek v Maigretových očích. Málem by řekl, ale včas se zarazil:

– Na to bych přísahal.

Vida! Můj Sicilan již není na stráži. Musí si myslet, když nyní Dexter dostal také svůj podíl, že už není třeba hlídat mé odchody a příchody.

„Mám tady svůj vůz, komisaři... Mám vás někam zavést?“

„Ne, děkuji.“

Měl chuť kráčet. Došel na Broadway a do nějaké ulice, kde doufal, že nalezne Donkey Bar. Již myslel, že se zmýlil, ale konečně rozpoznal fasádu a vstoupil do sálu, v tuto hodinu téměř prázdného.

Na konci pultu, přece, byl novinář se zažloutlými zuby, na kterého se Mac Gill a detektiv-boxer obrátili ten první den, a psal nějaký článek, usrkáváje dvojitou whisky.

Zdvihl hlavu, poznal Maigreta, udělal nepěknou grimasu a nakonec ho kývnutím hlavy pozdravil.

„Pivo!“ objednal si Maigret, protože ve vzduchu již bylo cítit jaro a to u něj vyvolávalo žízeň. Ochutnal ho jako pokojný člověk, který má za sebou dlouhé hodiny toulek.

VIII.

Ještě před rokem se o Maigretovi na Zlatnickém nábřeží v takových chvílích říkalo:

Už je to tady. Šéf je v transu.

A neuctivý Torrence, ten, který nejméně pečoval o Maigretův kult, říkal neomaleně:

Šéf se v tom koupe.

V transu nebo se v tom koupe byl v každém případě stav, který Maigretovi spolupracovníci viděli přicházet s ulehčením. Snažili se ho předvídat z malých předběžných znamení, ještě před Maigretovou chvílí, předtím, než krize vypukne.

Co by si asi nějaký Lewis myslel o chování svého francouzského kolegy během hodin, které budou následovat? Nepochopil by, to bylo osudové, a asi by se na něj díval s určitou útrpností. Byl by sám kapitán O'Brien, s jemnou ironií pod těžkým zevnějškem, schopen sledovat komisaře až tam?

Odehrálo se to dosti zvláštním způsobem. Maigret neměl nikdy chuť dělat nějaké analýzy, a přece ho nakonec slyšeli vyprávět případ s nesčetnými detaily.

Během dnů a někdy i týdnů se brodil případem, dělal, co měl dělat, nic víc, dával příkazy, informoval se o těch i oněch věcech s výrazem, jako by se jen uboze zajímal o pátrání, a někdy, jako by se o ně nezajímal vůbec.

Trvalo to, dokud se problém v průběhu času jevil jen jako problém teoretický. Ten muž byl zabit za určitých okolností. Ten nebo onen jsou podezřelí.

Ti lidé ho v podstatě nezajímal. Nezajímal ho ještě.

Potom náhle, zpravidla ve chvíli, kdy to bylo nejméně očekáváno, když se zdálo, že jej odrazuje složitost jeho úkolu, došlo k uvolnění.

Kdo to tvrdil, že v této chvíli ztěžkl? Nebyl to bývalý policejní ředitel, který ho léta viděl pracovat? Byl to jen vtip, ale blížil se pravdě. Maigret najednou vypadal silněji a jako by víc vážil. Měl jiný způsob, jak tiskl dýmku mezi zuby, kouřil ji malými a velmi krátkými tahy, díval se kolem sebe skoro potměšile, ačkoliv ve skutečnosti byl zcela zaujat svou vnitřní aktivitou.

V úhrnu to značilo, že osoby dramatu k němu přicházely, procházely jím a přestaly být jenom figurkami na šachovnici, loutkami, a staly se lidmi.

A těm lidem se Maigret dostával pod kůži. Byl tím jako posedlý. Cožpak nebyl schopen myslet, žít a trpět jako ti lidé?

Takový jedinec v určité chvíli svého života, za určitých podmínek, reaguje určitým způsobem a jednalo se pouze o to, proniknout k podstatě a ztotožnit se s ním.

Jenomže to nebylo vědomé. Maigret si to někdy ani neuvědomoval. Věřil například, že je stále týměž Maigretem, zatímco zcela sám obědval u stolu. Jenže kdyby se podíval na svůj obličej v zrcadle, byl by překvapen některými z grimas Little Johna. Mezi jiným tou, kterou měl bývalý houslista ve svém apartmá ve chvíli, kdy přecházeje z té ubohé místnůstky, která byla zařízená jako úkryt, se poprvé podíval pootevřenými dveřmi na komisaře.

Byl to strach? Nebo přijetí osudové nevyhnutelnosti?

Týž Little John, kráčející k oknu v těžkých chvílích, roztahující závěs nervózní rukou, dívající se kolem ve chvíli, kdy Mac Gill přebíral automaticky řízení operací.

Nestačilo se rozhodnout: Little John je takový nebo onaký.

Bylo potřebí ho pocítit. Bylo třeba stát se Little Johnem. Proč najednou, když krácel po ulici a potom když se nechal odvézt taxíkem do doků, pro něj přestal existovat vnější svět?

Byl tady někdejší Little John, ten který přišel z Francie na palubě Aquitanie s houslemi v podpaží, v doprovodu Josepha, klarinetisty. Dále Little John, který se během své ubohé cesty po státech Jihu dělil o svůj oběd s hubenou a neudrživou dívkou, s nějakou Jessií, která se živila odběrem částí dvou obědů.

Stěží si všiml dvou policistů, které poznal na přístavní hrázi. Neurčitě se usmál. Bylo zřejmé, že je poslal poručík Lewis, protože Lewis konal své povolání řádně; nedalo se na něj proto zlobit.

Pouhou čtvrt hodinku před odplutím lodi zastavila dlouhá limuzína naproti celnici a Mac Gill vyskočil ven první, potom

Jean Maura, oblečený do světlého tvídového kompletu, který si musel koupit v New Yorku, a konečně Little John, který, jak se zdá, se rozhodl jednou provždy pro námořnickou modř a černou barvu u svých obleků. Maigret se neskryval. Tři muži museli přejít okolo něho. Jejich reakce byly rozdílné. Mac Gill, který kráčet první a nesl Jeanův lehký cestovní pytel, srahl obočí a potom, možná z chvástavosti, naznačil usklíbnutí. Jean Maura váhal, podíval se na svého otce, udělal několik kroků ke komisaři a stiskl mu ruku. „Vy se nevrátíte do Francie?... Prosím vás ještě jednou o prominutí... Měl jste odcestovat lodí se mnou... O nic nejde... Choval jsem se jako hlupák...“

„Ale ano.“

„Děkuji, komisaři.“ Co se týče Little Johna, pokračoval ve své cestě a opodál se zastavil a pozdravil Maigreta, prostě, bez okázalosti.

Komisař ho vždy viděl jen v jeho bytě. Trochu ho překvapilo, když ho našel venku, že je menší, než se domníval. A také shledal, že je mnohem starší, mnohem poznamenanější životem. Bylo tomu tak i dříve? Bylo to jako závoj, který ležel na muži s kdysi zázračnou energií.

Poslední pasažéři vstupovali na palubu. Rodiče a přátelé zůstali se zakloněnou hlavou seřazeni na molu. Několik Angličanů podle svého zvyku posílalo papírové hady přes zábradlí a ti, co odplovali, je vážně drželi. Komisař spatřil Jeana Mauru na můstku první třídy. Viděl jej odspodu a jednu chvíli se mu zdálo, že nevidí syna, ale otce, zdálo se mu, že není přítomen dnešnímu nalodování, ale tomu někdejšímu, kdy Joachim Maura odjížděl do Francie, kde měl zůstat skoro deset měsíců.

Joachim Maura ale necestoval první třídou, nýbrž třetí. Přišel sám až do doků? Neměl také dvě osoby na břehu?

Maigret je mimovolně hledal očima, představoval si klarinetistu a Jessii, kteří čekali jako on s nosem vzhůru, aby viděli pohybující se lodní bok, když se odpoutával od mola.

Potom... Potom oba odešli... Vzal Joseph Jessii za ruku? Nebo to byla Jessie, kdo se bezděčně zavěsil do Josepha? Plakala? Řekl jí: On se brzy vrátí?

V každém případě zůstali sami dva v New Yorku a Joachim stojící na palubě viděl Ameriku stále se zmenšovat, až se utopila ve večerní mlze.

Tentokrát zůstaly také dvě osoby, Little John a Mac Gill. Odešli společně stejným krokem k autu, které na ně čekalo. Mac Gill otevřel dvířka a ustoupil.

Nebylo třeba postupovat příliš rychle, jak si to přál poručík Lewis. Nebylo třeba utíkat za pravdou, kterou chtěli odhalit, nýbrž se nechat prosytit čistou a prostou pravdou.

Proto se Maigret s rukama v kapsách obrátil do čtvrti, kterou neznal. V myšlenkách sledoval Jessii a Josepha v podzemní dráze. Existovala vlastně v té době podzemní dráha? Pravděpodobně ano. Museli se ihned vrátit do domu na 169. ulici. Rozloučili se tam na odpočívadle? Cožpak Joseph neutěšoval svou společnici?

Proč dřívější vzpomínka zasáhla nyní komisaře? Ve chvíli, kdy se událost stala, jí nevěnoval pozornost.

V poledne již dlouze upíjel ze svého piva v Donkey Baru. Objednal si druhou sklenici, protože bylo dobré. Ve chvíli, kdy odcházel, novinář se zkaženými zuby, Parson, zdvihl hlavu a prohodil:

„Krásný den, pane komisaři Maigrete!“

Řekl to francouzsky, ale se silným akcentem, a vyslovoval Mégréte. Měl nepříjemný hlas, ostrý a jako řezavý, s pepickou nebo spíše zlou intonací.

Byla to trpkost, vzpoura, jisté seknutí. Maigret se na něj podíval s překvapením. Zamumlal neurčitý pozdrav, vyšel a více na to nemyslel.

A náhle si vzpomněl, že když přišel poprvé do Donkey Baru v doprovodu Mac Gilla a jeho detektiva se žvýkačkou, nikdo nevyslovil jeho jméno. Parson mu také neřekl, že umí francouzsky.

Nemělo to patrně žádnou důležitost. Maigret se tím nezdržoval. A přece se ten detail zařadil sám od sebe do kupy jeho podvědomých vjemů.

Když se ocitl na Times Square, podíval se bezděčně na Times Square Building, vystupující na horizontu. Připomněl si, že v tomto mrakodrapu má Little John své kanceláře.

Vstoupil. Nic zvláštního nehledal. Ale neznal z dnešního Little Johna nic než jeho intimní prostředí v Saint Regisu. Proč se nepodívat na jiné?

Hledal a našel na tabuli nápis Automatics Records Co a rychlovýtah ho dovezl do 42. patra.

Bylo to banální. Nebylo tu nic k vidění. Všechny ty automatické hudební skříně, skříně na sny, které stály ve většině barů a restaurací, byly propojeny sem. Sem se sbíhaly, alespoň účtně, všechny stovky tisíc pěticentových mincí, vybrané ze skříní, a tady se proměňovaly na účet v bance a v akcie. Tady se všechno vedlo ve velkých účetních knihách.

Na prosklených dveřích četl:

Generální manažer: John Maura.

Ostatní zasklené dveře, očíslované, se jmény celého šlábu a konečně obrovská kancelářská místnost s kovovými pracovními stoly, s modravými světly, kde pracovala dobrá stovka úředníků a úřednic.

Ptali se ho, co si přeje, a on klidně odpověděl, pootáčeje se a se skloněnou dýmku:

„Nic.“

Docela prostě si jenom věci uvědomit. Copak to poručík Lewis nechápal?

Kráčel znovu ulicí, zastavil se váhavě před barem a pokrčil rameny. Proč ne? Nevadilo mu to v tuhle dobu a nebude plakat jako Ronald Dexter. Docela sám v rohu u barového pultu vyprázdnil naráz dvě sklinky alkoholu, zaplatil a vyšel. Joseph a Jessie byli bohužel sami deset měsíců v domě na 169. ulici, naproti dílně krejčího.

Co ho to popadlo, že náhle vyslovil nahlas silným hlasem, až přiměl chodce se otočit:

„Ne.“

Myslel na starého Angelina, na hanebnou smrt, a řekl ne, protože si byl jist, aniž by věděl proč, že se to nepříhodilo, jak si to Lewis představoval.

Bylo tu něco, co nesesedělo. Viděl znovu Little Johna a Mac Gilla vracet se k černé limuzíně, která na ně čekala, a opakoval si sám pro sebe:

„Ne.“

Bylo ta ohromně prosté. Události si mohou dovolit ten přepych být komplikované, nebo se jen takové zdát. Ale lidé jsou vždycky prostší, než si kdo představuje.

Dokonce i Little John... Dokonce i Mac Gill...

Jenom aby se dala ta jednoduchost pochopit, bylo třeba jít do hloubky a ne se spokojit s povrchním pohledem.

„Taxi!“

Zapomněl, že je v New Yorku, a začal mluvit na vyjeveného šoféra francouzsky. Omluvil se za to a dal mu v angličtině adresu jasnovídky.

Potřeboval jí položit otázku. Jen jednu jedinou.

Bydlela také v Greenwich Village a komisař byl dosti překvapen, že nachází pěkný čtyřpatrový měšťanský dům s čistým schodištěm, pokrytým kobercem a s rohožkami u dveří.

Madame Lucile, jasnovídky.

Schůzky pouze po dohodě.

Zazvonil a zvonění na druhé straně dveří se vracelo zdušeným zvukem, jako u starých lidí. Potom tlumené kroky, váhání a konečně velmi lehký hluk západky, kterou někdo opatrně odsouvá.

Dveře se stěží pootevřely a škvírou ho pozorovalo oko. Maigret se proti své vůli usmál a řekl:

„To jsem já.“

„Oh, omlouvám se, nepoznala jsem vás, protože v tuto dobu nemám schůzky, ptala jsem se, kdo by to mohl přijít...“

Vstupte... Promiňte, že vám otevírám sama, ale služka je právě na nákupech.“

Určitě neměla služku, ale to nebylo důležité. Byla tu skoro tma a žádná lampa nebyla rozsvícená. Křeslo stálo naproti anglickým kamnům s hořícím uhlím.

Atmosféra byla měkká a teplá, trochu fádní. Madame Lucile chodila od jednoho vypínače k druhému a světla pod neměnně růžovými nebo modrými stínidly se rozsvěcovala.

„Posadte se, máte nějaké nové zprávy o svém bratrovi?“ Maigret již zapomněl na tu historku s bratrem, kterou klaun vyprávěl, aby obměkčil Germaina a jeho starou přítelkyni. Díval se překvapeně kolem sebe, protože místo starých krámů, které si tu představoval, uviděl malý salon z doby Ludníka XVI., který mu tolik připomínal podobné salony v Passy nebo Auteuil.

Jenom s nadměrným a neobratným naličením dodávala tato žena místnosti cosi dvojsmyslného. Její tvář pod vrstvou krému a pudru byla bleďá jako měsíc, s krvácející růží na rtech, s dlouhými řasami jako u panenky.

„Hodně jsem na vás myslela a na mé dávné kamarády J a J.“

„O nich jsem vám chtěl položit jednu otázku.“

„Víte, jsem si skoro jista... Vzpomínáte, že jste mi položil otázku, kdo z těch dvou byl do Jessie zamilovaný... Myslím nyní, když se vracím v myšlenkách zpět, že to byli oba.“

Na to Maigret vůbec nedbal.

„To, co bych chtěl vědět, madam, je... Počkejte... Byl bych rád, kdybyste pochopila sled mých myšlenek... Je vzácné, že dva mladí lidé stejného věku, co vyšli skoro ze stejného prostředí, vlastní stejnou vitalitu, stejnou sílu charakteru, chcete-li... Ale je stále jeden, který je o krok pozadu. Připusťme ještě, že jeden je vždycky šéfem... Počkejte...“

V tom případě existuje pro druhého jiné chování, které závisí na charakteru. Někteří se podrobují nadvládě svého přítele a tuto nadvládu i vyhledávají... Jiní naopak při každé příležitosti revoltují...“

Vidíte, že má otázka je dost choulostivá. Nepospíchejte s odpovědí. Žila jste s nimi skoro rok... Který z těch dvou po sobě zanechal živou vzpomínku?“

„Houslista,“ odpověděla bez zaváhání.

„Tedy Joachim, blondák s dlouhými vlasy a velmi hubeným obličejem?“

„Ano, ale přesto nebyl vždy milý.“

„Co tím chcete říct?“

„Nemohla bych to upřesnit. Je to jenom takový dojem... Podívejte! J a J nebyli než posledním číslem v programu, že? Robson a já jsme byli hvězdy... V takových případech existuje určitá hierarchie. Se zavazadly, například... Dobře!“

Houslista se mi nikdy nenabídl, že mi pomůže se zavazadly.“

„Zatímco ten druhý?“

„Dělal to několikrát... Byl zdvořilejší, lépe vychovaný...“

„Joseph?“

„Ano... Ten s klarinetem... A přece! Můj bože! Jak je to těžké vysvětlit! Joachim nebyl vždy ve stejné náladě... Jednou byl kouzelný s jemnou laskavostí; druhý den na vás ani nepromluvil. Myslím, že byl velmi hrdý a že stávající situaci trpěl. Joseph ji naopak přijímal s úsměvem. Ale říkám něco špatně. Protože on se nesmál často.“

„Byl to smutný člověk?“

„Také ne! Dělal věci správně, přiměřeně, co nejlépe, ale nic víc. Mohl být požádán, aby pomohl strojníkovi nebo aby zastoupil nápovědu, a on vyhověl; ten druhý se stavěl na zadní. To chci říct. Přestože byl nepoddajný, dávala jsem přednost Joachimovi.“

„Děkuji vám.“

„Nevezmete si šálek čaje? Nechcete, abych se pokusila vám ještě pomoci?“

Pronášela ta slova se zvláštním ostychem a Maigret to ihned nepochopil.

„Mohla bych se pokusit vám hádat?“

Nyní si uvědomil, že je u jasnovídky, třeba z dobroty srdce, aby ji nezklamal, chtěl souhlasit s konzultací.

Ale ne! Neměl odvahu asistovat při jejích komediích, slyšet znovu její umírající hlas a otázky, které pokládala svému mrtvému Robsonovi.

„Vrátím se, madam... Nezlobte se na mě, ale dnes nemám čas.“

„Rozumím“

„Ale ne...“

Vzhůru! Chytil se do vlastních lží. Byl zkroušený, že zanechává tak špatný dojem, ale nemohl nic jiného dělat.

„Doufám, že svého bratra najdete.“

Vida! Dole před domem byl muž, kterého si nevšiml, když vstupoval, a který ho upřeně pozoroval. Bezpochyby jeden z Lewisových detektivů. Byla jeho přítomnost ještě nutná?

Nechal se znovu odvézt na Broadway. Stala se již jeho domovským přístavem a začal se tam vracet. Zabrousil bez váhání do Donkey Baru.

Musel napřed telefonovat. Ale zejména měl chuť, i když bez zjevného důvodu, vidět znovu toho novináře se skřípavým hlasem a věděl, že v tuto dobu bude již opilý.

„Dobrý den, pane Mégréte.“

Parson nebyl sám. Byl obklopen třemi nebo čtyřmi týpkami, které právě rozesmál svým dobrým vtipkem.

„Napijete se s námi skotské?“ pokračoval francouzsky. „Je pravda, že ve Francii nemáte rádi whisky? Koňak, pane komisaři soudní policie na odpočinku?“

Chtěl být komický. Věděl nebo věřil, že je středem pozornosti celého baru, ale ve skutečnosti si ho všímalo jen málo lidí.

„Francie je krásná země, že?“

Maigret zaváhal, odložil své telefonování na později a přilepil se na barový pult vedle Parsona.

„Znáte ji?“

„Žil jsem tam dva roky.“

„V Paříži?“

„Veselé Paříž, ano... a v Lille, v Marseille, v Nice... Azurové pobřeží, že?“

Vyprávěl tohle všechno zlomyslně, jako by samotná slova mohla mít význam jenom pro něho.

Jestliže Dexter byl smutný opilec, Parson byl zlomyslný, agresivní.

Věděl o sobě, že je hubený a ošklivý, špinavý, věděl o sobě, že je nenáviděný a opovržen hodný a zlobil se na celý svět, který v této chvíli vzal na sebe podobu toho mírného Maigreta, který jej pozoroval velkýma klidnýma očima, jako by se díval na mouchu, poblázněnou bouřkou.

„Vsadím se, že až se vrátíte do své krásné Francie, budete vyprávět o Americe a Američanech jenom špatné věci...“

Všichni Francouzi jsou takoví... A budete vyprávět, že New York je plný gangsterů...

Ha! Ha! Jenže zapomínáte dodat, že většinou přišli z Evropy.“ Vybuchl zlým smíchem a vystrčil svůj ukazováček proti Maigretovi.

„Zapomínáte také dodat, že v Paříži je více gangsterů než tady... Jenomže ti vaši buržoazní měšťáčtí gangsteři... Mají ženy a děti... A někdy jsou i vyznamenáváni... Ha! Ha! Ještě jednou, Bobe! Brandy pro pana Mégréta, který nemá rád whisky!“

Ale vida! Kdy se tam vrátíte, do Evropy?“ Díval se na své společníky s chytráckým výrazem, hrdý, že vrhl tuto otázku naplno do komisařova obličej.

„Co? Jste si jistý, že se tam vrátíte? Předpokládáme, že zdejší gangsteři to nechtějí. Co? Vy věříte, že ten skvělý O'Brien a čestný pan Lewis něco zmohou?“

„Vy jste nebyl na lodi při odjezdu Jeana Maury?“ zeptal se komisař s uvolněným pohledem.

„Bylo tam dost lidí i beze mne, co? Na vaše zdraví, pane Mégréte... Na zdraví pařížské policie.“

A ta poslední slova se mu zdála být tak legrační, že se doslova válel smíchy.

„Rozhodně až budete odjíždět, přijdu na loď a požádám vás o interview...“

Slavný komisař Maigret prohlašuje našemu skvělému spolupracovníku Parsonovi, že je velmi spokojen se svými kontakty s federální policií a...

Dva muži, kteří tvořili hlouček okolo Parsona, beze slova odešli, a zvláštní věc, když je viděl odcházet, neřekl ani slovo, ani nebyl překvapen.

V té chvíli Maigret litoval, že nemá k dispozici někoho, kdo by je sledoval.

„Ještě skleničku, pane Mégréte?... Podívejte se, je třeba toho využít, když už je tady člověk kvůli pití... Podívejte se dobře na tento barový pult... Tisíce a tisíce lidí tu dřelo lokty, jako to právě děláme my... Byli i tací, kteří odmítli svoji poslední whisky se slovy:

„Zítřka.“

A nazítřka už tady nebyli, aby se napili.

Závěr: Škoda každé ztracené skotské. Když jsem byl ve Francii, měl jsem vždycky lístek s adresou svého hotelu přišpendlený na převlečníku. Tak alespoň lidé věděli, kam mne dopravit... Vy nemáte svůj štítek?

Je to docela praktické, dokonce i pro márnici, protože to zkrátí formalitu... Kam jdete?... Odmítáte poslední drink?“

Maigret toho měl prostě dost. Podíval se do výsměšných žurnalistových očí a odešel.

„Na shledanou,“ utrousil.

„Nebo sbohem,“ odpověděl ten druhý.

Místo telefonování z kabiny v Donkey Baru dal přednost návratu pěšky do hotelu. Měl ve své přihrádce telegram, ale otevřel ho, až když vstoupil do pokoje. A i tam, z určité rozmarnosti, položil obálku na stůl a začal vytáčet telefonní číslo.

„Haló! Poručík Lewis? Tady Maigret... Našel jste nějakou stopu ohledně svatebního povolení? Ano... Jaké datum... Okamžik. Na jméno John Maura a Jessie Dewey? Ano... Jak?... Narozená v New Yorku... Dobře... Datum? Nerozumím dobře...“

Především rozuměl mnohem méně anglicky v telefonu než při obyčejném rozhovoru. A navíc, poručík Lewis mu vysvětloval dosti složité věci.

„Dobře... Říkáte, že povolení bylo vyzdvihnuto v City Hall... Radnice v New Yorku?... Dobře... Čtyři dny před odjezdem Little Johna do Evropy. A co tedy?... Jak... To nedokazuje, že se vzali?...“

To bylo něco, čemu dobře nerozuměl.

„Můžete mít svatební povolení, ale nemusíte ho využít? Jak pak v tom případě víte, že jsou manželé?... Co?... Mohl by nám to říct jenom Little John? Nebo svědkové... Nebo osoba, která nyní má to sňatkové povolení?... Je to mnohem snazší u nás, samozřejmě... Ano... Myslím, že to nemá význam... Říkám: Myslím, že to nemá význam... Ať už se vzali, nebo ne... Jak?... Ujist'ťuji vás, že žádné nové informace nemám... Jenom jsem se tak procházel... Řekl mi docela prostě na shledanou... Řekl, že mu je líto, že se nevracím s ním... Předpokládám, že nyní, když máte Jessiino příjmení, budete moct... Ano... Vaši muži již na tom pracují? Špatně vám rozumím. Nenašli stopy po pohřbu? To nic neznamená, pravda? Lidé vždycky neumírají v posteli...“

Ale ne, milý poručíku, neprotiřečím si... Řekl jsem vám ráno, že osoby, které se nenajdou, se nemusí nezbytně odebrat na věčnost... Okamžik... Chcete ještě chvilku zůstat u aparátu? Právě jsem dostal telegram z Francie jako odpověď na mou žádost o informace... Ještě jsem jej neotevřel. Ale ne! Chtěl jsem vás mít nejdříve na drátě.“

Položil sluchátko a roztrhl obálku telegramu, který byl velmi dlouhý a v podstatě říkal:

Joachim Jean-Marie Maura, narozen v Bayonne dne... Syn nejvýznamnějšího obchodníka se železem. Ztratil brzy matku... Studoval na lyceu. Hudební studia. Konzervatoř v Bordeaux. První cena v houslové soutěži v devatenácti letech. O několik týdnů později odjezd do Paříže.

Vrátil se do Bayonne až po čtyřech letech, kvůli smrti otce, jehož byl jediným dědicem a jehož záležitosti byly dosti zamotané. Musel ale zdědit asi dvě nebo tři sta tisíc franků.

Bratřenci, kteří ještě žijí v Bayonne nebo v okolí, se domnívají, že měl v Americe štěstí, ale na jejich dopisy nikdy neodpověděl.

„Jste tam ještě pořád, poručíku, odpusťte mi, že vás připravuji o čas... Co se týče Maury nic důležitého v oznámení... Dovolíte, abych pokračoval?“

Joseph-Ernest-Dominique Daumale, narozený v Bayonne dne... Syn poštmistra a učitelky. Jeho matka ovdověla, když mu bylo patnáct let. Studoval na lyceu, potom na konzervatoři v Bordeaux. Odjel do Paříže, kde byl již Maura. Dosti dlouhý pobyt v Americe. Nyní šéfem orchestru v lázních. Poslední sezonu trávil v La Bourboule, kde si postavil vilu a kde nyní žije. Oženil se s Annou-Marií Penettovou ze Sables d'Olonne a má s ní tři děti...

Haló! Jste tam ještě, poručíku?... Oznamuji vám, že jsem našel jednoho z vašich mrtvých... Ano... Já vím, že nejsou vaši. Jedná se o Josepha. Klarinet, ano. Dobře! Tedy Daumale je ve Francii, ženatý, otec rodiny a šéf orchestru... Pokračujete v pátrání? Jak?... Ale ne, ujist'ťuji vás, že si nedělám legraci... Já vím, ano... Ovšem, je tu starý Angelino... Vy musíte opravit...“

Lewis začal hovořit na druhém konci s takovým zápalem, že Maigret již neměl odvahu vynaložit nezbytné úsilí, aby porozuměl jeho angličtině. Spokojil se s neurčitým přizvukováním.

„Ano... Ano. Jak chcete... Dobrý večer, poručíku. Co budu dělat? To záleží na hodině, která je právě nyní ve Francii... Co říkáte? Půlnoc?... To už je trochu pozdě. Když odtud zavolám hodinu po půlnoci, bude tam sedm hodin ráno. Hodina, ve které lidé musí vstávat, i ti, kteří jsou majiteli vily v La Bourboule... Je to v každém případě hodina, kdy každý bude pravděpodobně doma.“

Budu čekat a půjdu zatím prostě do kina. Musí dávat nějakou komedii někde na Broadwayi. Přiznám se vám, že mám rád grotesky.

Dobrou noc, poručíku. Pozdravení O'Brienovi.“

A šel si umýt ruce, osvěžit obličej a vyčistit zuby. Dal si jednu nohu po druhé na křeslo, aby si otřel boty špinavým kapesníkem, za což by mu paní Maigretová udělala scénu.

Potom s dýmku v zubech čiperně sestoupil a zvolil si malý, dobrý restaurant. Byl to dokonce i pro něho samého takový flámeček. Objednal si jídla, která miloval, staré burgundské a nakonec jeden armaňak nejlepší kvality a váhal mezi doutníkem a lulkou, rozhodl se nakonec pro lulkou a znovu vyšel do světla Broadwaye. Nikdo ho naštěstí neznal, protože jinak by bezpochyby jeho prestiž v očích Američanů klesla.

Kulatá záda, ruce v kapsách, vypadal jako dobrý měšťák, trochu jako zevloun, který se zastavuje před každou výlohou, s radostí se ohlédnou za pěknou ženou a váhá před plakáty biografií.

Někde promítali Laurela a Hardyho a Maigret spokojeně přistoupil k pokladně a potom následoval uvaděčku ve tmě hlediště. O čtvrt hodiny později již vybuchoval smíchy tak srdečně a tak hlučně, že jeho sousedé do něj šťouchali loktem.

Ale přece jen malé zklamání. Uvaděčka ho přišla zdvořile požádat, aby zhasl svou dýmku. Nacpal si ji do kapsy nerad. IX.

Když vyšel v půl dvanácté z kina, byl klidný, trochu těžký, bez nervozity, bez napjatosti a to mu silně připomnělo dávná pátrání, kdy v určité přesné chvíli měl pocit klidné síly, ale s malým nepokojem dole v krku – vlastně trémou –, takže v určitých chvílích také zapomínal, že je na Broadwayi a ne na Italském bulváru, a uvažoval, kterou třídou se dát

ke Zlatnickému nábřeží.

Začal tím, že si dal u pultu sklenici piva, ani ne proto, že by měl žízeň, jako spíš z určité pověřivosti, protože vždycky, když začínal nesnadné výslechy a během nich, pil pivo.

Vzpomínal na půlčiky, které Joseph, číšník z pivnice Dauphine, nosil do jeho kanceláře na nábřeží, pro něho a někdy také pro nějakého chudáka, který celý bledý proti němu čekal na otázky s poloviční jistotou, že odtud odejde s náramky na rukou.

Proč si zrovna dnes večer vzpomněl na nejdelší a nejtvrdější výslechy, které se staly klasikou v análech justiční policie, jako například výslech Mestorina, který trval dvacet šest hodin?

Nakonec byla kancelář plná kouře z dýmky, nedýchatelné ovzduší, všude popel, prázdné sklenice a zbytky sendvičů. Oba muži si sundali kravaty a vesty; jejich obličejové byly stejně sedřené, že by bylo pro někoho neznámého těžké určit, kdo z těch dvou je vrahem.

Vstoupil do telefonní budky trochu před půlnocí, vytočil číslo Saint Regisu a požádal o spojení s apartmá Little Johna. Poznal na druhém konci hlas Mac Gilla.

„Haló! Tady Maigret... Chtěl bych mluvit s panem Maurou.“

Byla v jeho hlase nějaká naléhavost, která dávala tušit, že se nyní nedá chytřit? Sekretář odpověděl prostě, bez oklik, se zjevnou srdečností, že Little John je nyní na večírku ve Waldorfu a že se pravděpodobně nevrátí před druhou hodinou.

„Chcete mu zatelefonovat a nebo, což by bylo lepší, se s ním setkat?“ odpověděl Maigret.

„Nejsem tady sám. Je tu se mnou přítelkyně a...“

„Pošlete ji tedy pryč a udělejte, co vám říkám. Je absolutně nezbytné, rozumíte, je naprosto nutné, jestli tomu dáváte přednost, abyste vy a Little John byli v mém pokoji v Brewicku nejpozději za deset minut jedna. Ne později. Naléhám. Ne, není možné stanovit setkání jinak. Kdyby Little John váhal, řekněte mu, že chci, aby se zúčastnil rozhovoru s někým, koho kdysi znal. Ne, lituji, teď nemohu nic jiného dodat. Za deset minut jedna!“

Požádal o spojení do La Bourboule na jednu hodinu a ještě mu zbyl čas. Neklidný, s dýmkou mezi zuby, zašel do Donkey Baru, kde u barového pultu bylo plno lidí, ale kde k svému velikému překvapení nespátřil Parsona.

Vypil tedy novou sklenici piva a všiml si, že je tu několik malých odpočinkových salonků na konci místnosti. Zamířil na tu stranu. V rohu byla dvojice zamilovaných. V jiném, na lavici potažené černou kůží, napůl spal novinář s nataženými nohama a s prázdnými očima. Převržená sklenice před ním.

Přesto poznal komisaře, ale nenamáhal se pohnout.

„Jste ještě schopen mi rozumět, Parsone?“ zabručel a posadil se s lítostí i pohrdáním před něj.

A ten druhý zabreptal, aniž by se pohnul:

„How do you do?“

„Dnes odpoledne jste mi říkal, že se mnou chcete udělat senzační interview, pravda? Dobře, jestli máte odvahu mne následovat, myslím, že tentokrát budete mít materiál na nejlepší článek své kariéry.“

„Kam mne chcete odvést?“

Mluvil s potížením. Hlasy se mu špatně jeho těžkým jazykem formovaly; bylo cítit, že v hloubi jeho opilosti se udržuje určitá jasnost, možná úplná. V jeho očích se objevilo podezření, možná strach. Ale jeho hrdost byla větší než jeho strach.

„Třetí stupeň výslechu?“ zeptal se a jeho odulý spodní pysk jako by připomínal tvrdé výslechy americké policie.

„Vůbec vás nebudu vyslýchat. Už to není třeba.“

Parson se pokusil zdvihnout a dříve, než se mu to podařilo, spadl ještě dvakrát znovu na lavici.

„Okamžik,“ zasáhl Maigret. „Jsou v baru v této chvíli vaši přátelé? Mluvím o těch, na které nyní myslíte. Ptám se na to kvůli vám. Jsou-li tady, bylo by možná pro vás lepší, kdybych odešel první a počkal na vás v taxi asi sto metrů odtud, na levé straně.“

Novinář se snažil porozumět, ale nedařilo se mu to; to, co ho ovládalo, byla jen vůle dostat se do správné míry. S ramenem proti zárubní dveři, aby neupadl, podíval se do sálu.

„Jděte... Jdu za vámi...“

Maigret se nepokoušel vědět, který z hostů patří k bandě. To se ho netýkalo. To byla záležitost poručíka Lewise. Venku zavolal na taxi, nechal ho zařadit se k chodníku na vhodném místě a sedl si dozadu. O pět minut později vrávoraající Parson, který se díval upřeně dopředu, aby neupadl, otevřel dvířka.

Ještě zaironizoval:

„Výlet na venkov?“

Byla to tentokrát nárážka na malou projížďku v autě, kterou určití zabijáci končí se svou obětí, dříve než se jí zbaví na nějakém pustém místě.

„Do Berwicku,“ poručil Maigret šoférovi.

Bylo to skoro pár kroků. Komisař podepřel svého společníka v podpaží až k výtahu a v očích unaveného žurnalisty byla stále ta směs strachu a hrdosti.

„Poručík Lewis je nahoře?“

„Ani on, ani nikdo od policie.“

Rozsvítil v pokoji všechny lampy. Potom, když viděl Parsona sedět v koutku, požádal telefonem room service, objednal láhev whisky, sklenky, sodu a konečně čtyři láhve piva.

A ve chvíli, kdy telefon téměř pokládal, dodal:

„A přidejte několik šunkových sendvičů!“

Ne proto, že by měl hlad, ale protože to byl jeho zvyk ze Zlatnického nábřeží a stalo se to jakýmsi rituálem.

Parson znovu bezvládně ležel v křesle jako v Donkey Baru a čas od času zavíral oči, upadal na chvíli do spánku, ze kterého se při sebemenším hluku budil.

Půl jedné. Tři čtvrti na jednu. Láhev, skleničky a podnos již byly seřazeny na krbu.

„Můžu se napít?“

„Ale ano. Nehýbejte se, posloužím vám.“

Bude-li o trochu víc nebo méně opilý, to již nemělo ve stavu, v jakém byl, význam. Maigret mu nalil whisky a sodu, kterou ten druhý vzal do ruky s překvapením, které se mu nepodařilo skrýt.

„Vy jste ale legrační typ. K čertu, hádám, co se mnou chcete dělat.“

„Nic.“ Zazněl zvonek telefonu. Byli to Little John a Mac Gill, kteří byli dole.

„Poproste ty pány, aby šli nahoru.“

A šel na ně počkat ke dveřím. Viděl je již chodbou přicházet. Little John v černých šatech, ještě sušší a nervóznější než kdy jindy a jeho sekretář ve smokingu, s lehkým úsměvem na rtech.

„Prosím, vstupte. Odpuště, že jsem vás rušil, ale myslím, že to bylo nezbytné.“

Mac Gill spatřil první reportéra svaleného do křesla a jeho trhnutí komisaři neuniklo.

„Nevšímejte si Parsona,“ řekl. „Myslel jsem, že by tu měl být z důvodů, které pochopíte za chvíli. Posadte se, pánové. Doporučuji vám odložit si pláště, protože to bude bezpochyby chvíli trvat.“

„Mohu vás požádat, komisaři...“

„Ne, pane Mauro. Ještě ne.“

A vyzařovala z něho taková klidná síla, že oba muži již neprotestovali.

Maigret se posadil před stůl, na který položil telefonní aparát a hodinky.

„Prosím vás ještě o několik minut trpělivosti. Můžete kouřit, samozřejmě. Omlouvám se, že nemám doutníky, abych vám je mohl nabídnout.“

Nebyl ironický a podle toho, jak se stanovená hodina blížila, tréma mu navíc tiskla hrdlo a kouřil krátkými tahy.

Pokoj, přestože byl osvětlen všemi lampami, byl dosti temný, jako ve všech hotelích třetího řádu. Za zdí bylo slyšet milující se dvojici.

Konečně zazněl zvonek.

„Haló! Ano, Maigret... Ano, volám La Bourboule... Jak?... Neopustím aparát.“

A obrátil se k Maurovi se sluchátkem na uchu.

„Lituji, že vaše americké telefony nemají dvojí sluchátko jako ty u nás, protože bych byl rád, kdybyste mohl slyšet celý rozhovor. Slibuji vám ale opakovat doslovně zajímavé věty. Haló! Ano... Jak? Nikdo se nehlásí? Zvoňte, slečno.“

Možná, že všichni ve vile ještě spí.“

Byl bezdůvodně pohnutý, že slyší slečnu telefonistku z La Bourboule, která byla také celá zmatená, že hovoří s New Yorkem.

Tam dole bylo sedm hodin ráno. Bylo tam již slunce? Maigret si vzpomínal na poštovní budovu proti lázním, na kraji bystřiny.

„Haló! Kdo je u aparátu? Haló, madam! Odpuště, že jsem vás probudil... Již jste byla vzhůru? Můžete mi laskavě zavolat k aparátu manžela? Lituji. Volám z New Yorku a je téměř nemožné zavolat za půl hodiny.... Probudte ho... Ano.“

Vyhýbal se jakoby z koketnosti pohledu na tři muže, které shromáždil v pokoji, aby asistovali jeho podivnému výsledku.

„Haló! Pan Joseph Daumale?“

Little John nemohl zabránit tomu, aby stále nepřekládal nohu přes nohu, ačkoliv jinak nedával jiné znamení svého pohnutí.

„Tady Maigret. Ano, Maigret ze soudní policie, jak říkáte. Jsem nucen dodat, že jsem již opustil Zlatnické nábřeží a že jde o soukromou věc, pro kterou vám telefonuji. Jak?... Počkejte! Řekněte mi napřed, kde je telefon umístěn. Ve vaší pracovně? V prvním poschodí?... Ještě jedna otázka. Může vás někdo dole poslouchat? Nebo z pokojů?... To je ono. Zavřete dveře!... A jestli jste to dosud neudělal, vezměte si župan.“

Vsadil by se, že pracovní šéfa orchestru je zařízena v pseudorenesančním stylu, se starými kusy těžkého nábytku, dobře vyleštěnými, a že na stěnách jsou fotografie některých orchestrů, které Joseph Daumale v malých francouzských kasinech dirigoval.

„Haló! Počkejte ještě, než řeknu slovo slečně, která je napojena na lince a která nás poslouchá. Byla byste, slečno, velmi laskava, kdybyste se odpojila a dávala místo toho pozor, aby nás někdo nepřerušil... Haló!... Velmi dobře... Jste tam, pane Daumale?“

Jestlipak měl nyní vousy nebo alespoň knírek. Skoro jistě knírek. Prošedivělý, bezpochyby. A brýle s tlustými skly.

Měl čas si nasadit brýle, když vyskakoval z postele?

„Položím vám nyní otázku, která se vám bude zdát stejně nečekaná jako indiskrétní, a prosím vás, abyste přemýšlel, než mi odpovíte. Vím, že jste střidmý, vědomý si svých povinností vůči rodině... Jak?... Jste čestný muž?“

Obrátil se k Little Johnovi a opakoval bez ironie:

„Říká, že je čestný muž.“

A navázal: „Já o tom nepochybuji, pane Daumale. Protože se jedná o vážné věci, jsem přesvědčen, že mi odpovíte se vši upřímností. Kdy jste byl naposledy opilý?... Ano, rozuměl jste mi dobře... Řekl jsem opilý. Opravdu opilý, rozumíte? Dosti opilý, abyste ztratil kontrolu sám nad sebou.“

Mlčení. A Maigret si představoval Josepha z dřívější doby, jak si ho v duchu ztvárnil podle jasnovidčích vzpomínek. Asi musel ztloustnout. Asi dostal nějaké vyznamenání. Neposlouchá jeho žena na odpočívadle na schodišti?

„Musíte se jít ujistit, že není někdo za dveřmi... Co říkáte?... Ano, čekám.“

Slyšel kroky, hluk dveří, jak se otevírají a zavírají.

„Dobře. V červenci minulého roku? Jak? Že se vám to nestalo víckrát než třikrát v životě? Blahopřeji vám.“

V pokoji u krbu se ozval hluk. Byl to Parson, který se zdvihl a znovu si nalil whisky nejistou rukou, která způsobila nárazy hrdla láhve o skleničku.

„Řekněte mi nějaké detaily. Chcete? V červenci to bylo přece v La Bourboule. V kasinu, ano, to jsem předpokládal.

Náhodou, ovšem. Počkejte, já vám pomohu... Bylo to ve společnosti Američana, pravda? Jmenoval se Parson... Vy si nevzpomínáte na jeho jméno? To nevádí. Hubený chlapík, který málo o sebe pečuje, se světlými vlasy a žlutými zuby...

Ano... Ostatně je tady vedle mne... Jak?

Uklidněte se, prosím vás. Mohu vás ujistit, že z toho pro vás nevyplynou žádné nepříjemnosti.

Byl u baru. Odpusťte, jestli opakuji vaše odpovědi, ale kolem mne jsou určité osoby, které vaše výpověď zajímá... Ale ne, nejedná se o americkou policii. Uklidněte se kvůli své domácnosti i kvůli sobě samému.“

Maigretův hlas se stal pohrdavý a byl to skoro spojenecký pohled, který vrhl na Little Johna. Ten poslouchal s čelem v dlaních a Mac Gill si hrál nervózně se svým zlatým cigaretovým pouzdrům.

„Vy nevíte, jak k tomu došlo? Člověk nikdy neví, jak se takové věci udějí. Vypije se sklenka, dvě, ano. Je to již hodně let, co jste nepil whisky. Ovšem. A těšilo vás hovořit o New Yorku... Haló! Povězte mi, je u vás tam dole slunce?“

Bylo to směšné, ale od začátku rozpravy měl chuť položit tuhle otázku. Bylo to jako vidět jeho osobu v rámu v jeho prostředí.

„Ano. Rozumím. Jaro je ve Francii dříve než tady. Vy jste hodně vyprávěl o New Yorku a o svých začátcích, pravda? J a J. Na tom málo záleží, jak jsem se to dozvěděl. A vy jste se ho zeptal, zda nezná nějakého Johna Mauru... Byl jste hodně opilý... Ano, výborně, já vím, že to byl on, kdo vás nutil pít. Opilci nikdy nechtějí pít sami.

Vy jste mu řekl, že John Maura... Ale ano, pane Daumale... Prosím vás... Jak? Vy nevíte, jak bych vás mohl donutit odpovídat? Připust' mě, že zítra nebo pozítří vás navštíví komisař z Mobilní brigády s dožádáním právní pomoci v náležité formě.

Trochu odvahy, prosím. Udělal jste hodně zla. Aniž byste chtěl, to je možné. Ale každopádně jste to zlo způsobil.“

Zdvihl hlas, zuřivý, a naznačil Mac Gillovi, aby mu nalil sklenici piva.

„Neříkejte mi, že si nevzpomínáte! Parson si bohužel vzpomněl na všechno, co jste mu říkal. Jessie... Jak?... Dům na 169. ulici... Co se toho týče, mám pro vás špatnou zprávu. Angelino je mrtvý. Byl zavražděn a jste to vy, definitivně, kdo je za jeho smrt odpovědný.

Nefňukejte!

To je ono. Sedněte si, cítíte-li, že máte chabé nohy. Mám čas. Služby u telefonu jsou uvědoměny a nebudou nás přerušovat. Co se týče toho, kdo bude ten hovor platit, to uvidíme později. Buďte si jistý, že vy to nebudete.

Jak? To je ono, vypravujte, co chcete, poslouchám vás. Uvědomte si ale, že vím mnoho věcí a že je zbytečné lhát.

Vy jste ubožák, pane Daumale.

Čestný muž, já vím, to už jste říkal.“

Tři muži seděli tiše ve špatně osvětleném hotelovém pokoji. Parson se znovu rozvalil v křesle a zůstal tam s polopřivřenými očima. Little John si opíral své čelo bílou a jemnou rukou a Mac Gill si naléval sklenku whisky. Bílé skvrny dvou náprsenek, manžet, černé obleku a smokingu. Pokojem zazníval jediný hlas se stále větší vahou a pohrdáním, se záchvěvy zlosti.

„Mluvte! Miloval jste ji, to je samozřejmé. Bez naděje... Ale ano! Říkám vám, že rozumím, a dokonce vám i věřím... Váš nejlepší přítel... Dal byste za něj život.“

Jak pohrdavě splývala ta slova z jeho rtů.

„Všichni slaboši to říkají, a přesto jim to nebrání v tom se vzbouřit. Já vím. Já vím. Vy jste se nebouřil, vy jste jenom profitoval z příležitosti, pravda? Ne, to není ona... Prosím vás, nešpiňte ji navíc... Byla to mladičká dívka a vy jste byl muž.

Ano... Maurův otec zemřel... Víme to. A on odejel... Vy jste se vrátili do 169. ulice. Velice nešťastná, o tom nepochybují. Že se nevrátí? Kdo jí to řekl? Nikdy! To vy jste jí nasadil do hlavy tuhle myšlenku. Stačí se podívat na fotografie z té doby. Samozřejmě, že je mám. Vy už je nemáte? Dobře, pošlu vám tedy jeden exemplář.

Bída? Nenechal peníze? Jak vám je mohl nechat, když neměl víc jak vy? Rozumím. nemohl jste dělat vaše číslo sám. Ale mohl jste hrát na klarinet v kavárnách, v kinech a přinejhorším na ulici.

Že jste to dělal? Blahopřeji.

Škoda, že jste dělal také jiné věci. Milovali jste se, chápu. Jenomže jste dobře věděl, že má ještě jinou lásku, vašeho přítele.

A potom? Zkraťte to, pane Daumale. Děláte teď špatnou literaturu.

Skoro deset měsíců, vím... To nebyla jeho chyba, jestliže jeho otec, kterého vydávali za skoro mrtvého, se ihned nerozhodl odejít na onen svět. Ani když měl potom potíže s pozůstalostí.

A během té doby jste ho vy nahradil.

A když se dítě narodilo, měl jste takový strach – John totiž ohlásil brzký návrat –, že jste je dal do kojeneckého útulku. Co přísaháte?... Jak?... Jdete se podívat za dveře? Prosím vás, a hned při té příležitosti vypijte sklenku vody, myslím, že to potřebujete.“

Bylo to poprvé v jeho životě, co vedl výslech na vzdálenost pěti tisíc kilometrů, aniž by co věděl o vyslýcháném.

Na čele mu vystoupily kapky potu. Vypil již dvě láhve piva.

„Haló! To jste nebyl vy! Já vím. Přestaňte mi už opakovat, že to není vaše chyba. Vy jste se nacpal na jeho místo a on se vrátil. A místo, abyste mu řekl pravdu a nechal si ženu, o které jste věřil, že ji milujete, vy jste mu ji vrátil, zbaběle,

špinavě.

Ale ano, Josephe! Vy jste byl malý špinavý zbabělec. Podlý švindlíř bez odvahy.

A vy jste se mu neodvážil říct, že dítě se narodilo. Co říkáte? Že by nevěřil, že dítě je jeho? Počkejte, zopakuji ta vaše slova:

John by nevěřil, že dítě je jeho.

Ale vy jste to věděl, vy jste věděl, že není vaše.... Co? Jinak byste ho nebyl dal do útulku? A to říkáte docela klidně?...

Zakazují vám, abyste zavěsil, rozumíte? Jinak vás ještě do večera nechám zabásnout. Dobře!

Možná, že jste se stal čestným mužem nebo něčím, co se zvnějšku podobá čestnému muži; ale v té době jste byl jen pěkná malá svině.

A pokračovali jste zase všichni tři v životě pohromadě v jednom bytě. John znovu získal místo, které jste zabral během jeho nepřítomnosti.

Mluvte hlasitěji! Nechci ztratit ani slovo... John již nebyl stejný? Co tím chcete říct? Byl znepokojený, nervózní, podezřivavý? Přiznejte, že měl proč. A Jessie mu chtěla všechno přiznat? Hrome! To by bylo pro ni lepší, pravda?

Ale ne, samozřejmě. Vy jste nemohl nic předvídat. Zabránil jste jí mluvit.

A John se ptal, co se okolo něho změnilo... Co? Plakala, kudy chodila? Mám rád slova. Vy máte skvělá slova: Plakala, kudy chodila.

Jak se to dozvěděl? "

Little John udělal posunek, jako by chtěl promluvit, ale komisař mu dal znamení, které mu přikazovalo být zticha.

„Nechte ho to říct! Ne, to jsem nemluvil s vámi. Dozvíte se to za chvíli... Našel účet od porodní báby? Skutečně, nedá se myslet na všechno. Nevěřil, že je jeho? "

Představte si sebe na jeho místě. A zejména v kojeneckém útulku.

Kde jste byl během té scény? Ale ano, protože jste všechno slyšel. Za spojovacími dveřmi, ano. Protože tam byly spojovací dveře mezi dvěma pokoji! A jak dlouho ve skutečnosti... Tři týdny. Během tří týdnů po jeho návratu jste spal v tom vedlejším pokoji, vedle Johna a Jessie, té Jessie, která vám patřila několik měsíců...

Skončete rychle, prosím! Jsem si jist, že nyní na vás není pěkný pohled, pane Daumale... Jsem rád, že vás vyslýchám telefonicky, protože jinak bych se asi těžko udržel a praštil bych vás pěstí do ksichtu.

Přestaňte! Odpovídejte na mé otázky! Byl jste za dveřmi?

Ano... Ano... Ano... Pokračujte... "

Nyní se díval upřeně na ubrus na stole a již neopakoval slova, která slyšel. Měl tak napjaté lícní svaly, že v jednu chvíli troubel dýmky, kterou svíral mezi zuby, praskl.

„A potom? Mluvte rychle, kruci!... Jak... A vy jste hned nezasáhl?... Schopný všeho, ano! Postavte se na jeho místo.

A nebo ne, vy byste to nedokázal. Na schodech... Angelino, který přinášel vyžehlený oblek... Všechno viděl... Ano.

Ale ne! Ještě lžete! Vy jste se nepokusil vstoupit do pokoje, chtěl jste zmizet. Jenže dveře byly otevřené... To je ono...

Viděl vás.

Nepochybuji o tom, že bylo již příliš pozdě.

Tentokrát vám bez váhání věřím. Jsem si jistý, že tohle jste Parsonovi nevyprávěl. Protože byste mohl být obviněn ze spoluúčasti, pravda? A upozorňuji, že ještě můžete být... Ne, není takový zákon, mýlíte se. Vidím velmi dobře proutěný koš. A zbytek? Děkuji. Nepotřebuji víc vědět. Jak jsem vám řekl na začátku, Parson je tady. Je opilý, ano, jako obvykle. John Maura je tu také. Nechcete s ním mluvit? Nemohu vás ovšem nutit. Ani s Mac Gillem, kterého jste tak mile vyexpedoval do sirotčince? Perfektně. Je také v mém pokoji.

To je všechno. Vůně kávy, kterou připravuje paní Daumaleová, musí stoupat až k vám. Můžete zavěsit, zhluboka a ulehčeně si oddechnout a sejít dolů na snídani do rodinného kruhu.

Vsadím se, že uhodnu, jak vysvětlíte ten telefonický hovor. Americký impresárió, který slyšel hovořit o vašem nadání řídit orchestr a který...

Sbohem, Josephe Daumale. S nadějí, že vás už nikdy nepotkám, svině! "

A Maigret zavěsil, zůstal hezkou chvíli nehybný, jako by ho opustila všechna energie.

Nikdo se okolo něj nehnul. Těžce se zdvihl, sebral zlomenou dýmku a položil ji na stůl. Náhodou to byla ta dýmka, kterou koupil druhý den svého pobytu v New Yorku. Vzal z kapsy svrchníku jinou, nacpal ji, zapálil a nalil si ne pivo, to se mu zdálo v této chvíli příliš fádni, ale velkou sklenici čisté whisky.

„No vida! " vydechl si konečně.

#

Little John se stále ještě nehnul a byl to Maigret, který mu nalil skleničku a postavil ji vedle jeho ruky. Když se Maura napil, trochu se narovnal. Ale to již mluvil komisař normálním hlasem, který zněl nyní trochu cize.

„Uděláme možná nejlépe, když skončíme tady s tím, " řekl, ukazuje na Parsona, který si mnul čelo ve své lenošce.

Ještě slabý, ještě ochablý, ale nejhorší agresivní exemplář. Ale nedával ve skutečnosti Maigret přednost jemu před opatrnou zbabělostí nějakého Daumaleho? Jeho případ se dal snadno rekonstruovat. Znal z Donkey Baru nebo odjinud určitý počet gangsterů, schopných zužitkovat informace, které se mu náhodou dostaly do rukou během jeho cesty po Francii.

„Kolik jste dostal? " zeptal se mdle Maigret.

„Co by vám to řeklo? Budete asi spokojen, když se dozvíte, že mne napálili. "

„Několik stovek dolarů?

„Stěží. "

Komisař tedy z kapsy vytáhl svůj šek, šek na dva tisíce dolarů, který mu předal Mac Gill jménem Little Johna. Vzal na stole pero a vyplnil šek ve prospěch Parsona.

„To vám bude stačit, abyste zmizel, dokud je ještě čas. Potřeboval jsem vás mít po ruce, kdyby Daumale odmítl mluvit, nebo pro případ, že bych se mýlil. Už mi nebudete muset vyprávět o své cestě do Francie, vidíte! Byl bych na to stejně přišel, možná trochu později, protože jsem věděl, že znáte Mac Gilla a na druhé straně se stýkáte s lidmi, kteří zabili Angelina. Všimněte si, že ani nežádám jejich jména.“

„Jos je zná stejně dobře jako já.“

„To je přesné, ale mě se to netýká. Nevím proč, ale možná ze soucitu bych si přál, abyste se vyhnul soudu.“

„Předtím bych si musel střelit kulku do hlavy!“

„Proč?“

„Kvůli jisté osobě.“

To vypadalo spíše jako lidový román, ale Maigret by se přesto vsadil, že myslel na svoji matku. „Myslím, že by bylo od vás neopatrné dneska opouštět hotel. Vaši přátelé si jistě představují, že jste je zradil, a to se ve vašem prostředí nemá rádo. Zatelefonoji, aby vám dali nějaký pokoj blízko mého.“

„Nemám strach.“

„Dal bych přednost tomu, aby se vám dnes v noci nic nestalo.“

Parson pokrčil rameny a dopil whisky jedním douškem.

„Nedělejte to pro mě.“

Vzal šek a vrávoravým krokem došel ke dveřím.

„Nazdar, Josi!“ prohodil, otáčeje se ještě ve dveřích.

A s posledním ironickým pokusem:

„Bye, bye, mister Mégréte.“

Předtucha? Komisař ho měl více nutit, aby se vyspal v hotelu, a měl ho třeba i v pokoji zamknout. Neudělal to. Nemohl si ale odpustit nejtít k oknu, zdvihnout záclonu způsobem, který mu nebyl vlastní, který se spíše hodil k Little Johnovi. O několik minut později bylo slyšet několik tupých výbuchů, dávku ze samopalu, jistý zásah.

A Maigret, vracaje se ke dvěma mužům vzdychl:

„Myslím, že není třeba chodit dolů. Dostal, co chtěl.“

X.

Zůstali ještě hodinu v pokoji, který se pomalu plnil dýmem z lulky a cigaret, jako kdysi kancelář na Zlatnickém nábřeží.

„Omlouvám se,“ začal Little John, „omlouvám se za způsob, jakým jsme se já a můj syn pokoušeli vás zbavit.“

Byl také unavený, ale bylo v něm cítit velké uvolnění, velkou úlevu, téměř fyzickou.

Poprvé ho Maigret viděl jinak než napjatého, uzavřeného do sebe, držícího s bolestnou energií chuť vyskočit.

„Šest měsíců jsem jim vzdoroval, nebo jsem jim ustupoval jenom píd' po pídí. Jsou čtyři. Dva Sicilíani.“

„Tato část aféry se mne netýká,“ řekl Maigret.

„Já vím, včera, když jste přišel do hotelu, chtěl jsem si s vámi promluvit, ale Jos mi v tom zabránil.“

Jeho obličej ztvrdl, jeho oči přestávaly být lidské jako nikdy. Nyní ale Maigret věděl, jaká bolest jim dává tu strašnou chladnost.

„Představte si,“ vyslovoval tichým hlasem, „co to je mít syna, kterému jste zabil matku. Co je to stále ji milovat.“

Mac Gill se šel diskrétně posadit do křesla v rohu, do toho, kde se dříve povaloval Parson, co nejdále od těch dvou mužů.

„Nebudu vám povídat o tom, co se kdysi stalo. Nebudu hledat omluvy. To nechci. Rozumíte? Nejsem Joseph Daumale.“

Byl to on, koho jsem měl zabít. Ale přesto je třeba, abyste věděl...“

„Já vím.“

... že jsem ji miloval, že ji miluji doposud, že jsem ji miloval tak, jak dosud nikdo nemiloval. Před úplným zhroucením jsem... Ne, to není třeba.“

A Maigret vážně opakoval:

„Ne, to není třeba.“

„Myslím, že jsem zaplatil dražší, než by chtěla lidská spravedlnost, abych zaplatil. Před chvílí jste zabránil Daumaleovi, aby vyprávěl až do konce. Myslím, komisaři, že máte důvěru v má slova.“

A Maigret dvakrát přikývl hlavou.

„Chtěl jsem zmizet spolu s ní. Potom jsem se rozhodl se obvinít. On mne od toho odradil ze strachu, aby nebyl zapleten do té špinavé věci.“

„To jsem pochopil.“

„A byl to on, kdo šel najít do svého pokoje proutěné zavazadlo. Navrhoval, abychom ji hodili do řeky. Nemohl jsem. Je tu jedna věc, kterou jste nemohl uhodnout. Přišel Angelino. Viděl... Věděl... Mohl mne jít udat. Joseph chtěl ihned utéct. Ah Bože! Po dva dny...“

„Ano, vy jste ji hlídal.“

„Angelino nemluvil. A Joseph se bezmála zbláznil zuřivostí. Byl jsem v takovém stavu, že mi jeho přítomnost nevadila, a dal jsem mu poslední peníze, aby zařídil potřebné.“

Koupil v bazaru ojetý kamion. Dělalí jsme, že se stěhujeme, a naložili jsme na nákladáček všechno, co jsme vlastnili.

Jeli jsme asi padesát mil na venkov a já tam v lesíku u řeky...“

„Přestaň, otče...“ zaprosil hlas Mac Gilla.

„To je všechno. Říkám, že jsem zaplatil. Zaplatil jsem všemi možnými způsoby. Dokonce i nejistotou. A to bylo nejstrašnější. Protože během měsíců jsem začal pochybovat, začal jsem si říkat, že dítě možná nebylo moje, že Jessie mi možná lhala.“

Svěřil jsem dítě hodné ženě, kterou jsem znal, a nechtěl jsem je vidět. Dokonce ani později jsem si nepřiznal právo ho

vidět. Nemáme právo vidět syna, který...

Mohl jsem vám tohle všechno říct, když vás Jean přivedl do New Yorku?

Je to také můj syn, ale není to syn Jessie. Přiznám se vám, komisaři, a Jos to velmi dobře ví, že po několika letech jsem zatoužil stát se stejným člověkem jako ti druzí a nebýt jenom nějakým člověkem-automatem.

Oženil jsem se... Bez lásky... Asi jako se bere lék... Měl jsem dítě... Nemohl jsem nikdy žít s jeho matkou... Ještě žije. Ona požádala o rozvod. Je někde v Jižní Americe, kde si vytvořila novou existenci.

Vy víte, že Jos zmizel, když mu bylo dvacet let. Pohyboval se v Montrealu v dosti podobném prostředí tomu, v jakém se pohyboval Parson, je-li možno použít takového srovnání.

Stará paní Mac Gillová zemřela... Ztratil jsem jeho stopu a netušil jsem, že žije několik metrů ode mne na Broadwayi mezi lidmi, které znáte.

Můj druhý syn Jean se přiznal, že vám ukázal dopisy, které jsem mu napsal, a asi jste musel být překvapen. Bylo to proto, protože jsem nemyslel na nic jiného než na Jessiina syna. Snažil jsem se Jeana milovat... Dělal jsem to s jakousi vášnivou silou... Chtěl jsem mu dát stůj co stůj zbožňování, které jsem v podstatě chtěl věnovat někomu jinému... A jednoho dne, je to asi šest měsíců, jsem viděl přicházet tohoto chlapce..."

Jaká nekonečná vážnost byla v tom slově chlapce, v gestu, kterým ukázal na Mac Gilla.

Dozvěděl se prostřednictvím Parsona a jeho přátel pravdu. Vzpomínám si na jeho první slova, když jsme se ocitli tváří v tvář: Pane, jste můj otec."

A Mac Gill znovu v tuto chvíli zaprosil:

„Přestaň, tatínku!“

„Přestanu. Řeknu již jen to podstatné. Od té doby spolu žijeme, pracujeme spolu, abychom zachránili, co lze zachránit, a to vám také vysvětluje pohyb ve fondech, o kterých s vámi mluvil pan d'Hoquéus. Protože jsem cítil, že ze dne na den přichází nevyhnutelná katastrofa. Naši nepřátelé, kteří byli předtím Josovými přáteli, mezi nimi Bill, beze studu vymysleli celou tu komedii, aby vás svedli ze stopy.

Věřil jste, že Bill jedná podle našich příkazů, ale byl to naopak on, kdo nám je dával... Zbytečně jsme se pokoušeli přimět vás k odjezdu...

Zabili Angelina kvůli vám, protože tušili, že jste na dobré stopě, a protože nechtěli být ošizeni o svou nejlepší věc...

Představuji tři miliony dolarů, pane Maigrete. Za šest měsíců jsem již uvolnil půl milionu, ale oni chtějí všechno."

„Jděte to vysvětlit řádné policii.“

Proč si právě v této chvíli Maigret vzpomněl na svého smutného klauna? Byl to spíš Dexter než Maura, kdo převzal náhle tvář symbolu, on a paradoxně i Parson, který se šel dát zabít právě ve chvíli, kdy se mu podařilo získat téměř čestně dva tisíce dolarů.

Ronald Dexter v očích komisaře představoval smůlu a všechny maléry, které mohou mořit lidskou bytost. Dexter, který také získal malé jmění, pět set dolarů za zradu, a který je přinesl na tento stůl, který nyní pokrývaly láhve od piva a sklenky s whisky v sousedství sendvičů, kterých se nikdo ani nedotkl.

„Možná byste mohl odejet do ciziny,“ snažil se Maigret vsugerovat své přesvědčení.

„Ne, komisaři. Joseph to udělal, ale já ne. Bojoval jsem docela sám třicet let... Proti nejhoršímu nepříteli: sobě samému a své bolesti. Stokrát jsem si přál, aby to všechno prasklo, chápete? Opravdu jsem si přál zaplatit účty.“

„K čemu by to bylo dobré?“

A Little John měl jedno slovo, které vyjadřovalo opravdu hloubku jeho myšlenek, nyní, když dovolil svým nervům povolit:

Abych si odpočinul...

„Haló!... Poručík Lewis?“

Maigret byl již v pokoji sám a v pět hodin ráno zavolal policistu domů.

„Máte něco nového?“ zeptal se ho ten druhý. „Nedaleko od vás se v noci udál zločin a já se ptám...“

„Parson?“

„Víte o tom“

„To je tak málo důležité.“

„Cože?“

„Že je to málo důležité. Zemřel by tak jako tak během dvou nebo tří let na cirhózu jater a trpěl by více.“

„Nerozumím...“

„To nevadí... Telefonuji vám, poručíku, protože myslím, že zítra ráno odjíždí jeden anglický parník do Evropy, a je mým úmyslem s ním odjet.“

„Víte, že se nám nepodařilo najít úmrtní list na jméno té mladé ženy?“

„Také ho nenajdete.“

„Co říkáte?...“

„Nic... Celkem byl jen jeden zločin, pardon, od dnešní noci dva. Angelino a Parson... My ve Francii tomu říkáme zločin v podsvětí.“

„Jakém podsvětí?“

„V prostředí lidí, kteří se nestarají o lidský život.“

„Nerozumím vám.“

„Na tom nezáleží! Chtěl jsem vám ještě říct sbohem, poručíku, protože se vracím do svého domu v Meung-sur-Loire, tam mi bude vždycky potěšením vás uvítat, přijedete-li navštívit náš starý kraj.“

„Vy tedy rezignujete?“

„Ano. „Zastrašený?“

„Ne.“

„Nechci vás urazit.“

„To jistě ne.“

„My je ale dostaneme.“

„Jsem o tom přesvědčen.“

Ostatně to také byla pravda. Asi o tři dny později, na moři, se Maigret z rádia dozvěděl, že čtyři nebezpeční gangsteři, z nich dva Sicilané, byli zatčeni policií pro vraždu Angelina a toho Parsona a že jejich advokát popírá to, co je zcela zřejmé.

Ve chvíli odjezdu lodi byl na molu určitý počet osob, kteří dělali, jako by se neznali, ale všichni se dívali směrem k Maigretovi. Little John v modrém obleku a tmavém převlečnicku.

Mac Gill, který nervózně kouřil cigarety.

Truchlivá osoba, která se pokoušela vloudit na loď a kterou stevardi s naprostým pohrdáním vyhnali: Ronald Dexter. Byl tam také zrzavý člověk s ovčí hlavou, který zůstal až do poslední chvíle na palubě a k němuž měla policie uctivé ohledy. Byl to kapitán O'Brien, který se při posledním drinku v lodním baru také zeptal:

„Celkem vzato, vy jste to vzdal?“

Měl velmi nevinný obličej a Maigret se snažil počítat s tou nevinností, když odpověděl:

„Jak říkáte, kapitáne, vzdávám to.“

„Ve chvíli, kdy...“

„Ve chvíli, kdy by mohli začít mluvit lidé, kteří nemají co zajímavého říct, nebo v době, kdy je v údolí Loiry čas k přepichování sazenic melounu v pařeništi... Vidíte, stal se ze mne zahradník.“

„Spokojen?“

„Ne.“

„Zklamán?“

„Rozhodně ne.“

„Neúspěch?“

„Nic o tom nevím.“

To ještě záleželo na Sicilanech. Až budou zatčeni, pak ve snaze se obhájit buď promluví, nebo také ne. Budou jistě dobře vážit, zda nezískají více mlčením.

A paní Maigretová se zeptala o deset dnů později:

„Co jsi vlastně jel dělat do té Ameriky?“

„Nic.“

„Ani sis nepřivezl tu dýmku, o které jsi mi psal...“

Zahrál si na skromného a zbaběle odpověděl:

„Víš, dýmky jsou v Americe velice drahé... A nejsou dobré...“

„Mohl jsi přivést alespoň něco pro mě, suvenýr, nebo tak něco...“

Což bylo důvodem k odeslání telegramu Little Johnovi:

Prosím o zaslání gramofonu.

To bylo všechno, co si uchoval, ještě s několika bronzovými mincemi a několika nikláky, ze své cesty do New Yorku.

7. března 1946